

ÅRSMELDING NASJONALMUSEET 2008

**NASJONALMUSEET
FOR KUNST, ARKITEKTUR
OG DESIGN**

ÅRSMELDING NASJONALMUSEET 2008

Ansvarlig redaktør: Audun Eckhoff
Redaktør: Anita Rebolledo
Redaksjonskomité: Françoise Hanssen-Bauer, Anne Qvale,
Frode Haverkamp, Stein Simensen, Toril Fjelde Høye,
Else-Marit Laskerud og Birgitte Sauge
Design: Kristoffer Busch
Redaksjonen avsluttet 12. august 2009

En utvidet utgave av Nasjonalmuseets årsmelding
2008 er tilgjengelig på museets nettsider
www.nasjonalmuseet.no. Denne versjonen har
også lister over museets utlån og museets ansatte.

Omslag:
Interiørbilde fra Ulltveit-Moe paviljongen. Nasjonalmuseet – Arkitektur åpnet 6. mars i
2008, og er Nasjonalmuseets første nybygg. Det er arkitekt Sverre Fehn som har tegnet
ombyggingen og Ulltveit-Moe paviljongen. Utgangspunktet var Norges Banks første
bygning i Christiania, tegnet av Christian Heinrich Grosch.
Foto: Morten Thorkildsen, Nasjonalmuseet

Omslag innside:
Interiørbilder fra det nyrestaurerte Nasjonalmuseet – Arkitektur.
Foto: Morten Thorkildsen, Nasjonalmuseet

Innhold

1 Styrets årsberetning 2008 _____	Side 5
2 Direktørens stab _____	10
3 Nasjonalmuseets byggeprosjekter _____	11
4 Forskning og utvikling _____	13
5 Landsdekkende program _____	19
6 Utstillings- og formidlingsvirksomheten _____	22
7 Bak fasaden: revisjon av samlingene _____	32
8 Avdeling samling og utstilling _____	35
9 Nyervervelser i 2008 _____	37
10 Avdeling formidling _____	46
11 Avdeling museumstjenester _____	54
12 Nettverk og styreverv _____	59
13 Avdeling drift og sikkerhet _____	60
14 Avdeling administrasjon _____	61
15 Arbeidsmiljø _____	63
16 Avdeling økonomi og regnskap _____	64
17 Årsregnskap for stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst 2008 _____	65
18 Utlån 2008 _____	76
19 Ansatte i Nasjonalmuseet pr 31.12.2008 _____	83

STYRETS ÅRSBERETNING 2008

Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design er et museum for hele Norge som tar vare på den norske kulturarven og inviterer til utfordrende møter med kunst, arkitektur og design. Museet driver museumsvirksomhet i sentrum av Oslo, og har et omfattende utstillingsprogram landet over, samt turnévirksomhet i utlandet. Utstillingsarenaene i Oslo var i 2008 i Universitetsgata 13, St. Olavs gate 1 og Bankplassen 4 samt i Kunsthallen på Tullinløkka. 6. mars 2008 åpnet den nye arenaen for arkitektur på Bankplassen 3.

Biblioteket og hoveddelen av museets personale holder til i Kristian Augusts gate 23. Museets verksted er i Maridalsveien 17. Museets konserveringsverksteder og samlinger er plassert i utstillingsbyggene og i eksternt leide lokaler.

AKTIVITETEN I OSLO

2008 var det femte driftsåret for Nasjonalmuseet. I tillegg til de seks faste samlings-utstillinger ble det vist 13 skiftende utstillinger i Oslo. Et omfattende formidlingsprogram var knyttet til årets utstillinger. Det samlede antall omvisninger var 1726, hvorav det innen arkitektur var 389.

Samlede omvisninger i 2007 var 1565. Det har altså vært en økning på 161 fra i fjor.

Det samlede besøkstallet for Oslo var 530.107. Dette er en økning på 12.884 besøkende (2,0 %) fra 2007.

Mangfoldsåret 2008 åpnet 14. februar med konferansen "Are there foreigners in Art?". Konferansen var et samarbeid med Du store verden og ble formelt åpnet av kultur- og kirkeminister Trond Giske.

6. mars ble Nasjonalmuseet – Arkitektur åpnet av kong Harald i nærvær av dronning Sonja, kultur- og kirkeminister Trond Giske og 500 gjester. Museumsanleggets utgangspunkt var Norges Banks første bygning i Oslo, tegnet av Christian Heinrich Grosch, bygget om, og med nytt tilbygg, tegnet av Sverre Fehn. Åpningsutstillingen ga en oversikt over høydepunkter i Sverre Fehns lange og betydningsfulle karriere.

Museet var vertskap for verdenskongressen for arkitekturmuseer ICAM 14, som åpnet 24. mai ved ordfører Fabian Stang og en mottagelse i Oslo rådhus. Kongressen hadde 121 deltagere fra 21 nasjoner.

LANDSDEKKENDE PROGRAM: UTSTILLINGER, FORMIDLING OG KOMPETANSEBYGGING I NORGE

Ved siden av produksjon og formidling av vandreutstillinger landet over, har arbeidet bestått av en rekke kompetansehevende tiltak i nettverkene for skole, galleri og museum.

NETTVERK SKOLE

Nasjonalmuseet ble i 2008 utpekt som nasjonal aktør for det visuelle kunstfeltet innen Den kulturelle skolesekken. Samarbeidsavtalene med tolv fylkeskommuner og en kommune ble fornyet og fire nye inngått. Flere nye er varslet.

16 utstillinger turnerte i nettverket. Av disse var sju nye. Tre nye utstillinger ble satt i produksjon for visning fra 2009.

I alt ble det gjennomført 274 turnéstopp og utstillingene ble besøkt av 43.312 elever. Det er en økning på 10.776 fra 2007.

NETTVERK GALLERI

Ni utstillinger, derav tre nye, var på turné i kunstforeninger og gallerier landet over. Utstillingene hadde 34 turnéstopp og ble besøkt av 59.805

publikummere, en øking på 29.731 fra 2007. Totalt ble det arrangert 599 omvisninger og 102 workshops i nettverk galleri, i samarbeid mellom Nasjonalmuseets personale og lokale formidlere.

MUSEUMSNETTVERK FOR KUNSTFORMIDLING

Nasjonalmuseet er navet i museumsnettverket for kunstformidling. I 2008 gikk nettverksarbeidet over i en ny og formell fase hvor alle landets kunstmuseer og kulturhistoriske museer med kunstsamlinger ble invitert til et stort oppstartsmøte der 30 deltakere fra 19 museer deltok. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra seks institusjoner med mandat å utarbeide forslag til handlingsplan for nettverket.

VIRKSOMHET I UTLANDET

Tre utstillinger finansiert av Utenriksdepartementet ble vist utenfor Norge. Utstillingen "Architect Sverre Fehn. intuition – reflection – construction" vakte stor oppmerksomhet og ble sett av 129.323 personer da den ble vist i den nordiske paviljongen på Arkitekturbiennalen i Venezia.

Utstillingen "Scandinavian Design Beyond the Myth" ble avsluttet i 2008. Utstillingen som ble laget på oppdrag av og finansiert av Nordisk Ministerråd, er vist i 15 museer og sett av til sammen 245.000 besøkende.

UTLÅN

I 2008 behandlet Nasjonalmuseet 125 lånesøknader mot 232 i 2007. Det ble lånt ut 440 verk fra museets samlinger; 406 verk til 26 utstillinger i Norge og 34 verk til 22 utstillinger i utlandet. Antall utlånte verk økte med 145 fra 2007.

FORSKNING OG UTVIKLING

Forsknings- og utviklingsarbeid har en langsiktig horisont og aktiviteten i 2008 var derfor både en videreføring og en avslutning av pågående prosjekter, markert gjennom store utstillinger og publikasjoner innen alle av museets fire samlingsområder.

Norges eneste kunsthistoriske tidskrift *Kunst og Kultur* gis ut av Nasjonalmuseet i samarbeid med Universitetsforlaget.

Nasjonalmuseet deltok for første gang på Forskningsdagene 2008, arrangert av Norges forskningsråd. Prosjektet "Da fjellet ble oppdaget" ble vist på Forskningstorget i Oslo i samarbeid med Statens kartverk, med arrangementsstøtte fra Norges forskningsråd.

Nasjonalmuseet fortsatte i samarbeid med og med støtte fra ABM-Utvikling prosjektet "nettversjon av Norsk Kunstnerleksikon".

Nasjonalmuseet arrangerte to forskningsseminarer, begge i samarbeid med Kunsthistorie, IFIKK, Universitetet i Oslo: "Scandinavian Design-dronningen": Nye blikk på Grete Prytz Kittelsens formverden, 27. februar og "Edvard Munch – ny forskning", 18. april.

Ansatte ved Nasjonalmuseet publiserte åtte vitenskapelige arbeider (vitenskapelig redaksjon og fagfelle-vurdering.) Antall faglig publisering omfattet 21 artikler.

DIGITALISERING

I 2008 utviklet Nasjonalmuseet et elektronisk logistikk-system med strekkodemerkning (NILS) i samarbeid med Museene i Vestfold og Primus kunst i samarbeid med Kultur IT. Dataene fra de to Imago-basene

er konvertert til Primus. Foreløpig mangler tekniske løsninger for å kunne tilgjengeliggjøre samlingen på verdensveven.

Museet har investert i nytt digitalt fotoutstyr, og med hjelp av fire ekstra fotografer fordelt på 19 månedsverk har det blitt fotografert 8.500 verk i prosjekter i tillegg til linjearbeid. Med fem ekstra konservatorer som totalt har arbeidet i 30,5 måneder, har 4.100 tilstandsrapporter blitt skrevet.

MAGASINER

Nasjonalmuseet har gjennomført en rekke forbedringstiltak innenfor eksisterende magasiner. Vi overtok nye brutto 3.000 m² midlertidige magasiner, hvor innflytting startet i desember. Det ble utarbeidet planer og sikret finansiering for etablering av tilfredsstillende magasinforhold for hele samlingen i løpet av 2009.

INNKJØP AV KUNST

Medlemmer av innkjøpskomiteen for 2008 var direktør Allis Helleland (leder til 11. august 2008), Ingar Pettersen, konst. direktør (fra 12. august 2008), Randi Godø, Eva Klerck Gange, Frode Haverkamp, Widar Halén, Bente Solbakken, Thierry Ford, Kari Skytt Andersen og Astrid Gunby.

Samlede innkjøp av kunst i 2008 utgjorde kr 16,9 mill. mot kr 8,6 mill. i 2007. Avgift til Bildende Kunstneres Hjelpesfond ble i 2008 betalt med kr 290.121. Museet mottok samlet tilskudd på kr 5,0 mill. fra private givere til konkrete innkjøp. I tillegg ble egen ramme økt med kr 3,3 mill. fra forrige år.

NYTT MUSEUMSBYGG

Det ble i 2008 arbeidet med ulike planer for nytt museumsanlegg. I første halvdel av året samarbeidet Nasjonalmuseet med Kultur- og kirkepar-

Det ble ervervet 304 verk til Nasjonalmuseets samling i 2008, blant disse Hedvig Ankers foto *Eidsvoll # 1*, 2008.

Foto: Dag A. Ivarøy, Nasjonalmuseet, © Hedevig Anker / BONO 2009

tementet, Statsbygg og Entra om utarbeidelse av konkurranseprogram, funksjonsanalyse og romprogram for et nybygg ved Tullinløkka. Løsningen baserte seg på fortsatt bruk av Nasjonalgalleriet, med integrerte magasiner og verksteder.

Den 28. mai signerte Statsbygg og Oslo kommune avtalen om salg av Vestbanetomten for nybygg for Nasjonalmuseet. Statsråd Trond Giske meddelte at det nå lå til rette for å realisere et profilert nytt bygg for Nasjonalmuseet på Vestbane-

tomten. Arbeidet med å revidere funksjons- og romprogrammet startet umiddelbart. Totalt har ca. 45 medarbeidere vært delaktige i denne revisjonen. Funksjonsanalyse og romprogram ble sluttført 15. januar 2009.

Direktør, samt ekstern og intern koordinator har sammen med representanter fra grunneier Statsbygg og under ledelse av Magne Velure fra Kultur- og kirkedepartementet, utarbeidet konkurranseprogrammet, slutført februar 2009.

PERSONAL OG ARBEIDSMILJØ

Arbeidsmiljøutvalget avholdt i 2008 åtte møter. Agenda var i hovedsak samarbeidsproblemer mellom direktør og de ansatte, dokumentert ved 15 skriftlige klager fra alle deler av organisasjonen. Motsetningene førte til at statsråd Trond Giske innkalte til møte 3. april med styreleder, direktør, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud. Partene ble anmodet om å etablere en plattform for videre samarbeid beskrevet i seks punkter:

- Omorganisering skulle først igangsettes når konfliktene var løst og en evaluering av dagens organisasjonsmodell var gjennomført.
- Arbeidet med ny strategiplan skulle igangsettes snarest.
- Formelle fora i organisasjonen skulle gjenopprettes.
- Ekstern konsulent skulle engasjeres til å gjennomføre kartlegging og analyse av arbeidsmiljøet.
- Et partssammensatt utvalg skulle etableres for å velge konsulent til å gjennomføre undersøkelsen.
- Et partssammensatt utvalg skulle etableres for å diskutere de overordnede sidene ved arbeidsmiljøet og som løpende skulle bidra til best mulig effekt av de tiltakene som blir igangsatt.

Et utvalg bestående av Christian Bjelland, Kari Kjenndalen, Toril Fjelde Høye, Randi Godø og Ingvild Aaserud valgte Arbeidsforskningsinstituttet AS (AFI) til å foreta en ny kartlegging

og analyse. Rapporten ble offentliggjort 11. august. Samme dag valgte direktør Allis Helleland å fratse stillingen og styret fristilte noe senere sine plasser. Konsulent fra Implement, Ingar Pettersen, ble fra 12. august engasjert som konstituert direktør.

Et partssammensatt utvalg ble nedsatt for å gjennomgå AFIs analyse. Utvalget holdt åtte møter og fremla sitt forslag til handlingsplan 18. november. Utvalget har deretter gjennomført oppfølgingsmøter.

Arbeidet med utvikling av ny strategiplan ble startet opp av direktør Allis Helleland rett før hennes avgang, med bistand fra konsulentfirmaet MarkUP Consulting AS. Arbeidet ble videreført av konstituert direktør Ingar Pettersen.

1. november 2007 vedtok styret at administrasjonen skulle inngå avtale med et eksternt selskap om leveranse av vaktjeneste i publikumsåpne arealer som virksomhetsoverdragelse. Konkurransesetting av anskaffelsen ble gjennomført 2. halvår og gjennomføring av virksomhetsoverdragelsen forventes pr. 1. mars 2009. I den lange tiden fra vedtak til gjennomføring fant 36 verter annet arbeid og sa opp sine stillinger.

Tilrettelegging for å bli en IA-bedrift er av ressursmessige hensyn blitt utsatt, men vil bli vurdert gjennomført i 2009.

Ved utgangen av 2008 hadde Nasjonalmuseet 179 personer ansatt, 154 fast ansatte og 25 personer i engasjements- og vikarstillinger. 36 av de faste ansatte er museumsverter. Omregnet i årsverk disponerte museet 151 årsverk i 2008 sett i forhold til 155 årsverk i 2007.

Kjønnsfordelingen i 2008 var 69,7 % kvinner og 30,3 % menn, og lønns-gjennomsnittet innenfor forhandlingsområdet var for kvinner kr 367.653 og for menn kr 369.324. Nasjonal-museet arbeider aktivt for å sikre at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn, religion eller etnisk bakgrunn i saker som rekruttering, lønn og avansement.

Fra 2007 til 2008 økte sykefraværet i museet fra et snitt på 6,1 % til 6,4 %. Museumsvertene hadde et høyt stigende sykefravær med 9,7 % i 2007 og 11,4 % i 2008.

STYRET

Styret har i 2008 avholdt seks ordinære og sju ekstraordinære møter. Viggo Hagstrøm trakk seg fra styret med virkning fra 11. april 2008. Turid Aakhus trakk seg fra styret med virkning fra 2. juli 2008. Den 23. oktober 2008 vedtok styret endring av vedtektene; styremedlemmer valgt av et valgorgan ble erstattet med direkte valg av styremedlemmer med personlig varamedlem på følgende måte; tre representanter for staten ved ansvarlig departement, én representant for Stiftelsen Arkitektur-museet, én representant for Stiftelsen Kunstindustrimuseet i Oslo og to representanter for museets ansatte.

19. november 2008 ble nytt styre konstituert bestående av Svein Aaser (styreleder), vara Samir M'Kadmi, Grete Knudsen, vara Liv Sandven, André Støylen, vara Einar Niemi, Erik Jondell, vara Ingeborg Glambe, Kerstin Barup, vara Pål-Henry Engh, Eva Klerck Gange, vara Matthew Games, Tom Klev, vara Ingvild Aaserud.

8. desember 2008 valgte styret Grete Knudsen som styrets nestleder.

VENNEFORENINGER TILKNYTTET NASJONAL- MUSEET

Fire venneforeninger er tilknyttet Nasjonalmuseet: Nasjonalgalleriets, Kunstindustrimuseets, Museet for samtidskunsts og Arkitekturmuseets venneforeninger.

SPONSORMIDLER

Den femårige sponsoravtalen med Entra Eiendom AS, inngått i 2005 ga i 2008 det årlige bidraget på kr 3 mill. Det er mottatt prosjektrelaterte tilskudd og gaver på samlet kr 7,7 mill. fra andre bidragsytere. Styret vil takke Nasjonalgalleriets Venner, Sparebankstiftelsen DnB NOR og UNI Stiftelsen for betydelige økonomiske bidrag.

ØKONOMISKE FORHOLD

Nasjonalmuseet gikk inn i 2008 med en samlet egenkapital på kr 67,5 mill. Bunden avsetning til innkjøp av kunst utgjorde pr. 31.12.08 kr 10,0 mill. Fri egenkapital utgjorde kr 61,8 mill.

- Driftsinntekter i 2008 ble kr 246,9 mill. mot kr 220,7 mill. i 2007.
- Egeninntektene var kr 11,1 mill. mot kr 12,7 mill. i 2007.
- Gaver og donasjoner utgjorde kr 10,8 mill. mot kr 6,1 mill. i 2007.
- Driftskostnader ble kr 241,3 mill. mot kr 208,2 mill. i 2007.
- Driftsresultatet ble kr 5,5 mill. mot kr 12,5 mill. i 2007.

Ferdigstilling av nye magasiner ble forsinket og flytting utsatt til 2009. Kr 3,9 mill. av økningen av årets driftsramme til dette og tilknyttet arbeid med sikring og bevaring, ble inntektsført i 2008 mens kostnadene kommer først i 2009. Det er i tillegg reservert kr 1,0 mill. over driften for avsetning til kunstfond. Dette utgjør kr 4,9 mill. av driftsresultatet.

Resultatet etter finanskostnader ble kr 9,2 mill. mot kr 14,0 mill. i 2007.

Likviditeten i 2008 har vært god.

Det er i 2008 aktivert investeringer for til sammen kr 13,5 mill. Av dette er det investert for kr 2,0 mill. i leide lokaler og kr 0,5 mill. i fast eiendom. I inventar, kontormøbler og driftsmidler er det investert for kr 11,0 mill. Fortsatt drift er lagt til grunn ved avleggelse av regnskapet.

DISPONERING AV ÅRETS RESULTAT

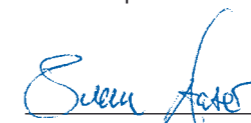
Styret foreslår at årets overskudd på kr 9,6 mill. disponeres som følger;

- kr 5.000.000 overføres til fond for innkjøp av kunst
- kr 3.900.000 overføres til fond for sikring og bevaring
- kr 326.837 overføres til annen egenkapital

ANDRE FORHOLD

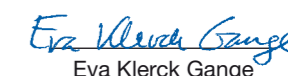
Stiftelsen er ikke involvert i virksomhet som medfører forurensning av det ytre miljøet. Stiftelsen driver kildesortering.

Oslo 22. september 2009

Svein Aaser
STYRELEDER

Grete Knudsen
NESTLEDER

Erik Jondell
STYREMEDLEM

Eva Klerck Gange
STYREMEDLEM

André Støylen
NESTLEDER

Kerstin Barup
STYREMEDLEM

Tom Klev
STYREMEDLEM

Audun Eckhoff
DIREKTØR

DIREKTØRENS STAB

Allis Helleland var direktør frem til 11. august. 12. august overtok konstituert direktør Ingar Pettersen. Direktørens stab besto av Elise Lund, pressesjef, Birgitte Sauge, forskningskoordinator og Anita Rebolledo, direktørens assistent. Fra 1. november hadde hun et vikariat som kurator i Avdeling samling og utstilling. Informasjonssjef Atle Faye sluttet 1.1. 2008. Stillingen ble ikke videreført.

INFORMASJON

Informasjonsvirksomheten har lidd under at informasjonssjefstillingen har blitt stående ubesatt. Seksjon markedsføring og forretningsdrift har tatt seg av informasjon som angår utstillinger og arrangementer. Ellers kunngjøres informasjon om museet og dets aktiviteter på museets hjemmesider, www.nasjonalmuseet.no.

Intranettet er en viktig informasjonskilde for de ansatte.

MEDIER OG PRESSE

Det ble sendt ut 69 pressemeldinger i 2008, hvorav 54 omhandlet Nasjonalmuseets utstillinger og aktiviteter i Oslo og 15 omhandlet utstillingene i de landsdekkene nettverkene. Det

ble avholdt åtte pressevisninger i forbindelse med nye utstillinger. De fire utstillingene som fikk mest presseomtale var: "Grete Prytz Kittelsen. Emalje og design", "Arkitekt SVERRE FEHN. intuisjon – refleksjon – konstruksjon", "Oppdagelsen av fjellet" og "Løvaas & Wagle". Antall oppslag om utstillinger i Oslo var 94, om landsdekkende nettverk: Galleri, skole og museer 45 og totalt om Nasjonalmuseet inkl. utstillinger 492.

NASJONALMUSEETS BYGGEPROSJEKTER

NASJONALMUSEET – ARKITEKTUR

En av de viktigste begivenhetene i 2008 fant sted 6. mars da Nasjonalmuseet – Arkitektur ble åpnet av kong Harald i nærvær av dronning Sonja, kulturminister Trond Giske, sju ambassadører og 500 gjester. Prosjektleder for åpningsarrangementet: Tone Vesti Wilse.

I 1997 spurte Norsk Arkitekturmuseum Sverre Fehn om han ville tegne en ombygging av Bankplassen 3 så dette kunne bli Arkitekturmuseets nye tilholdssted. Da museet åpnet elleve år senere, var det som Nasjonalmuseets første realiserede museumsbygning. Byggeplanene hadde ikke latt seg gjennomføre hvis ikke investoren Jens Ulltveit-Moe hadde fullfinansiert utstillingspaviljongen med en sjenerøs gave på 37,5 millioner kroner. Bygningen inneholder lokaler for skiftende og faste utstillinger, studiesal, tegningsmagasiner, kontorer, møterom, undervisningsrom, bokhandel og kafé. Museumsanleggets utgangspunkt er Norges Banks første bygning i Christiania, tegnet av Christian Heinrich Grosch. Sverre Fehn døde 23. februar 2009, og Arkitekturmuseet ble hans siste arbeid.

6. mars ble Nasjonalmuseet – Arkitektur høytidelig åpnet av Hans Majestet Kong Harald. Dronning Sonja overvar også den gledelige begivenheten. Her vises de rundt av Ulf Grønvold og Eva Madshus. En høytidsstemt Sverre Fehn, mesteren for ombyggingen og Ulltveit-Moe paviljongen, overvåker det hele.

Foto: Morten Thorkildsen, Nasjonalmuseet

TULLINLØKKA-ALTERNATIVET

I første halvdel av året har Nasjonalmuseet sammen med Kultur- og kirke departementet, Statsbygg og Entra utarbeidet konkurranseprogram, funksjonsanalyse og romprogram for et nytt museumsanlegg med hovedbase på Tullinløkka og med fortsatt bruk av Nasjonalgalleriet. I motsetning til utredningen sluttført i 2006, innebar planene å integrere

magasiner og verksteder i bygningskomplekset.

VESTBANE-ALTERNATIVET

I løpet av våren 2008 solgte Oslo kommune tilbake det såkalte D-feltet på Vestbanetomten til staten. 23. mai 2008 kunngjorde kulturminister Trond Giske at tomten lå godt til rette for å realisere et profilert, nytt bygg hele for Nasjonalmuseet. I likhet med

(over) Her ankommer de kongelige æresgjestene og blir møtt av Nasjonalmuseets daværende direktør, Allis Helleland og daværende styreleder Christian Bjelland.
(under) Hans Majestet Kong Harald erklærer Nasjonalmuseet – Arkitektur for åpnet.

Foto: Morten Thorkildsen, Nasjonalmuseet

Tullinløkka-alternativene ledet konsulentfirmaet Metier AS på oppdrag fra Kultur- og kirkedepartementet en tilleggsutredning og dokumentasjon om denne lokaliseringen.

I utredningen ble tidligere Tullinløkka-alternativer sammenlignet med Vestbane-alternativet. Konklusjonen var at en total samlokalisering av alle

museets funksjoner på Vestbanetomta skiller seg ut som det beste alternativet. Alternativet skårer høyest med hensyn til måloppnåelse på grunn av samlokalisering, garanterte klimaforhold i utstillings- og magasiningslokaler samt kontinuerlig museumsdrift i prosjektperioden. Alternativet skårer også høyest med hensyn til realopsjoner; hovedsakelig

på grunn av arealfleksibiliteten som følger av samlokalisering. Det gir også lavere investeringskostnad enn øvrige alternativer.

ROMPROGRAM OG FUNKSJONSANALYSE

Arbeidet med romprogram og funksjonsanalyse for det nye alternativet har vært utført av Nasjonalmuseet og Statsbygg på oppdrag av og i samarbeid med Kultur- og kirkedepartementet. Internt ble det etablert åtte brukergrupper for følgende funksjonsområder: publikum, utstillinger, formidling, bibliotek, dokumentasjon og kunst på papir, atelierer/verksteder, magasiner, mottak og utlevering, sikkerhet og administrasjon. Museet har hatt en intern prosjektkoordinator, Françoise Hanssen-Bauer, som har arbeidet tett med direktøren, Statsbygg og Kultur- og kirkedepartementet. Funksjonsanalyse og romprogram ble sluttført 15. januar 2009.

KONKURRANSEPROGRAM

Direktøren og museets eksterne og interne koordinatører har sammen med representanter fra grunneier Statsbygg og under ledelse av Magne Velure fra Kultur- og kirkedepartementet utarbeidet et konkurranseprogram som blir sluttført i mars 2009. Arbeidsprosessen har involvert viktige premissleverandører som Riksantikvaren, Norske Arkitekters Landsforbund (NAL), Funksjonshemmedes fellesorganisasjon, Deltasenteret, Norges handikapforbund og Statens råd for funksjonshemmede.

4

FORSKNING OG UTVIKLING

Forskningskoordinator gikk primo februar tilbake til virke i stillingen, etter å ha vært konstituert avdelingsleder i Avdeling samling og utstilling (siden begynnelsen av 2007). Museet hadde i 2008 en forskerstilling og 28 kuratorer og konservatorer med forskningsandel i sin stilling. Til sammen utgjorde dette ca sju årsverk knyttet til FoU-arbeid. I tillegg kom ressurser knyttet til dokumentasjonsarkiv og bibliotek.

Hilde Mortvedt og Møyfrid Tveit fulgte i 2008 studier i kunsthistorie på masternivå ved Universitetet i Oslo, som del av kompetansehevende tiltak i den kunstfaglige staben.

Tidsskriftet *Kunst og Kultur* gis ut av Nasjonalmuseet i samarbeid med Universitetsforlaget. Redaktør i 2008 var Ellen Lerberg. Leder for redaksjonsrådet var Ulf Grønvold. Nasjonalmuseets medlemmer i redaksjonsrådet var Anne Kjellberg, Birgitte Sauge og Øystein Ustvedt.

Planer for hvert av museets forskningsfelt er under utarbeidelse. Dr. philos. Dag Solhjell var engasjert for å utarbeide et utkast til handlingsplan for museets forskning på formidling. Planen ferdigstilles i 2009.

Kunst og Kultur gis ut av Nasjonalmuseet i samarbeid med Universitetsforlaget, og er Norges eneste vitenskapelige tidsskrift innen kunsthistoriefeltet.

Foto: Andreas Harvik, Nasjonalmuseet

I 2008 ble omfattende prosjekter avsluttet og formidlet gjennom store utstillinger og publikasjoner innen alle museets fire samlingsområder: "Oppdagelsen av fjellet", "Grete Prytz Kittelsen", "Sverre Fehn" og "Løvaas & Wagle". Samtidig ble dokumentasjon akkumulert og forskningsarbeid utført for utstillinger som skal vises i 2009. Utstillingen og

katalogen "et PLUS i norsk designhistorie" var et samarbeid med Fredrikstad Museum. På slutten av året ble det inngått avtale med SKIRA editions om utgivelse av oeuvrekatalogen *Rolf Nesch. Complete Graphic Works*, forfattet av Sidsel Helliesen og Bodil Sørensen. Til sammen ble det arbeidet med 25 forskningsprosjekter.

Nasjonalmuseet deltok for første gang på Forskningsdagene i 2008 med presentasjonen "Da fjellet ble oppdaget", et samarbeidsprosjekt med Statens kartverk.

Foto: Andreas Harvik, Nasjonalmuseet

DOKUMENTASJON

Forskningsforberedende arbeid som innsamling av dokumentasjon, ble utført i forbindelse med det intensiverte samlingsarbeidet; registrering, katalogisering og beskrivelse av et utvalg verk/gjenstander. I tillegg ble det foretatt en løpende innsamling av fotografisk og annen dokumentasjon, særlig av norske billedkunstners produksjon og museets nyervervelser.

FORSKNINGSSEMINARER

"Scandinavian Design-dronningen": Nye blikk på Grete Prytz Kittelsens formverden, 27. februar i samarbeid mellom Kunsthistorie, IFIKK, Universitetet i Oslo/Forskningsnettverk for arkitektur og design 1950–1970 og Nasjonalmuseet ved Ole Gaudernack og Widar Halén.

"Edvard Munch – ny forskning", 18. april, et samarbeid mellom Kunsthistorie, IFIKK, Universitetet i Oslo og Nasjonalmuseet ved Ellen Lørborg.

FORSKNINGSDAGENE 2008

Nasjonalmuseet deltok for første gang på Forskningsdagene, arrangert av Norges forskningsråd. Presentasjonen "Da fjellet ble oppdaget" på Forskningsstorget i Oslo 19.–20. september var et samarbeid med Statens kartverk. Formidlingen av de første reisene i Jotunheimen og kartkunnskap, sammen med et titteskap kalt "kosmorama", vakte stor interesse. Ansvarlige ved Nasjonalmuseet var Nils Messel, Frithjof Bringager og Birgitte Sauge.

NETTVERSJON AV NORSK KUNSTNERLEKSIKON

Nettversjonen av Norsk Kunstnerleksikon er et samarbeid mellom Nasjonalmuseet og ABM-utvikling. Målet er at leksikonets (Oslo, 1982–1986) informasjon gjøres tilgjengelig for allmennheten i andre del av 2010, samt at det legges grunnlag for fremtidig oppdatering og videreutvikling. I 2008 ble manus, forfattere og tekniske løsninger forsøkt avklart.

Museets prosjektgruppe består av Sidsel Helliessen (leder), Tom Klev, Bård Bie-Larsen og Birgitte Sauge.

KUNSTNERINTERVJUER

Kunstnerintervjuer utgjør en viktig kilde til dokumentasjon av verk i samlingene. Formålet med intervjuene er blant annet å samle materiale om kunstnerens egne erfaringer og valg innen feltet. Dette kan bidra til fremtidige avgjørelser med hensyn til konservering, restaurering og visning. I 2008 har intervjuene vært konsentrert om et utvalg installasjonskunstnere som ledd i prosjektet "Bak fasaden".

Nasjonalmuseet har også utført åtte intervjuer av norske kunstnere som inngår i INCCAs database over kunstnerintervjuer; Anish Kapoor, AK Dolven, Tony Cragg, Pushwagner, Mario Merz, Miroslaw Balka og Ingrid Askeland. Databasen utgjør en kilde til viten om moderne kunstnermaterialer, samtidskunstnere og bevaring av verk.

ARKITEKTINTERVJUER

Det ble foretatt intervjuer av et utvalg arkitekter fra kullet som ble uteksaminert fra NTH i 1957: Per Bonesmo, Nils Henrik Eggen, Anna Grønstad Molden, Odd Jostein Molden, Helge Hjertholm og Claus Lindstrøm. Dette var et dokumentasjonsprosjekt i samarbeid mellom NAMV ved siv.ark. MNAL Gaute Baalsrud og Nasjonalmuseet ved Birgitte Sauge. Arbeidet ses i sammenheng med utviklingen av museets arkitektursamling.

VITENSKAPELIG PUBLISERING

Gaustad, Randi: "Fra brukskunst til kunsthåndverk. Glass, keramikk, smijern og tre" i *Et PLUS i norsk designhistorie. Brukskunstorganisasjonen PLUS 1958–1978*, Nasjonalmuseet, Oslo, 2008, s. 31–49.

Halén, Widar: "Korpusdesigneren" i *Grete Prytz Kittelsen. Emalje og Design*, Gyldendal, Oslo 2008, s. 64–166.

Halén, Widar: "Sølvstuen – et pulserende hjerte" i *Et PLUS i norsk designhistorie Brukskunstorganisasjonen PLUS 1958–78*, Nasjonalmuseet, Oslo 2008, s. 59–77.

Hansen, Vibeke Waallann: "Løvaas og Wagle. Stofflige konstruksjoner" i *Løvaas & Wagle*, Nasjonalmuseet, Oslo, 2008, s. 8–63.

Messel, Nils: "Da fjellet ble oppdaget" i *Oppdagelsen av fjellet*, Nasjonalmuseet, Oslo, 2008, s. 7–87.

Messel, Nils: "Edvard Munch og hans kritikere i 1880-årene" i *Munch blir Munch*, Munchmuseet, Oslo, 2008, s. 159–197.

Poulsen, Tina Grette: *Retouching of art on paper*, London, 2008, 127 ss.

Sauge, Birgitte: "The New National Opera House by Snøhetta AS. Recording an Electronic Design Process", i *Architecture and digital archives: architecture in the digital age: a question of memory*, Éd. Infolio, Gollion, 2008 s.123–140.

Ustvedt, Øystein: "Norge og den abstrakte ekspresjonismen", *Kunst og Kultur* nr. 2, 2008, Oslo, s. 90–107.

FAGLIG PUBLISERING: ARTIKKEL

Gaustad, Randi: "Keramikk-utstillingen i 1943" i *Drammens Museum 1908–2008*, 2008, s. 201–211.

Gravermoen, Helga: "Om det nye Nasjonalmuseet – Arkitektur og utstillingen Arkitekt Sverre Fehn intuisjon – refleksjon – konstruksjon" i *Form tidskrift for kunst og design* nr. 4, 2008, s. 18–23

Grønbold, Ulf: "Tilbake til Bjørvika", i *Operaen*, Oslo 2008, 10 ss.

Halén, Widar: "Forord til Eline Rostock Rødseth"; *Thune gjennom 150 år*, Oslo 2008.

Helliessen, Sidsel: "100 år i grafikkens tjeneste" i *100 år i grafikkens tjeneste. Norsk Forening for Grafisk Kunst 1908–2008*, Nasjonalbiblioteket, Oslo 2008, s. 4–13.

Jantjes, Gavin: "Conversation with Svetlana Kopystiansky" i *Geist* No. 11, 12, 14 2007–2008 s. 228–244.

Jantjes, Gavin: "Thinking in the Round", catalogue essay on Bernie Searle installation *Day for Night* i *Bernie Searle recent work 2007/8*, s. 58–61, edit. Sophie Perryer og i *Across Oceans Transit Art Space*, Obrestad Fyr, 2008.

Jantjes, Gavin: "Filling in the Blanks, the need to promote a critical appraisal of South African Art" i *Art South Africa magazine* volume 6 nr. 3, 2008, s. 21.

Jantjes, Gavin: "Art and local knowledge" i *Northern Imaginary* 3rd part, Patrick Huse, Oslo 2008.

Lange, Marit Ingeborg: "Peder Balke som håndværker, landskapsmaler og social reformator" i *Peder Balke. Modernismens norske pioner*, Heidelberg, 2008, s. 10–27.

Lange, Marit Ingeborg: "Adolf Tidemand og Kilian Zoll" i *Gikk meg over sjø og land*, Stiftelsen Modums Blaaafarveværk, 2008, s. 24–37.

Ellen Lørborg: Artikkel om Fritz Christ i: "Vårutstillingen 2008": Kaare Berntsen, Oslo, 2008

Madshus, Eva: "Å stille ut SVERRE FEHN stiller ut" i *Arkitekt Sverre Fehn intuisjon – refleksjon – konstruksjon*, Nasjonalmuseet, Oslo, 2008, s.12–17.

Messel, Nils: "Oppdagelse" i *Fjellet i norsk kunst*, Oslo, 2008, s. 15–37.

Mortvedt, Hilde: "Møbelet som ikke eksisterte – pappstol av Terje Meyer" i *Arkitektur N* nr 2, 2008, Oslo, s. 65–67.

Mortvedt, Hilde: "Den vanskelige tidløsheten", *Arkitektur N* nr 5, 2008, Oslo s. 54–56.

Mortvedt, Hilde: "Arkitektur på museum", *Arkitektur N* nr. 6, 2008, Oslo s. 36–37.

Mortvedt, Hilde: "Interiørarkitektene og utenlandsoppdragene" i *Arkitektur N* nr. 8, 2008, Oslo s. 34–39.

Poulsen, Tina Grette: "Konservering av store formater på papir" i *Norske Konserver*, nr. 1, 2008, s. 13–14.

Ustvedt, Øystein: "The Power of Water" i *Per Berntsen*, Oslo 2008, s. 5–7.

Ustvedt, Øystein: "En røff guide til Ole Jørgen Ness' nye malerier" i *Gikk meg over sjø og land*, Stiftelsen Modums Blaaafarveværk, 2008, s. 79–95.

FAGLIG PUBLISERING: FOREDRAG

Bringager, Frithjof: Kunstformidling i den videregående skole, Persbråten videregående skole, Oslo 11. september.

Bringager, Frithjof: Oppdagelsen av fjellet, Akershus fylkesmuseum 17. september.

Ford, Thierry, Solstad, J., Bacon, A.: "Art Conservation – An element in Nation Building?" ICOM-CC 15th Triennial Conference, New Delhi, India, 22.–26. september, Preprints, s. 134–140.

Greve, Kari: "Papirets historie del 1: Østens papir", "Papirets historie del 2: Det europeiske papiret". IFIKK, UiO: Kurs KUN 2512 K, 4. november.

Greve, Kari: "Nikolai Astrups tresnitt", De skandinaviske "Pappersdagene" 23.–24.10., Nasjonalbiblioteket, Oslo, 23. oktober.

Grønvold, Ulf: "Lars Backer", Arkitektur- og designhøgskolen, 31. mars.

Grønvold, Ulf: "Norsk samtidsarkitektur", Kunsthallen, Hamar, 13. mai.

Halén, Widar: Foredrag om Grete Prytz Kittelsen, ICOM_ICDAD møte, Zagreb, 5. juni.

Halén, Widar: "Kina-fascinasjonen i Europa" Forelesning for IFIKK, UiO, Kinesisk Kunst, 2. oktober.

Helliesen, Sidsel: "Rolf Nesch", IFIKK, UiO, EVO-kurset "Kunst på papir". Nasjonalmuseet, 13. november.

Helliesen, Sidsel: Minnetale: "Knut Berg", Det Norske Videnskaps-Akademi, 20. november.

Kjellberg, Anne: "Per Spook – en norsk motedesigner i Paris", Agnes Geijers fond för nordisk textil-forskning, Upplandsmuseet, Uppsala, 23. oktober.

Lerberg, Ellen: Forelesningsrekke "Edvard Munch: Kunst og kontekst", IFIKK; UiO, vår- og høstsemesteret 2008.

Madshus, Eva: "Traveling exhibitions", ICAM 14. kongress, Oslo, juni.

Messel, Nils: "Kunst og terreng, forestillinger om fjellet", IKOS, UiO, september.

Messel, Nils: "Om kunst og kartografi", Norsk Kartmuseums Venneforening, Statens kartverk, Hønefoss, november.

Messel, Nils: "Om fjellet som motiv og forskningsfelt", Statens kartverk, avd. midt-Norge, Trondheim, desember.

Poulsen, Tina Grette og Hesselberg-Wang, Nina: "Nina og Tina i Kina: om papirfremstilling i Kina", de Skandinaviske papirdagene i Oslo, 23.–24. oktober.

Sauge, Birgitte: "Mellomkrigstidens retorikk. Konkurransen om ny kontorbygning for Norges Rederforbunds bygning", Architectural Competition Nordic Symposium, KTH, Stockholm 16.–17. oktober.

Sauge, Birgitte: "Estetikk og retorikk, om norske arkitektkonkurranser", Nasjonalmuseet – Arkitektur, 4. desember.

Ustvedt, Øystein: "Sitters collager", fagseminaret "Norsk avant-garde", Universitetet i Tromsø, 30–31. mai.

Yvenes, Marianne: Forelesninger, IFIKK, UiO, høst 2008, om "19th Century Norwegian Painting".

POPULÆRVITENSKAPELIG PUBLISERING

Bringager, Frithjof: Norske kunstnere i Paris, Kihlegalleriet 16. februar.

Bringager, Frithjof: Norske kunstnere i København på 1800-tallet, Griegfestivalen 19. juli.

Grønvold, Ulf: fire artikler i *Aftenposten*.

Grønvold, Ulf: Operaen og Bjørvika, i radioprogramserien Museum, NRK P2.

Grønvold, Ulf: Karl Johans gate og Rådhuset, i radioprogramserien Museum, NRK P2.

Grønvold, Ulf: To artikler i *Aftenposten* om utbyggingen i Bjørvika og de halvprivatiserte utbyggings selskapenes rolle.

Grønvold, Ulf: To artikler i *Dagens Næringsliv* om Erling Dokk Holms forslag om at arkitekturkonkurranser bør avgjøres ved folkeavstemninger.

Grønvold, Ulf: Diskusjon med Erling Dokk Holm i Dagsnytt 18, TV (NRK2) og radio (P2), 17. desember.

Grønvold, Ulf: Medforfatter til filmmanus: Filmen om Arkitekturmuseet.

Grønvold, Ulf: Innlegg om museumskabalen i Oslo, møte i seniorgruppa til Oslo Arkitektforening, 29. oktober.

Halén, Widar: Foredrag om Folkekunsten i Kunsthåndverket, Rauland-akademiet, Høgskolen i Telemark, 16. februar.

Halén, Widar: Foredrag om Grete Prytz Kittelsen, Lørenskog Pensjonistuniversitet, 22. oktober.

Halén, Widar: Foredrag om Japonismen, Homansbyen Eldre-akademi, Oslo, 29. oktober.

Lerberg, Ellen: "Fra Karsten til Nerdrum", Oppegård Kunstforening, Kolbotn, 14. februar.

FORSKNINGSPROSJEKTER

Billedkunst

Sidsel Helliesen og Bodil Sørensen: "Rolf Nesch. The Complete Graphic Works". Oeuvrekatalog over Neschs ca 900 grafiske blad, med blant annet bibliografi og utvalgt utstillingshistorikk. Publiseres av SKIRA editions i 2009.

Bodil Sørensen: "Vitenskapelig katalog over et utvalg av museets italienske tegninger". Ca 120 av Nasjonalmuseets i alt ca 570 italienske mestertegninger fra det 16. til det 18. århundre, med vekt på den toscanske, den romerske og den bolognesiske skole.

Ellen Lerberg: "Christian Langgards ervervelser av eldre maleri og skulptur". Samlingshistorikk.

Stina Høgvist: "Afrika i Norge: Hypocrisy" Utstilling i 2009.

Øystein Ustvedt: "Norsk kunsthistorie forhold til Amerika 1945–1965".

Øystein Ustvedt: "Inger Sitters collager".

Øystein Ustvedt: "Norsk kunst på 1990-tallet". Bokutgivelse.

Øystein Ustvedt: "Edvard Munch. Det syke barn. Historien om et mesterverk". Utstilling i 2009.

Arkitektur

Bente Aass Solbakken: Arkitektkontoret Bjercke og Eliassen.

Birgitte Sauge: "Arkitektenes elektroniske arkiver – innhold og bevaring."

Birgitte Sauge: "Arkitektkontoret som arbeidsfellesskap: Lund og Slaatto". Del av samarbeidsprosjektet "Form som samarbeid. Samarbeid som form. Estetiske praksiser og samarbeidsrelasjoner i norsk arkitektur og design 1945–1965." IFIKK, UiO/Nasjonalmuseet.

Kunsthåndverk og design

Widar Halén: "Marianne og Erik Brandt, Bauhaus og Norge".

Widar Halén: "Norway Says i 10 år", utstilling i 2009.

Widar Halén: "Hans og Grete" – relasjonen i norsk design- og arkitekturhistorie". Del av samarbeidsprosjektet "Form som samarbeid. Samarbeid som form. Estetiske praksiser og samarbeidsrelasjoner i norsk arkitektur og design 1945–1965." IFIKK, UiO/Nasjonalmuseet.

Widar Halén: "Sølvstuen – et pulserende hjerte".

Randi Gaustad: "Fra brukskunst til kunsthåndverk. Glass, keramikk, smijern og tre."

Bevaring

Trond Aslaksby: "Hans Heyerdahl. Undersøkelse av teknikk og materialer".

Trond Aslaksby og Fridrik Oskar Bertelsen: "Edvard Munchs Skrik. Undersøkelse av teknikk og materialer". Samarbeid med Munchmuseet.

Trond Aslaksby og Fridrik Oskar Bertelsen: Propaint. Logging av gasser og partikler i museumsluften, prosjekt i samarbeid med NILU.

Kari Greve: "Nikolai Astrups tresnitt". Et samarbeidsprosjekt med kunsthistorikeren Øystein Loge. Publikasjon planlagt utgitt januar 2010, Labyrinth forlag.

Anja Sandtrø og Tina Poulsen: CEN346/WG 5, et Europeisk samarbeidsprosjekt om standardisering av pakking og transport av kunstverk.

Rolf Neschs *Bernadette*, 1968, fargemetalltrykk. Sidsel Helliesens og Bodil Sørensens forskningsprosjekt: "Rolf Nesch. The Complete Graphic Works" ble fullført i 2008. Oeuvrekatalogen over Neschs ca 900 grafiske blad, med blant annet bibliografi og utvalgt utstillingshistorikk publiseres av SKIRA editions i 2009.

Foto: Dag A. Ivarøy, Nasjonalmuseet, © Rolf Nesch / BONO 2009

Kari Skytt: Intervju av samtidskunstnere vedrørende dokumentasjon av materialer og teknikk, i samarbeid med INNCA, International Network for the Conservation of Contemporary Art.

Institusjons- og virksomhetshistorie
Randi Gaustad: "100 år i eget hus. Kunstindustrimuseet i St. Olavs gt. 1904–2005". Fokus på hvordan ideene fra etableringen nedfelte seg i den første basisutstillingen i 1904, i innsamlingsarbeidet og i de skiftende utstillingene i Henrik

Groschs direktørtid, samt forholdet mellom Kunstindustrimuseets og Norsk Folkemuseums innsamlingspolitikk.

Ellen Lerberg: "Jens Thiis, museumsmann i folkeopplysnings tjeneste".

Nils Messel: "Norge som romantisk rekonstruksjon og begrunnelse". Studiet av etableringen av våre nasjonale kunstinstitusjoner vil formidles i en publikasjon med arbeidstittel "Nasjonalgalleriet og norsk kunst 1814–2003. Verk i museet" (2010).

ANDRE PROSJEKTER MED INSTITUSJONELL FORANKRING I NASJONALMUSEET

I 2008 ble avtale mellom Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo og Nasjonalmuseet inngått om det felles forskningsprosjektet "Norsk Arkitekturhistorie". Ansvarlige er Elisabeth Seip, professor II ved AHO og seniorkurator Ulf Grønvold.

Siv.ark. Hjørdis Egner: "Utvikling av arkitektur i en arkitektpraksis." En studie av arkitektene Morgenstjerne og Eide som skal resultere i en avhandling ved Arkitekt- og designhøgskolen i Oslo. Eksternt finansiert.

5

LANDSDEKKENDE PROGRAM

Nasjonalmuseets landsdekkende program er integrert i hele museet og organisert både avdelingsvis, som prosjekt og gjennom nettverksarbeid, fordelt på skole, galleri og museum.

ORGANISERING

Avdeling samling og utstilling er prosjekteier til utstillingene som tilbyr nettverkene og leder arbeidet med å initiere og vurdere nye utstillinger i samarbeid med Programkomiteen. Ved skoleutstillingene blir programleggingen gjort i samråd med to fagpersoner fra fylkene, som er representanter for samarbeidspartnerne våre i dette nettverket.

I Avdeling formidling ligger det formelle ansvaret for det landsdekkende programmet som omfatter opplæring av lokale formidlere, kontraktsinn-gåelser, turnéplanlegging, utstillingsutforming, kompetansefremmende arrangementer og ulike aspekter ved formidling. I dette ligger også pedagogisk rettleiding og utarbeiding av pedagogisk materiell. Helga Gravermoen har hatt det faglige ansvaret for nettverk galleri, mens ansvaret for nettverk skole har vært delt mellom Jeanette Eek Jensen og Elisabeth Sørheim. Funksjonen som

koordinator for det landsdekkende programmet er lagt til en av kuratorene i Avdeling formidling, Elisabeth Sørheim. Funksjonen var ment å være midlertidig og opphørte i oktober.

I Avdeling museumstjenester, i Seksjon logistikk, er en stilling øremerket det landsdekkende programmet. I Seksjon konservering er en stilling øremerket det landsdekkende programmet med ansvar for tilstanden til utstillingene, vedlikehold, og konservering før, under og etter turné. Avdeling drift og sikkerhet, Seksjon utstillingsteknikk, har ansvaret for produksjon og vedlikehold av alle utstillingene.

Nettverk skole

Utstillinger og kompetansefremmende tiltak til grunnskolene er organisert i dette nettverket og regulert gjennom fireårige avtaler. Frem til og med 2008 var tolv fylker og én kommune deltakere i nettverket. I løpet av høsten ble det inngått 16 nye fireårige intensjonsavtaler med fylkene og flere avtaler er varslet i løpet av våren 2009. I St.meld. nr. 8 "Kulturell skolesekk for framtida" er Nasjonalmuseet tildelt rollen som nasjonal aktør på det visuelle området innen Den kulturelle skolesekken.

Nettverk galleri

Omfatter kunstforeninger, kunstnersentre, kunsthaller, kulturhus, universiteter/høgskoler. Deltakerne i dette nettverket tegner individuelle kontrakter med museet for hver utstilling. Formidlingsmodellene er utformet med tanke på å stimulere kompetansen i hver region, ved at Nasjonalmuseet engasjerer, gir opplæring og lønn til regionale formidlere.

Nettverksansvarlig har bidratt med utstillingsinformasjon på årsmøtet i Norske kunstforeninger 4.–6.mars, deltatt på arbeidsseminar i SKINN – samorganisasjon for kunstformidling i Nord-Norges regi 17.–18. april sammen med avdelingsleder formidling og deltatt på seminar i forbindelse med åpningen av utstillingen "Norwegian Wood" i Stavanger kunstforening 13.–15. november.

For andre gang ble det inngått avtale med SKINN om regional turné av en av museets vandretstillinger.

Nettverk museum

Hensikten med nettverket er å fremme samarbeid om forskning og formidling på tvers av institusjons- og faggrenser som resulterer i kompetanseheving og utstillinger. I 2008

gikk nettverksarbeidet over i en ny og formell fase da Nasjonalmuseet inviterte alle landets kunstmuseer og kulturhistoriske museer med kunstsamlinger til et oppstartsmøte der 30 deltakere fra 19 museer deltok. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe med mandat å utarbeide forslag til handlingsplan for nettverket. Arbeidsgruppen besto av representanter fra følgende museer: Kunstmuseet KUBE/Jugendstilsenteret, Sørlandets Kunstmuseum, Kunstmuseene i Bergen, Trondheim Kunstmuseum, RiddoDouttarMuseet, Nordnorsk Kunstmuseum og Nasjonalmuseet. Arbeidsgruppen utarbeidet et samarbeidsdokument med mål og tiltak for perioden 2009 til 2011. Dokumentet er til behandling i de respektive museer.

Birgitte Sauge og Anne Qvale deltok på Nettverkssamling for hovedansvarlige museer i regi av ABM-utvikling den 23.–24. september.

5.1 UTSTILLINGER I 2008

I alt sendte Nasjonalmuseet 24 utstillinger på turné i skole- og gallerinettverket i 2008. Samlet besøkstall var 97.902.

Nettverk skole

16 utstillinger var på turné i 2008, sju av dem var nye: "Designjungelen", "Det lille galleri III", "Oslo by night" (I og II), "Arv i tre", "Våre hellige rom" og "Den tredje dimensjonen". De andre: "Tenna i tapetet", "Made in Scandinavia", "Atelier Spook", "Reisen til jordens indre", "Smykke seg", "Det lille galleri II", "Japan i en boks", "Vis á Vis" og "Finn din Grosch".

Utstillinger som var i produksjon i 2008: Nettverk skole: "Utopi og fantasi", "Da fjellet ble oppdaget"

og "Grete Prytz Kittelsen". De nye utstillingene i nettverk skole ble produsert med midler fra Den kulturelle skolesekken.

Disse utstillingene ble avsluttet i 2008: "Vis á vis", "Reisen til jordens indre" og "Det lille galleri II".

De 16 utstillingene i skolenettverket ble sett av 38.414 elever.

Nettverk galleri

Åtte pluss to utstillinger var på turné i Nettverk galleri, tre av dem var nye: "Irene Nordli You can't hold back Spring", "Viktor Lind Contemporary Memory", "Scandinavian Design ved Milleniumskiftet". De andre: "Norsk Samtidsarkitektur 2000–2005", "Picasso – fabler og fortellinger", "Lydspor" og "Skrift" og skoleutstillingene "Arv i tre" og "Finn din Grosch".

Utstillinger under produksjon i 2008: "Viktor Lind Contemporary Memory", "Scandinavian Design", "Norwegian Wood", "Grete Prytz Kittelsen. Emalje og Design" og "Port Maputo: A Tale of a City".

Disse utstillingene ble avsluttet i 2008: "Norsk Samtidsarkitektur 2000–2005", "Picasso – fabler og fortellinger" og "Lydspor".

Utstillingene hadde 35 turnéstopp og ble besøkt av 59.488 publikummere (41.683 voksne og 17.805 barn og ungdom) en øking på nærmere 100 % sammenlignet med 2007. Totalt ble det gitt 599 omvisninger og 102 workshops i 2008 i Nettverk galleri.

5.2 KOMPETANSEFREMMEDE TILTAK

Opplæringsseminar for nye formidlere i det landsdekkende programmet. Kunsttorg "Form – formål", ved Nasjonalmuseet, 48 deltagere.

Kunstformidlingsseminar, "Nokon kjem til å kome" for formidlingsmedarbeiderne i fylkene og i Nasjonalmuseet, 30 deltagere.

Produksjonsseminar for nettverk skole og produksjonsmiljøene i fylkene, 41 deltagere

Kunstformidlingsseminar "Når øyeblikket synger" for formidlingsmedarbeiderne i fylkene og i Nasjonalmuseet, 35 deltagere.

Sju lærerseminarer i Nasjonal-museets utstillinger regionalt. Av disse: To i Hedmark for "Oslo by Night", ti deltagere Nord-Trøndelag: To for "Oslo by Night", 17 deltagere og to lærerseminarer for "Tenna i tapetet", 30 deltagere. Ett i Telemark for "Finn din Grosch", 14 deltagere.

Deltagelse på følgende fylkers nettverkssamlinger med presentasjon av produksjoner:

Akershus med "Designjungelen" og "Made in Scandinavia", 150 deltagere. Møre og Romsdal med "Arv i tre" og "Hellige rom", 225 personer. Oppland med "Oslo by Night" videregående skole, 90 deltagere, samt ungdomsskole 120 deltagere. Telemark med presentasjon av "Den tredje dimensjonen", 45 deltagere.

Følgende fem fylker/kommuner benyttet seg av tilbudet om kurs for kunstnere og kulturformidlere: Akershus, Pilotgalleriet, 30 deltagere, Hedmark/Oppland i Kunstbanken, 55 deltagere, Karmøy kommune, 20

En av 2008-nyervervelsene var Thorbjørn Sørensens maleri *Landskap*, 2007.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet, © Thorbjørn Sørensen / BONO 2009

deltagere. Østfold, Østfold kunstner-senter, 35 deltagere.

Annet: Foredrag om kuratering og produksjon i Saltdalen kunstforening: 20 deltagere. Stormøte om fylkesplan for formidling av visuell kunst, Nordland fylkeskommune: 30 deltagere.

Evalueringsmøte med fylkene 19. september: 36 deltagere.

Produsert egen håndbok for formid-

lere i skole- og gallerinettverket og arrangert opplæring av regionale formidlere til åtte utstillinger over 26 dager.

1081 personer deltok i Nasjonal-museets kompetansefremmende tiltak.

5.3 VINDUSGALLERIET

I første etasje i Kristian Augusts gate 23 har det siden våren 2007 blitt vist vandreutstillinger. Her har publikum

i Oslo og eksterne samarbeidspartnere blitt presentert for Nasjonal-museets nye vandreutstillinger. Aktiviteten i Vindusgalleriet var også sentral i opplæring av formidlere som kom tilreisende fra andre regioner.

Disse utstillingene ble vist i Vindus-galleriet i 2008 før de ble sendt på turné: "Arv i tre", "Det lille galleri III", "Våre hellige rom", "Den tredje dimensjonen", "Tenna i tapetet", "Da fjellet ble oppdaget" og "Utopi og fantasi".

UTSTILLINGS- OG FORMIDLINGSVIRKSOMHETEN

Programplanleggingen forankres i alle avdelinger i Nasjonalmuseet for å sikre et variert, interessant og målrettet tilbud til et stort publikum i hele landet.

Programarbeidet omfatter alle utstillinger i Norge og utlandet, formidling, forskning og museets nettverksansvar, samt samlingsprosjektet "Bak fasaden".

Når forslagene til Nasjonalmuseets nye DKS-produksjoner blir behandlet, deltar to representanter fra fylkeskommunene.

6.1 UTSTILLINGER I OSLO

6.1.1 Basisutstillinger

To nye basisutstillinger åpnet i Nasjonalmuseet – Design 25. oktober:

Studiesamling for glass og keramikk

Tre saler i Kunstindustrimuseets

4. etasje

Studiesamlingen er et supplement til de permanente utstillingene i 2. og 3. etasje. En sal er viet glassets historie fra antikken til i dag, en sal viser høydepunkter i keramikken historie

fra antikken til ca 1850 og den tredje salen inneholder keramikk fra 1850 til i dag. Mer enn 2000 gjenstander er utstilt i de originale montrene fra den gang etasjen ble påbygget.

Prosjektledere og kurator utstilling:

Randi Gaustad og Inger Helene Stemshaug

Kurator formidling: Ole Gaudernack

Konservator: Ingeborg Korvald

Formidlingsprogram: Nettutstilling, tekster ved Steen Ory Bendtzen, to torsdagsforedrag.

Draktgalleriene

Kunstindustrimuseet, 4. etasje

Kunstindustrimuseets draktgallerier ble gjenåpnet i oktober. "Den kongelige draktsamling" har som hovedtema aftenantrekk båret av dronning Maud, kronprinsesse Märtha og dronning Sonja. "Motedrakter 1700-tallet til 2000" gir innblikk i mer enn 300 års motehistorie gjennom et utvalg antrekk fra samlingene. "Norske klesdesignere" setter søkelys på norsk klesdesign i perioden 2000–2008.

Prosjektleder og kurator utstilling:

Anne Kjellberg

Kurator formidling: Helga

Gravermoen

Formidlingsprogram: Nettutstilling, tekster ved Anne Kjellberg.

Stil 1100–1905

Kunstindustrimuseets 3. etasje

Utstillingen fra 2004 viser hvordan ulike kunstretninger har preget gjenstandene vi har omgitt oss med både i Norge og i utlandet i denne perioden. I tillegg til den stilhistoriske vandringen presenteres fire skattkamre: norske billedtepper, østasiatisk kunsthåndverk, norsk sølv og norsk glass og fajanse.

Kurator formidling: Ole Gaudernack
Det ble gitt 40 omvisninger i utstillingen.

Design og kunsthåndverk 1905–2005

Kunstindustrimuseets 2. etasje

Utstillingen fra 2005 viser modernismens utvikling gjennom ulike faser fra 1800-tallets reformer innenfor design og kunsthåndverk, gjennom art deco, funksjonalisme, Scandinavian Design, popmodernisme og frem til postmodernismen. Det fokuseres på seks perioder som viser avantgardiske høydepunkter fra norsk og internasjonal designhistorie.

Kurator formidling: Ole Gaudernack
Det ble gitt 104 omvisninger i utstillingen.

Omvisning i utstillingen "Design og kunsthåndverk 1905–2005" i Kunstindustrimuseet. Temaet er smykker, og det er smykkedesigneren Kaja Gjedefo som viser rundt.

Foto: Andreas Harvik, Nasjonalmuseet

Kosmorama – vist i utstillingen "Oppdagelsen av fjellet" i Nasjonalgalleriet våren 2008.

Foto: Borre Høstland, Nasjonalmuseet

Kunst 3. Verk fra samlingen 1814–1950

Nasjonalgalleriets 2. etasje

Utstillingen fra 2007 inviterer til en vandring gjennom nærmere 150 år av den norske kunstens utvikling, fra romantikkens sublim landskapsoppfatning til vår nære fortids oppsplittede verdensbilde, fra J.C. Dahl til Arne Ekeland. Monteringen følger i hovedsak historisk-kronologiske prinsipper, men gir også rom for spesielle temaer.

Koordinator formidling med ansvar for atelier og pedagogisk opplegg: Anna Carin Hedberg

Formidlingsprogram: Omvisning med atelier for skoleklasser og barnehager med relaterte oppgaver og tre familieomvisninger med atelieraktiviteter, samt 671 ordinære omvisninger.

Kunst 4. Verk fra samlingen

Museet for samtidskunsts 2. etasje

Utstillingen fra 2007 presenterer et utvalg norsk og utenlandsk kunst, og inviterer til møter med, og mellom, en rekke både velkjente og nye kunstverk i Nasjonalmuseets samling. Utstillingen er delt inn i fire soner etter følgende tema: "abstrakt maleri", "kunst og hverdag", "idé, tekst og bilde" og "det minimale".

Kurator formidling: Anna Lindblad

Formidlingsprogram: Atelier for lærere med utgangspunkt i Kunst 4. **Omvisninger:** Det ble holdt 31 søndagsomvisninger og sju familieomvisninger med atelier. Av bestilte omvisninger ble det for barn og unge holdt 35 ordinære omvisninger og 55

omvisninger med atelier (sum 90) og for voksne 16 omvisninger. Kunstklubben Griffen hadde en omvisning med atelier.

6.1.2 Temporære utstillinger

Grete Prytz Kittelsen – Emalje og design

17.01.–01.09.

Kunstindustrimuseets 1. etasje

Grete Prytz Kittelsen (f. 1917) regnes blant Nordens fremste formgivere. Utstillingen omfattet 231 av hennes fargerike emaljearbeider fra slutten av 1940-tallet, frem til midten av 1990-tallet, både eksklusive sølvarbeider og avantgardistiske smykker for familiefirmaet J. Tostrup, samt vakre bruksgjenstander i stål, jern og emalje for Cathrineholm ved Halden. Utstillingen omfattet egne og innlånte gjenstander. Illustrert norsk katalog på 304 sider med engelsk oppsummering.

Kurator utstilling: Widar Halén

Kurator formidling: Ole Gaudernack

Prosjektleder: Marianne Yvenes
Formidlingsprogram: Brosjyre, seks torsdagsforedrag, såkalte designbad som omfattet samtaler, kåserier og foredrag. 18 søndagsomvisninger, fem formiddagsomvisninger, kvinnedagsforedrag 8. mars, babyomvisning, fire familieverksted med omvisning, medlemsmøte i barnekunstklubben Griffen, fagseminar i samarbeid med Institutt for filosofi, idé- og kunsthistorie og klassiske språk ved UiO.

Oppdagelsen av fjellet

01.02.–11.05.

Nasjonalgalleriet, 1. etasje

Utstillingen omfattet 176 norske kunstverk fra 1800-tallet samt gamle kart og landmålerinstrumenter. Den kunstneriske oppdagelsen av den norske fjellheimen falt sammen med

(over) "Grete Pryts Kittelsen – Emalje og design", som ble vist i Kunstindustrimuseet våren og sommeren 2008.

(under) Bilde fra utstillingen "Løvaas & Wagle – tekstile arbeider" i Banksalen i Museet for samtidskunst våren og sommeren 2008.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

de nye naturvitenskapenes interesse for fjellet. Pionerinnsatsen til Johannes Flintoe og Wilhelm Maximilian Carpelan sto sentralt i presentasjonen, som bl.a. omfattet rekonstruksjonen av et *Kosmorama*, hvor Flintoes store gouacher ble vist. I tillegg til Nasjonalmuseets egne verker var det innlån fra Nasjonalbiblioteket, Statens kartverk og private eiere.

Kurator utstilling: Nils Messel

Kurator formidling: Frithjof Bringager

Prosjektleder: Kari Greve

Formidlingsprogram: Katalog på 190 sider med norsk og engelsk tekst, formidlingsbrosjyre, åtte offentlige omvisninger, én familieomvisning med verksted, seks kunstglimt, fire foredrag samt to konserter og medlemsmøte i barnekunstklubben "Griffen". Det ble gjennomført 55 omvisninger for ulike publikumsgrupper.

Arkitekt SVERRE FEHN. intuisjon – refleksjon – konstruksjon

07.03.–03.08.

Nasjonalmuseet – Arkitektur

Sverre Fehn (1924–2009) var Norges mest anerkjente arkitekt i det 20. århundre. Han avsluttet sin karriere i 2008 med to praktbygg i Oslo, Gyldendalhuset og Nasjonalmuseet – Arkitektur. Det var derfor naturlig å åpne Nasjonalmuseet – Arkitektur med en stor utstilling om Sverre Fehn. Han var selv med å velge ut de 32 prosjektene som ble presentert i utstillingen og hans kontor hadde ansvaret for utstillingsdesignet i samarbeid med Nasjonalmuseet.

Prosjektleder og kurator utstilling: Eva Madshus

Kurator formidling: Helga Gravermoen

Utstillingskoordinator: Ingebjørg Gunnarson

Formidlingsprogram: Katalog, formidlingsbrosjyre og ressurshefte for

Fra utstillingen "MUSEER I DET 21. ÅRHUNDRE. ideer – prosjekter – bygninger" som ble vist både i Nasjonalmuseet – Arkitektur og i Kunsthallen på Tullinløkka høsten 2008.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

lærere, 57 offentlige omvisninger, derav 23 spesialomvisninger ved museets kuratorer eller spesielt inviterte, fem familieomvisninger med verksted, sju arkitektglimt eller korte formiddagsomvisninger, tre babyomvisninger, fire søndager: først kort ballettinnslag, deretter omvisning; samarbeid med Den Norske Balletthøyskole, seks søndags-omvisninger på engelsk, elleve torsdagsforedrag/arkitekturbad, to dialoger/samtaler i utstillingen, tre ekskursjoner til villaer tegnet av Sverre Fehn, en omvisning i det nye Gyldendalhuset tegnet av Sverre Fehn, en filmkveld, to lærerseminarer og et seminar for lærere og kunst- og kulturformidlere.

Løvaas & Wagle – tekstile arbeider

03.04.–17.08.

Museet for samtidskunst, 1. etasje

Utstillingen viste til sammen 52 arbeider av den norske kunstnerduoen Astrid Løvaas og Kirsten Wagle fra perioden 1986 til 2008. Løvaas og

Wagle arbeider med utgangspunkt i tekstilt materiale, tekstile teknikker og den tekstile tradisjonen. I 2008 var kunstnerparet aktuelle med et større utsmykningsoppdrag, dekoreringen av deler av fasaden til Den Norske Opera & Ballett. Forarbeidene til Operaens fasadeplater hadde en sentral plass i utstillingen.

Kurator utstilling: Vibeke Waallann Hansen

Kurator formidling: Elisabeth Sørheim

Prosjektleder: Wenche Thiis-Evensen
Formidlingsprogram: Katalog og formidlingsbrosjyre. Omvisninger med verksted for skoleklasser, lærerseminar, kurators omvisning, offentlige omvisninger (også på engelsk), to vandrende samtaler i utstillingen med kurator Vibeke Waallann Hansen sammen med Astrid Løvaas og Kirsten Wagle, foredrag, omvisning på Den Norske Opera & Ballett.

Omvisninger: Åtte omvisninger på norsk, sju omvisninger på engelsk og én familieomvisning med atelier. Av bestilte omvisninger ble det for

barn og unge holdt elleve ordinære omvisninger og 25 omvisninger med atelier og fire omvisninger for voksne. Kunstklubben Griffen hadde én omvisning med atelier.

Memorial to Homosexuals persecuted under Nazism

27.05.08.

Museet for samtidskunst, 1. etasje, inngangspartiet

Elmgreen og Dragsets videoinstallasjon viser to menn som kysser, og var en markering i forbindelse med den samtidige avdukingen i Berlin av minnesmerket over ofrene for nazistenes forfølgelse av homofile 1933–1945.

Ansvarlig: Ole T. Berger

Henrik Wergeland

17.06.–31.08.

Nasjonalgalleriet, Sal 19, 2. etasje

Henrik Wergeland-jubileet ble markert gjennom en "punktutstilling". Nasjonalmuseets egne tegnede fremstillinger av dikteren ble komplettert av Carl Peter Lehmanns portretter av Henrik Wergeland og hans hustru, Amalie Sofie Bekkevold, for anledningen innlånt fra Thaulowsamlingen/Norsk Folkemuseum.

Ansvarlig: Nils Messel

Norge på Expo 2010 Shanghai

15.08.–24.08.

Nasjonalmuseet – Arkitektur

De fem konkurranseforslagene til Norges paviljong på Verdensutstillingen i Shanghai ble utstilt.

Ansvarlig: Ulf Grønvold

ARKITEKT KRISTIN JARMUND – utvalgte arbeider

29.08.–21.09.09

Nasjonalmuseet – Arkitektur

Utstillingen fokuserte på ti utvalgte prosjekter som viser den allsidige produksjonen til Kristin Jarmund

Fra videoinstallasjonen til Sven Pålssons *Bending Water*. Prosjeksjonene ble vist både på Nasjonalgalleriets fasade mot Tullinløkka og på Museet for samtidskunsts fasade mot Bankplassen høsten 2008.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

Arkitekter. De ti prosjektene ble presentert ved hjelp av store fotografier tatt av kunstfotograf Per Maning, tekster, tegninger, materialprøver og to modeller. Utstillingen ble produsert i samarbeid med Utenriksdepartementet.

Utstillingsdesign: Kristin Jarmund Arkitekter.

Prosjektleder: Eva Madshus, som også ga én omvisning i utstillingen.

Atelierutstilling

26.09.08–25.01.09
Museet for samtidskunst
Utstillingen viste arbeider laget av barn og unge i atelierene i Museet for samtidskunst og Nasjonal-museet – Arkitektur i løpet av skoleåret 2007/2008. I tillegg ble den pedagogiske tilnærmingen rettet mot

barn og unge. Utstillinger høst 07/ vår 08 ble presentert i tekst, bilder og med materialeeksempler.

Kuratorer for utstillingen:

Anna Lindblad, Ann Kristin Sørli, Eli Solsrud, Anna Carin Hedberg.

Prosjektleder: Anna Lindblad

Atelierutstilling

26.09.08–25.01.09
Kunstindustrimuseet
Utstillingen viste eksempler på arbeider laget av barn og unge i atelieret i Kunstindustrimuseet i løpet av skoleåret 2007/2008 i tilknytning til to utstillinger: "Strikkknikk" og "Grete Prytz Kittelsen. Emalje og design". Formidlingen av utstillingen "Smykke seg" i Nasjonalmuseets landsdekkende program rettet mot skoler ble vist som en powerpoint-

presentasjon på skjerm.

Kuratorer: Kristine Fornes og Jeanette Eek Jensen

Prosjektleder: Anna Lindblad

MUSEER I DET 21. ÅRHUNDRE. ideer – prosjekter – bygninger

10.10.08–11.01.09

Nasjonalmuseet – Arkitektur + Kunsthallen på Tullinløkka

Utstillingen viste 27 fremtidsrettede museumsprosjekter fra Europa, USA og Japan. Den ble utvidet med en egen del om de aktuelle museumsprosjektene i Bjørvika i Oslo. Utstillingen var produsert av Art Centre Basel og hadde tidligere vært vist i Tyskland, Italia, Østerrike, Frankrike, Portugal og Danmark før den ble vist i Nasjonalmuseet.

Utstillingsdesigner og kurator

Fra utstillingen "Illustrasjoner til Snorres Kongesagaer", som ble vist i sal 11 i Nasjonalgalleriet høsten 2008.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

utstilling: Eva Madshus

Kurator formidling: Eli Solsrud

Prosjektleder: Ingebjørg Gunnarson

Sven Pålsson: Bending Water – videoinstallasjon

16.10–31.12.08.

Tullinløkka og Bankplassen 4

Serien "Bending Water" anvender avansert datateknologi som i dag brukes i forbindelse med værvarsling og beregning av naturkrefter. Videoverkene ble vist etter mørkets frembrudd projisert på Nasjonalgalleriets fasade mot Tullinløkka og Museet for samtidskunsts fasade mot Bankplassen.

Kurator utstilling og formidling:

Nina Denney Ness

Prosjektleder: Ole T. Berger

Illustrasjoner til Snorres Kongesagaer

16.10.08 – 01.02.09

Nasjonalgalleriet, sal 11

Utstillingen viste et utvalg av Nasjonalmuseets tegninger som ble laget for å illustrere Snorre Sturlasons (1179–1231) "Kongesagaer", utgitt på J.M. Stenersens forlag i Kristiania i 1899. I denne praktutgaven hadde Erik Werenskiold hovedansvaret for tekst-illustrasjonene, mens Gerhard Munthe tok seg av det dekorative som border, initialer og vignetter. Sammen skapte de "Snorre-stilen". I tillegg bidro Halfdan Egedius, Christian Krohg, Eilif Peterssen og Wilhelm Wetlesen med illustrasjoner.

Prosjektleder og kurator utstilling:

Møyfrid Tveit

Kurator formidling: Ellen Lerberg

Koordinator formidling med ansvar for atelier og pedagogisk opplegg:

Anna Carin Hedberg

Formidlingsprogram: Atelier for lærere/grafikk, lærerseminar, familieomvisning og omvisning med atelier for skoleklasser og barnehager med relaterte oppgaver. Kunstklubben Griffen hadde omvisning med atelier.

Pepperkakehus 2008

11.12.08–11.01.09.

Nasjonalmuseet – Arkitektur
Utstilling av utkastene fra pepperkakehuskonkurransen. Konkurransedeltagerne skulle lage et forslag til hvordan det nye Nasjonalmuseet skal se ut, og forholde seg til Vestbanetomtens form og miljø.

Prosjektleder og kurator: Eli Solsrud

(over) Fra den Nordiske paviljongen i Venezia der utstillingen "Architetto SVERRE FEHN, intuizione – riflessione – costruzione" var Norges bidrag under Arkitekturbienalen i 2008. Prosjektleder og kurator for utstillingen var Eva Madshus.
(under) Utstillingen "Scandinavian Design Beyond the Myth" var en turnéutstilling som startet i 2003 og ble vist i 15 museer i 14 europeiske byer. Arbeidet med utstillingen ble avsluttet vinteren 2008. Halvparten av de 200 gjenstandene fra utstillingen ble innlemmet i museets samlinger.

Foto: Katarina Rothfjell, Børre Høstland, Nasjonalmuseet

6.2 UTSTILLINGER PÅ TURNÉ I UTLANDET

Contemporary Norwegian Architecture 2000–2005 Lost in Nature – Jarmund / Vignæs Architects

24.01.–15.03.08

Museo Nacional de Bellas Artes, Santiago, Chile

Denne juryerte utstillingen presenterer 50 høydepunkter innen norsk samtidsarkitektur fra perioden 2000–2005, er produsert av Nasjonalmuseet og blir turnert i samarbeid med Utenriksdepartementet.

Utstillingene ble også vist i:

Caracas, Universidad Central de Venezuela (UCV) i april, i Roma, Casa dell'Architettura i juni, i Milano, Politecnico di Milano, i juli og i Cork, Cork Institute of Technology, i september og oktober.

Kuratorer: Eva Madshus og Anne Marit Lunde

Prosjektleder: Anne Marit Lunde

Architetto SVERRE FEHN. intuizione – riflessione – costruzione

12.09.–23.11.08

Den nordiske paviljongen på Arkitekturbienalen i Venezia, Italia

Utstillingen bygget på Fehn-utstillingen i Oslo og var Norges bidrag til Arkitekturbienalen i Venezia 2008. Produsert i samarbeid med Utenriksdepartementet.

Prosjektleder og kurator utstilling: Eva Madshus

Design: Petter Stewart-Baggerud

ARCHITECT KRISTIN JARMUND – selected works

16.12.08 –16.1.09.08

Fundación FIDAS, (Fundación para la investigación y difusión de la arquitectura), Sevilla

Den samme utstillingen som ble vist i Nasjonalmuseet – Arkitektur høsten

2008. Samarbeid med Utenriksdepartementet.

Prosjektleder: Eva Madshus

Scandinavian Design Beyond the Myth

Turnéutstillingen Scandinavian Design Beyond the Myth ble laget på oppdrag av og finansiert av Nordisk Ministerråd og samarbeidet ble avsluttet i 2008. Utstillingen feiret 50-årsjubileet for Scandinavian Design, og viste utviklingen fra 1950-tallet til vår tids revitalisering av begrepet. Under turnétiden 2003–2007 ble utstillingen vist i 15 museer i 14 europeiske byer, og ble sett av 245.000 publikummere.

Widar Halén og Fredrik Söder : Exhibition Report, Oslo/Stockholm 2008. 118 s.

Prosjektleder, kurator og med-redaktør for utstillingskatalogen: Widar Halén

6.3 UTSTILLINGER PÅ TURNÉ I NORGE: SKOLENETTVERKET

6.3.1 Eldre utstillinger

Vis à vis

Vis à vis utforsker en fornyet interesse for portrettfotografiet i samtidskunsten med fokus på selve portrettsituasjonen. Åtte kunstnere deltar med elleve portrettfotografier og et videoportrett: Eline Mugaas, Mette Tronvoll, Dag Nordbrenden, Tone Hansen, Kjersti Solberg Monsen, Per Christian Brown, Signe Marie Andersen og Per Maning. Elevene får selv prøve seg som fotografer. Vist i Akershus våren 08. *Totalt 286 elever så utstillingen. Tre skoler, 16 omvisninger.*

Prosjektleder: Jeanette Eek Jensen

Reisen til jordens indre

Boka til Jules Verne, utgitt i Paris i

1864, er utgangspunktet for en ny ferd i regi av kunstneren Trine Wester, denne gangen med moderne teknologiske hjelpemidler. Det interaktive kunstverket er satt sammen av åtte monitører i ulike størrelser og viser videografikk med lyd. Vist i Hedmark våren 2008. *Totalt 226 så utstillingen. Ti skoler, 92 omvisninger.*

Prosjektleder: Elisabeth Sørheim

Smykke seg

Utstillingen "Smykke seg" ønsker å vise at smykker kan være mye mer enn gull og edle steiner. Smykkkunstnerne Tone Vigeland, Hilde Dramstad, Sidsel Paaske, Torill Bjørg, Janna Syvänoja og Konrad Mehus har arbeidet med gjenbruk av materialer, ideer eller teknikker. Vist med formidling og workshop i Møre og Romsdal og Buskerud våren 08 og Sogn og Fjordane høsten 08. *Totalt 5347 så utstillingen. 40 skoler, 304 omvisninger.*

Prosjektleder: Elisabeth Sørheim

Japan i en boks

Vandretstilling om japansk samtidskultur med 50 ulike designgjenstander fra dagens Japan, samt en monitor der det vises film fra japansk hverdagsliv. Utstillingen ble vist i Akershus våren 08 og Hedmark høsten 08. *Totalt 1712 så utstillingen. 21 skoler, 95 omvisninger.*

Kurator: Jan Walaker

Prosjektleder: Jeanette Eek Jensen

Det lille galleri II

Vandretstilling med billedkunstnerne Mikkel McAlinden, Sverre Wyller, Christian Montarou, Iselin Lønn og Marianne Heske, representert med hvert sitt verk. Vist i Vest-Agder våren 08. *Totalt 1763 så utstillingen. Åtte skoler, 89 omvisninger.*

Prosjektleder: Jeanette Eek Jensen

Finn din Grosch

"Finn din Grosch" innebærer både å sette sammen utstillingen, undersøke i oppslagsverk og jakte på Groschs bygninger. Vist i Haugesund Billedgalleri våren 08 og i Telemark høsten 08. *Totalt 2032 så utstillingen. Ni skoler, 62 omvisninger.*

Prosjektledere: Hilde Mortvedt og Ellen Lerberg

Kurator formidling: Eli Solsrud

Made in Scandinavia

Elevene får stifte bekjentskap med samtidens kunsthåndverk, design og billedkunst. Til sammen sju kunstnere bidrar: Henrik Brandt (SE), Ida Forrs (SE), Kajsa Jagare (SE), Marianne Moe (NO), Anders Ruhwald (DK), Sissi Westerberg (SE), Elin Aasheim (NO). Vist i Sogn og Fjordane våren 08 og Akershus høsten 08. *Totalt 3007 så utstillingen. 24 skoler, 118 omvisninger.*

Prosjektleder: Jeanette Eek Jensen

Atelier Spook

Atelier Spook bygger på Nasjonalmuseets utstilling "Per Spook. Norsk motedesigner i Paris" fra 2006. Klasserommet blir omgjort til et motestudio med catwalk. Fokus er designprosesser mer enn formidling av originalverk. Utstillingen med workshop ble vist i Telemark våren 08 og Hordaland høsten 08. *Totalt 6274 så utstillingen. 45 skoler, 281 omvisninger.*

Prosjektleder og kurator utstilling: Hilde Mortvedt

Kurator formidling: Jeanette Eek Jensen

Tenna i tapetet

Utstillingen er bygget opp som et interiør i jugendstil med tidsriktig tapet, møbler og kjolen til en oppdiktet husfrue fra jugendstilbyen Ålesund. Husfruen har med seg forslag til workshop om tapetmønster, slik at

Formidling av turnéutstillingen "Designjungelen" som ble vist i 35 skoler med i alt 179 omvisninger.

Foto Børre Høstland, Nasjonalmuseet

Formidling av turnéutstillingen "Det lille galleri III", som ble vist i 13 skoler og hadde 134 omvisninger.

Foto Børre Høstland, Nasjonalmuseet

klasserommet kan få nytt utseende. Produsert i samarbeid med Kunstmuseet Kube/Jugendstilsenteret i Ålesund. Vist i Nord-Trøndelag høsten 08. *Totalt 953 så utstillingen. Sju skoler, 50 omvisninger.*

Prosjektleder og kurator: Hilde Mortvedt

Kurator formidling: Cathrine Lorange

Arv i tre

Består av et stort byggesett i målestokk 1:1 av koret fra en stavkirke. Den blir vist i klasserom der elevene selv bygger koret. En lysbildeserie fra ulike stavkirker blir projisert på himlingen slik at elevene får en opplevelse av og kunnskap om stavkirkekonstruksjonen. Produsert i samarbeid med Ola Storsletten, NIKU. Presentert på Kulturtorget i Molde våren 08 og vist i Møre og Romsdal våren 08 og Sogn og Fjordane høsten 08. *Totalt 3081 så utstillingen. 19 skoler, 140 omvisninger. I tillegg ble utstillingen vist i Urnes stavkirke sommeren 08. Totalt 17.000 besøkende så den der.*

Prosjektleder og kurator utstilling: Hilde Mortvedt

Kurator formidling: Elisabeth Sørheim

Våre hellige rom

Hvordan utformer trossamfunnene rommene sine når de etablerer seg i Norge? Utstillingen er formet som en

sekskantet rominstallasjon og gir en ramme for møtet med seks trossamfunn gjennom bilde, lyd og samtale. Produsert i samarbeid med Oslo Museum (Internasjonalt Kultursenter og Museum). Presentert på "Ny-stemt", Den kulturelle skolesekkens årlige konferanse under Festspillene i Bergen og på Kulturtorget i Molde våren 08. Vist i Møre og Romsdal fylke høsten 08. *Totalt 1596 så utstillingen. Tolv skoler, 62 omvisninger.*

Prosjektleder og kurator utstilling: Hilde Mortvedt

Kurator formidling: Elisabeth Sørheim

6.3.2 NYE UTSTILLINGER

Oslo by Night – Victor Lind

En videoinstallasjon tematiserer en konkret, historisk hendelse fra andre verdenskrig: Jødeaksjonen, 26. november i 1942, da 532 norske jøder ble hentet i sine hjem om natten og fraktet med skipet Donau til Tyskland og Auschwitz. Vist i Oppland og Hedmark våren 08 og Nord-Trøndelag og Oppland høsten 08. *Totalt 5790 så utstillingen. 29 skoler, 171 omvisninger.*

Prosjektleder: Stina Høgvist

Kurator utstilling og formidling:

Nina Denney Ness

Designjungelen

En stor elefant svever over gulvet. Kanskje vokter den over eggene som ligger litt lenger borte? Spredt rundt på gulvet står stoler og krakker i ulike organiske former som gir assosiasjoner til en levende jungel. Kunsthåndverkerne Kleinepier og TTVo vil at deres miljøer skal benyttes aktivt. Utstillingen ble vist i Vestfold og Oppland våren 08 og Akershus høsten 08. *Totalt 4072 så utstillingen. 35 skoler, 179 omvisninger.*

Prosjektleder og kurator utstilling: Stina Høgvist

Kurator formidling: Eli Solsrud

Det lille galleri III

Med utstillingen "Det lille galleri III" skaper billedkunstner Elise Storsveen en helhetlig fortelling over fem paneler, oppstilt i en femkantet installasjon. Vist i Vestfold våren 08. *Totalt 2773 så utstillingen. 13 skoler, 134 omvisninger.*

Kurator: Stina Høgvist

Design: Hilde Mortvedt

Prosjektleder og kurator formidling: Elisabeth Sørheim

Den tredje dimensjonen

Utstillingen består av fem originale verk av kunstnerne Camilla Wærenskiold, Egil Martin Kurdøl, Jon Gundersen og Kamin Lertchaiprasert. Verkene representerer postmoderne skulptur fra 2000-tallet. Audiovisuelt formidlingsprogram er spesielt satt sammen for å supplere og utdype utstillingen. Vist i Telemark høsten 08. *Totalt 4400 så utstillingen. 19 skoler, 211 omvisninger.*

Kurator: Randi Godø

Kurator formidling: Anna Carin Hedberg

6.4 UTSTILLINGER PÅ TURNÉ I NORGE: GALLERI- OG MUSEUMSNETTVERKENE

Lydspor

Utstillingen av lydskulpturene til billedkunstner Nina Borge og komponist Jesper Egelund Pedersen har vært vist i Harstad, Hammerfest og Alta kunstforeninger, Samiske samlinger i Karasjok og Bodø kunstforening i 2008. Formidlingsbrosjyre. *Totalt 2877 så utstillingen, 139 omvisninger.*

Kurator utstilling og formidling:

Nina Borge

Prosjektleder: Jeanette Eek Jensen

Picasso – Fabler og fortellinger

Utstillingen presenterer 50 grafiske blad fra Nasjonalmuseets Picasso-samling og omfatter verk fra kunstnerens tidligste periode rundt 1905 og frem til slutten av 1960-årene. Formidlingsbrosjyre og lærerveiledning. Vist i Trondheim Kunstmuseum i samarbeid med Trondhjems Kunstforening, i Rogaland Kunstmuseum i Stavanger og på Lillehammer Kunstmuseum i 2008. Foredrag av Sidsel Helliesen i kunstmuseene i Stavanger og Lillehammer. *Totalt 13031 så utstillingen, 93 omvisninger.*

Kurator utstilling: Nils Messel

Kurator formidling: Elisabeth Sørheim

Prosjektleder: Tina Grette Poulsson

Norsk samtidsarkitektur 2000–2005

Denne juryerte utstillingen presenterer 50 høydepunkter i norsk arkitektur fra perioden 2000 til 2005, gruppert i fem kategorier: "Transformasjon", "Kontrast og tilnærming", "Form og funksjon", "Materiale og konstruksjoner" og "Symbol og identitet". Det er femte gang *Norsk samtidsarkitektur* produseres. Formidlingsbrosjyre og lærerveiledning. Vist i Galleri NordNorge i Harstad,

Tromsø kulturhus, Fylkesgalleriet i Sør-Trøndelag i Namsos, Østfold kunstnersenter i Fredrikstad og i Larvik kunstforening. Foredrag av Eva Madshus i Østfold kunstnersenter. *Totalt 7866 så utstillingen, 120 omvisninger.*

Prosjektleder og kurator utstilling: Anne Marit Lunde

Kurator formidling: Eli Solsrud.

Skrift

Sammen med kalligrafen Christopher Haanes presenterer Nasjonalmuseet vandretstillingen "Skrift" for å gi svar på hvorfor bokstavene ser ut som de gjør. Hensikten er å øke bevisstheten om skriftens opprinnelse, dens bruksområder, materialer, teknikker og metoder. Vist i Kystmuseet i Sør-Trøndelag, Hitra og i Skrivergården i Egersund i 2008. Christoffer Haanes holdt seminar. *Totalt 3503 så utstillingen, 15 omvisninger.*

Kurator utstilling: Christoffer Haanes i samarbeid med Hilde Mortvedt

Kurator formidling: Elisabeth Sørheim

Prosjektleder: Stina Høgvist

Scandinavian Design ved Millenniumskiftet

Scandinavian Design ved Millenniumskiftet er en omarbeiding av vandretstillingen Scandinavian Design Beyond the Myth. Utstillingen viser design rundt år 2000 fra Danmark, Island, Finland, Sverige og Norge. Strukturert ut fra Italo Calvinos "Six Memos for the Next Millennium", med begrepene letthet, hurtighet, nøyaktighet, synlighet, mangfoldig konsistens og avsluttet med en betraktning av stereotyper og myter. Katalog, brosjyre og lærerveiledning. Vist i Stord kunstlag, kunstmuseet Kube Ålesund, Galleri Espolin Kabelvåg i 2008. *Totalt 4143 så utstillingen, 52 omvisninger.*

Prosjektleder og kurator for

utstillingen: Widar Halén
Kurator formidling: Helga Gravermoen

Irene Nordli You can't hold back Spring

Utstillingen viser fem verk som hvert består av flere deler. Irene Nordli er opptatt av masseproduksjon og konsum, de siste ti årene uttrykt gjennom høybrent porselen. Ved å kombinere porselenet med andre materialer, og ved å undersøke grensene for hva som er mulig å få til med porselen – forsøker kunstneren å revitalisere kjente figurer, ritualer og eventyr fra populærkulturen og gi dem nye egenskaper. Katalog og lærerveiledning. Vist i Vestfold kunstnersenter, Kystmuseet i Sør-Trøndelag, Hitra, Heimdal, Bodø, Alta og Vadsø kunstforeninger og i Gjensreisningsmuseet Hammerfest i 2008. Felles opplæringsseminar for formidlere og gallerieiere. *Totalt 4074 så utstillingen, 117 omvisninger.*

Kurator utstilling og formidling: Helga Gravermoen

Prosjektleder: Stina Høgvist

Viktor Lind

Victor Lind har arbeidet med en rekke forskjellige uttrykksformer, de senere år med spesiell vekt på nye medier. Utstillingen består av to videoinstallasjoner: "Alt for Norge" (2002) og "Oslo by Night – The Stars. Videoversjon" (2006). Her tematiseres en konkret, historisk hendelse fra andre verdenskrig: Jødeaksjonen, 26. nov. 1942. Vist i Trondhjems Kunstforening, Stord kunstlag, Telemark museum Skien, Høgskolen i Telemark Notodden og Fredriksvern Verft i Stavern i 2008. *Totalt 6356 så utstillingen, 56 omvisninger.*

Kurator utstilling og formidling:

Nina Denney Ness

Prosjektleder: Ole T. Berger

BAK FASADEN: REVISJON AV SAMLINGENE

Arbeidet med samlingene var en prioritert oppgave i 2008. Et stort prosjekt kalt "Bak fasaden" ble igangsatt. Museet har generelt behov for å kartlegge samtlige samlinger systematisk før flytting til bedre magasiner og et nytt bygg. Videre er det betydelige restanser når det gjelder dokumentasjon av samlingene. Dette gjelder spesielt samlingene fra de tidligere stiftelsene Kunstindustrimuseet i Oslo og Norsk Arkitekturmuseum. Museet har også som ambisjon å gjøre samlingene tilgjengelige for publikum via nettet. Dette fordrer en revisjon av all samlingsdokumentasjon og å innhente ny dokumentasjon og komplettere eksisterende, foreta nødvendig konservering, samt digitalisere, fotografere og lage formidlingstekster. Det er også foretatt tiltak for å bedre de ytre forholdene rundt gjenstandene, enkelte samlinger ble desinfisert, gjenstander ble rensset, konsolidert, nyemballert og magasinert.

Gjenstandsgruppene som omfattes av prosjektet, er samlingen av kunst på papir, drakt- og tekstilsamlingen, samlingen av arkitekturtegninger, møbelsamlingen, glass- og keramikksamlingen, deler av

Nasjonalmuseets antikksamling er Norges fremste i sitt slag, og omfatter drøye 320 gjenstander. Her er Per-Ivar Aas og Erik Jensen fra museets driftsteam i ferd med å løfte et marmorsarkofag.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

skulptursamlingen, samt installasjoner og Robert Meyers samling har involvert alle fagavdelinger ved museet og særskilt seksjoner i avdeling museumstjenester. I tillegg ble to kunsthistorikere engasjert for å produsere formidlingstekster til nettpubliserings av gjenstander fra samlingene.

Noe av samlingsarbeidet har vært gjort i utstillingslokaler og har derved gitt anledning til å formidle til publikum

279 stoler ble hentet opp fra magasinene, fotografert, konserverert og katalogisert før de ble brakt til eksterne magasiner. 66 av dem ble stilt ut i utstillingen "Møbler fra sans og samling" i Kunstindustrimuseet høsten 2008.

Foto: Andreas Harvik, Nasjonalmuseet

Aktivitetsrapport 2008	SAMLINGSARBEIDE I 2008												
	Fotografering	Møbler	Tegning og Grafikk	RMC Bøker	Arkitektur tegninger	Glass og keramik "B varel"	Glass og keramik Studiemagasin	RMC Foto	Maleri	Tekstil	Skulptur	Installasjoner	SUM
Innflytting i magasin					6,691	0					628		7,319
Inventarisering		0	0	1,250	1,975	0	30	2,363			323		5,941
Bytting av emballasje					2,464	365	0				120		2,949
Ommontering		0	240			0	0						240
Kvalitetssikring av data i Primus		0	260		13	365	0		0		0	16	654
Tilstandsdokumentasjon		240	643		250	365	1,518	223	176	16	727	16	4,174
Nødkonservering		240	32		493	365	1,518				25	16	2,689
Desinfisering		102								611			713
Konservering									16			6	22
Katalogisering		0	0		0	0	70						70
Fotodokumentasjon		240	1,430		147	0	2,317	4,313			73	16	8,536
Formidlingstekst		32	12		0	0	60					0	104
Nettpubliserings		0	0		0	0	0						0
Pakking		102	0		0	0	0						102
Flytting		102	0		0	0	0			611			713

Tabellen gir en oversikt over det samlingsarbeidet som er utført i Nasjonalmuseet i 2008.

sider ved museets virksomhet som vanligvis ikke er synlige. Denne satsingen innenfor forvaltning av samlingene som prosjektet representerer, har også gitt anledning til å utvikle nye prosedyrer for internkontroll av virksomheten, utvikle nye rutiner og retningslinjer, samt kartlegge områder hvor slike rutiner mangler og må utvikles. Samlingsarbeidet vil også legge grunnlag for utvikling av planverktøy for bevarings- og sikringsstrategier.

7.1 SAMLINGSPROSJEKTER I 2008

Tegning og grafikk

Arbeidet har vært konsentrert om tegninger til Snorres kongesagaer (320), Erik Werenskiolds tegninger til

Familien på Gilje (360), John Savio (61), Theodor Kittelsen (256) og Nikolai Astrup (60), de to sistnevnte påbegynt i 2008, og har bestått av kvalitetssikring av katalogopplysninger mot kunstverk, ajourføring av informasjon i database, tilstandsdokumentasjon, nødkonservering og digitalisering.

Prosjektleder: Møyfrid Tveit

Skulptur

Nasjonalmuseets antikksamling har vært gjennomgått og delvis nykatalogisert. Samlingen er Norges fremste i sitt slag og omfatter drøye 320 gjenstander, byster, relieffer og skulpturfragmenter. Dr. phil. Sven Ahrens var engasjert i prosjektet og utarbeidet utkast til ny katalog over samlingens gjenstander.

Prosjektleder: Nils Messel

Robert Meyers samling

Inventarisering i database er avsluttet. Totalt er det inventarisert 8069 poster, hvorav 2363 i 2008. I mai 2008 ble det knyttet en konservator til prosjektet. Det er blitt foretatt 225 tilstandsvurderinger.

Prosjektleder: Eva Klerck Gange

Tekstil

Tekstilsamlingsprosjektets fase 1, en planleggings- og flyttefase, ble fullført. Det vil si at drakter og tekstiler fra to magasinrom i Kunstindustrimuseet er termolignumbehandlet mot skadedyr og flyttet til nye magasiner. Samtidig har man planlagt fase 2 som vil omfatte flyttingen av resten av samlingen, ompakking av gjenstandene, tilstandssjekk og kvalitetssjekk av informasjon i database. Nødvendig utstyr og

materialer er anskaffet og arbeidslokaler tilrettelagt.
Prosjektleder: Anne Kjellberg

Møbler

279 møbler ble fotografert og 249 av disse nødkonservert og katalogopplysninger kvalitetssikret. Møblene ble sendt til frysing og deretter lagring i eksternt magasin. Det er skrevet formidlingstekster til 32 av møblene.

66 av møblene ble vist i utstillingen "Møbler fra sans og samling" i Kunstindustrimuseets 1. etasje fra 18.09–03.01.09. Det var elleve offentlige omvisninger, to skoleomvisninger og to private omvisninger i utstillingen.

Prosjektleder: Widar Halén

Glass, keramikk og porselen

I forbindelse med etableringen av basisutstillingene i Kunstindustrimuseets 4. etasje ble 2000 gjenstandene rengjort, tilstandsvurdert, fotografert og inventarnummer sjekket mot database. Gjenstander som ikke fikk plass i utstillingen, ca. 500, ble besluttet flyttet til nye, eksterne magasiner. Ca 450 gjenstander ble gjennomgått og data kvalitetssikret, nødkonservert, fotografert (for intern bruk) og pakket ned for flytting til eksternt magasin. Det ble skrevet nettekster til ca. 60 glass- og keramikk-gjenstander.

Prosjektleder: Inger Helene Stemshaug

Formidlingsprogram: Seks arrangementer hvor målet var å gi publikum et innblikk i museets "skjulte liv". De ble presentert for Bak fasaden-utstillingen "Møbler fra sans og samling", en punkt-utstilling om museets virksomhet rettet mot barn og unge og studiesamlingene for glass og keramikk. Omvisningene inkluderte besøk hos registrar, fotografer, konservatorer og andre

spesialister, som presenterte forskjellige sider ved virksomheten og svarte på spørsmål fra publikum.

"Installasjoner – et dokumentasjonsprosjekt"

Et utvalg installasjoner ble montert i første etasje på Museet for samtids-kunst. I forbindelse med monteringen av ti av verkene ble også kunstnerne kontaktet. Disse var Marit Benthe Norheim, Jon Gundersen, Paul Brand, Kalle Grude, Ulf Rollof, Kari Skoe Fredriksen og Camille Norment, som kom med informasjon og dokumentasjon til verkene. I tillegg utførte kurator og konservator videointervju med seks kunstnere. Formålet var å samle informasjon om kunstnerens egne erfaringer og valg med tanke på sin kunstpraksis innen feltet.

Formidlingsprogram: Formidlingsbrosjyre, to omvisninger, én familieomvisning med atelier og én omvisning for skoleklasser og én for voksengruppe.

Prosjektleder og kurator: Randi Godø

Kurator formidling: Anna Lindblad

Arkitekturtegninger

Siden Nasjonalmuseet – Arkitektur åpnet i mars, har vært en stor oppgave å flytte samlingen inn i nye magasiner. 6691 registrerte prosjekter og flere uinventariserte arkitektarkiver er flyttet. Innflyttingen har pågått parallelt med arbeidet med å redusere restansen på uinventariserte arkiver. 1975 prosjekter har blitt inventarisert i løpet av perioden. Dessuten har gammel, uhensiktsmessig emballasje blitt byttet ut med arkivbestandig type for 2464 prosjekter. 267 tegninger har blitt rengjort og konservert. 147 tegninger er fotografert. Kvalitetssikring

av data er foretatt i 13 tilfeller. Det er skrevet 250 tilstandsrapporter og gjort nødkonservering 493 ganger.

Prosjektleder: Bente Aass Solbakken

I løpet av høsten foregikk "Installasjoner – et dokumentasjonsprosjekt". Monteringsarbeidet av installasjonen *Bålg, no. 9, 1992*, laget av kunstneren Ulf Rollof, bød på store utfordringer. Her er Ole T. Berger og Jørgen Vidnes fra Seksjon utstillingsteknikk i aksjon. Installasjonen ruvet fra gulv til tak i Banksalen i Museet for samtidskunst. Prosjektleder var Randi Godø.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet, © Ulf Rollof / BONO 2009

8

AVDELING SAMLING OG UTSTILLING

Avdeling samling og utstilling står sentralt i museets kunstfaglige virksomhet. Avdelingen forvalter, utvikler og tilgjengeliggjør samlingene. I tillegg kommer samlingen av dokumentarisk materiale. Målet er å øke kunnskapen om kunst, arkitektur og design nasjonalt og internasjonalt. Avdelingen lager faglig funderte utstillinger innen Nasjonalmuseets virkeområder. Gjennom samlingsforvaltning, forskning og annet fagarbeid bidrar Avdeling samling og utstilling til å styrke museets funksjon som nasjonal kunnskapsbank og kompetansesenter.

Birgitte Sauge har vært konstituert avdelingsleder i januar og deler av februar. Frode Haverkamp overtok som konstituert avdelingsleder fra 18. februar og har fungert resten av året. Kuratorene er inndelt i faggrupper for kunst, arkitektur og design, som samarbeider med kuratorene fra Avdeling formidling innen de respektive områder. I januar 2008 gikk seniorforsker dr.philos. Marit Lange ut i pensjon. Ved utgangen av 2008 hadde Avdeling samling og utstilling ni seniorkuratorstillinger, ni kuratorstillinger, en seniorforsker, samt fem øvrige stillinger. I tillegg har

avdelingen hatt tolv engasjementer av varierende varighet. Det har vært innvilget én permisjon ved fødsel og tre til faglig arbeid.

ICAM 14

Tone Vesti Wilse hadde det administrative og Ulf Grønvald det faglige ansvaret for gjennomføringen av ICAM 14 (International Confederation of Architectural Museums). 112 personer fra over 20 land deltok på denne verdenskongressen 24. mai–3. juni. Det var fem fagesjoner: Collecting architecture; Architectural Museums and Architectural education; Travelling exhibitions; Architectural book publishing; Selection. Between ideal and reality. Kongressen besøkte Hamar, Bygdøy, Slottet og Operaen, og avsluttet med en "Post Conference Tour" til Vestlandet og Bergen.

PRIMUS KUNST

Arbeidet med kunstdatabasen Primus er videreført. Billedkunstdatabasen Imago er konvertert til Primus, derved er billedkunstkatalogen strukturelt kvalitetssikret. Avdeling samling og utstilling har bidratt til å utvikle og teste Primus i en ny versjon sammen med Avdeling museumstjenester og KulturIT. Bård

Bie-Larsen ble fast ansatt som fagkonsulent for database i avdelingen fra 13. juni.

STUDIESALEN FOR SAMLINGEN AV TEGNING OG GRAFIKK

Studiesalen var stengt fra 25. mars og ut året på grunn av interne byggearbeider. Fra januar til medio mars hadde studiesalen 356 besøkende. 18 grupper fikk undervisning i studiesalen, hvorav en familieomvisning med påfølgende verksted, ett kunstglimt, 13 barneskolegrupper, én videregående skolegruppe, én kunstfagskolegruppe og én gruppe masterstudenter ved IFIKK, Universitetet i Oslo.

STUDIESALEN FOR ARKITEKTURSAMLINGEN

Studiesalen åpnet medio mars. Studenter, forskere og andre interesserte får på bestilling arkitekturmateriell til gjennomsyn. Det var for resten av året 121 besøkende.

KONSULTASJONSTJENESTEN FOR VERK I PRIVAT EIE

Konsultasjonstjenesten for maleri, tegning og grafikk var midlertidig innstilt fra 25. mars og ut året. Tjenesten hadde 62 henvendelser og vurderte 135 arbeider i perioden

januar til 25. mars. Konsultasjonstjenesten for kunsthåndverk og design betjente 34 personlige henvendelser. I tillegg ble det svart på skriftlige og telefoniske spørsmål om ulike temaer innen museets kompetansefelt.

VURDERING AV EKSPORTTILATELSER

Nasjonalmuseet behandlet 545 søknader om eksporttillatelser for bildende kunst, kunsthåndverk og design.

DOKUMENTASJONSARKIVET

Bodil Sørensen har vært koordineringsansvarlig for Dokumentasjonsarkivet i 2008. I Lisbeth Skoies permisjonstid har to vikarer vært tilsatt i klipparkivet.

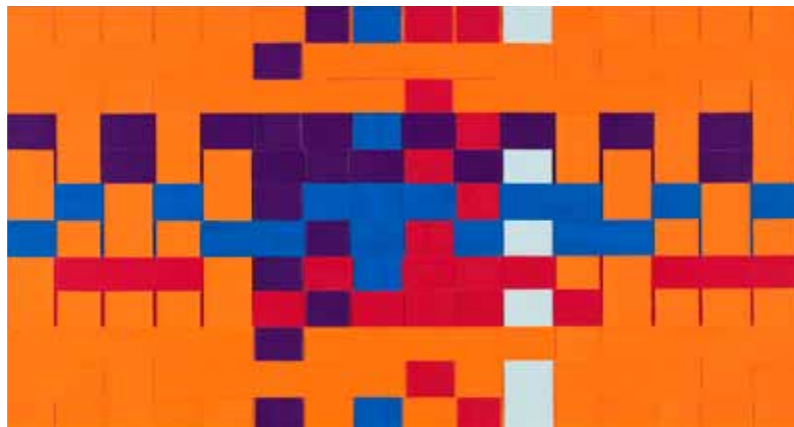
Der har vært 20 registrerte brukere i Nasjonalmuseets historiske arkiver.

INNKJØP AV KUNST

Det ble ervervet 304 verk til samlingen i 2008. Se fullstendig liste, kapittel 9.

Deltakere i innkjøpskomiteen var direktør Allis Helleland (leder til 11. august 2008), Ingar Pettersen, konstituert direktør (fra medio august 2008), Randi Godø, Eva Klerck Gange, Frode Haverkamp, Widar Halén, Bente Aass Solbakken, Astrid Gunby, sekretær, Thierry Ford og Kari Skytt Andersen, konservering.

Samlede innkjøp av kunst i 2008 utgjorde kr 16,9 mill. mot kr 8,6 mill. i 2007. Avgift til Bildende Kunstneres Hjelpesfond ble i 2008 betalt med kr 290.121. Samlet tilskudd på kr 5,0 mill. fra private givere til konkrete innkjøp. I tillegg økte egen ramme med kr 3,3 mill. fra forrige år. Nasjonalmuseet takker alle givere for viktige bidrag til samlingene.

Flere verk fra Astrid Løvaas & Kirsten Wagles serie *Akryl på lerret. Hommage à Olle Bærtling*, maleri, 2008, ble kjøpt inn til museets samlinger.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet, © Løvaas & Wagle / BONO 2009

AV NYERVERVELSER I 2008 KAN NEVNES:

Sverre Fehn, Arkiv etter arkitekt Sverre Fehn omfatter blant annet skisser, akvareller, arbeidstegninger, fotografier og modeller.

Maurice de Vlaminck, *Nature Morte*, 1910–1914, maleri, olje på lerret

Xan Krohn, *Portrett av Alexander Bedineff*, 1917, maleri, olje på lerret

Hedevig Anker, *Eidsvoll # 1 og #5*, begge 2008, fotografi, c-print på aluminium

Ida Ekblad, *Air Jordan #2*, 2008, foto
Thorbjørn Sørensen, *Landskap* og

Bakhode, begge 2007, maleri, olje på lerret

Aase Texmon Rygh, *Piruett*, 1951/2003, skulptur, bronse

Eva Hild, *Uppbrott*, 2002, stengods
Alexander Lervik, *Red Chair*, 2005, stol

Marius Hammer, *Vikingskip i dragestil*, ca. 1900, jardinière, forgyllt sølv og vindusemalje

Pia Myrvold, *Cocoon*, 1993, antrekk til kvinne

9

NYERVERVELSER I 2008

NMK.2008.0001 Labyrint Development, *Multiroller*, 2000, produsent: Foss AS, avd. Multi-roller, gave fra produsenten

NMK.2008.0002 CIOS Aps, *CityBike*, sykkel, 1994, produsent: CIOS Aps/Schrøder Cykler Aps, Danmark, gave fra produsenten

NMK.2008.0003 Kay Bojesen, *The Toy Monkey*, tre lekeapekatter, tre, 1951, produsent: Rosendahl A/S, Danmark, gave fra produsenten

NMK.2008.0004 Tony Alfström / Brian Keane, *Warm*, tekanne og krus, 2000, produsent: Tonfisk Design Oy, Finland, gave fra produsenten

NMK.2008.0005 Gunilla Allard, *Cosmos*, stol, 1997, produsent: Lammhults Möbel AB, Sverige, gave fra produsenten

NMK.2008.0006 Sari Anttonen, *Kiss*, stol, 1998, produsent: Piironen Oy, Finland, gave fra produsenten

NMK.2008.0007 Widex, *Sensa Diva*, høreapparat, 2002, produsent: Widex A/S / Medisan A/S, gave fra produsenten

NMK.2008.0008 Helge M. Hansen, *Offshore*, redningsdrakt, 1999, produsent: Helly Hansen AS, gave fra produsenten

NMK.2008.0009 Christian Mäkelä, *Luovi Bags*, handlevesker, tekstil, 2003, produsent: Luovi Productions Oy, Finland, gave fra produsenten

NMK.2008.0010 Rikke Baumgarten / Helle Hestehave, *Ladies' Fashion Blue Fluted*, drakt, jakke og skjørt, tekstil, 2002, produsent: Baum und Pferdgarten, Danmark, gave fra produsenten

NMK.2008.0011 Ellinor Flor, *Rosa Heimafrå*, antrekk til kvinne, jakke, skjørt og hatt, tekstil, 1984, produsent: Selbu Husflid AS, gave fra produsenten

NMK.2008.0012 Jørn Rex, *NovoPen*, insulinpenn, 1985, produsent: Novo Nordisk Scandinavia AB, Danmark, gave fra produsenten

NMK.2008.0013 Björn Weckström, *Planetoid Valleys*, sølvsmykke, 1969, produsent: Lapponia Jewelry Oy, Finland, gave fra produsenten

NMK.2008.0014 Ingmar Relling, *Siesta*, stol, produsent: Vest-

landske Møbelfabrikk AS / Rybo NOR AS, 1965/2003, gave fra produsenten

NMK.2008.0015 Vivianne Torun Bülow-Hübe, 326, armbåndsur, sølv, 1964/1968, produsent: Georg Jensen A/S, Danmark, gave fra produsenten

NMK.2008.0016 Margaret Bridgewater, *Light*, kroppsbrokse og ring, chiffon, diamanter, nylon, metall, 2002, gave fra Eric Engesgaard, Danmark

NMK.2008.0017 Petter Moshus, grafisk design til OL 1994, produsent: LOOC, gave fra Peter Moeshus

NMK.2008.0018 Anne Birgitte Balle og Christine Schwarzer, *Squeeze-Mobile*, barnemøbel, 2004, produsent: RoomMate, gave fra Anne Birgitte Balle og Christine Schwarzer, Danmark

NMK.2008.0019 Inese Ljunggren, *Trilobite*, robotstøvsuger, 2001, produsent: Electrolux AB, Sverige, gave fra produsenten

NMK.2008.0020 Tapio Wirkkala, *Ultima Thule*, servise, 1968, produsent: Iittala, Finland, gave

fra produsenten
NMK.2008.0021 Kaj Franck
Tableware Kilta/Teema, servise, 1945/53, produsent: littala, Finland, gave fra produsenten
NMK.2008.0022 Jonas Bohlin
LIV, lampeserie, 1997, produsent: Jonas Bohlin Design, Sverige, gave fra produsenten
NMK.2008.0023 Ergonomidesign / Hans Himbert, *Bahco Tools*, skrutrekkere, 1996, produsent: Bahco Tools AB, Sverige, gave fra produsenten
NMK.2008.0024 Madlein Fallgren / Stefan Fallgren, Saldo Design
Blind, tekstil med Braille trykk, 1999, produsent: Saldo Design, gave fra produsenten
NMK.2008.0025 Jan Örn
Pacemaker, 1992, produsent: Siemens-Elama AB, Sverige, gave fra Jan Örn.
NMK.2008.0026 Elias Perheentupa
Suunto Cobra dive computer, dykkerutstyr, 2000, produsent: Suunto Oy, Finland, gave fra produsenten
NMK.2008.0027 Ulrika Mårtensson, *Acoustic textile*, tekstil, 2002, produsent: Kinnasand AB, Sverige, gave fra Sanden Produktion AB, Sverige
NMK.2008.0028 Eero Miettinen / Nokia Design Team, *Nokia 8310*, mobiltelefon, 2001, produsent: Nokia Oy, Finland, gave fra produsenten
NMK.2008.0029 Erik Ahlgren / Sony Ericsson Design Team, *T610*, mobiltelefon, 2003, produsent: Sony Ericsson AB, Sverige, gave fra produsenten
NMK.2008.0030 Carl Öjerstam
Flame, lampe, 2003, produsent: IKEA AB, Sverige, gave fra produsenten
NMK.2008.0031 Katarina Brieditis
Fire dalahester, tre, produsent: IKEA AB, Sverige, gave fra

produsenten
NMK.2008.0032 Maija Isola
Poppy, tekstil med trykk, 1964, produsent: Marimekko Oy, Finland, gave fra produsenten
NMK.2008.0033 Annika Rimala
Tasaraita, T-skjorter, tekstil, 1968, produsent: Marimekko Oy, Finland, gave fra produsenten
NMK.2008.0034 Fujiwo Ishimoto
Taiga, tekstil med trykk, 1980, produsent: Marimekko Oy, Finland, gave fra produsenten
NMK.2008.0035 Mika Piirainen / Kaarina Kellomäki, Linssi, aftenkjole og hatt, tekstil, 2003, produsent: Marimekko Oy, Finland, gave fra produsenten
NMK.2008.0036 Lotta Kühlhorn
Pocket book cover, bokomslag, papir, 2002, produsent: MånPocket (Bonniers Förlag), gave fra Lotta Kühlhorn, Sverige
NMK.2008.0037 Mårten Claesson / Eero Koivisto / Ola Rune, *Window*, kaffebord, 2003, produsent: Offect AB, Sverige, gave fra produsenten
NMK.2008.0038 Thomas Eriksson
E-seat, sofa, 2001, produsent: Offect AB, Sverige, gave fra produsenten
NMK.2008.0039 Henrik Nygren
Three Little Indians, håndlaget bok, 2003, gave fra Henrik Nygren, Sverige
NMK.2008.0040 Mika Priha / Antti Ravdaskoski, *Karhu volcan Super Skating 3019*, ski, 2003, produsent: Karhu Sporting Goods Oy, Finland, gave fra produsenten
NMK.2008.0041 Harri Koskinen
Genelec 6040 A, høyttaler, 2001-2002, produsent: Genelec Oy, Finland, gave fra produsenten
NMK.2008.0042 Vuokko Nurmesniemi, *Millstone*, kjole, 1964-65, gave fra Vuokko Nurmesniemi, Finland
NMK.2008.0043 Hans Christer Ericson, *ABCHCE*, grafisk alfabet

og skulpturer, gave fra Hans Christer Ericson, Sverige
NMK.2008.0044 Axelsson, Åke / Galleri Stolen, *Baltic*, stol, gave fra Gärsnäs, Sverige
NMK.2008.0045 Grete Prytz Kittelsen, brosjje med punkter, sølv
NMK.2008.0046 Grete Prytz Kittelsen, ring, sølv og emalje
NMK.2008.0047 Grete Prytz Kittelsen, *Med Speil*, brosjje, sølv-forgylt med emalje
NMK.2008.0048 Grete Prytz Kittelsen, nål, sølv og emalje
NMK.2008.0049 Grete Prytz Kittelsen, langt kjede
NMK.2008.0050 Grete Prytz Kittelsen, *Clips*, ørepynt, sølv og emalje
NMK.2008.0051 Grete Prytz Kittelsen, armbånd, sett
NMK.2008.0052 Grete Prytz Kittelsen, brosjje, sølv og emalje
NMK.2008.0053 Grete Prytz Kittelsen, kjede i sølv, sett
NMK.2008.0054 Norway Says / Anderssen Engesvik Voll, *MICA MP3-spiller*, plast, 2005, gave fra Ellen Lerberg, Oslo
NMK.2008.0055 Aase Texmon Rygh, *Piruett*, skulptur, plast-betong, 1951/2003
NMK.2008.0056 Aase Texmon Rygh, *Liten liggende*, skulptur, plastbetong, 1952
NMK.2008.0057 Aase Texmon Rygh, *Narcissos*, skulptur, plast-betong, 1967
NMK.2008.0058 Oleana
antrekk til kvinne, topp, skjørt, tekstil, 2007
NMK.2008.0059 Emilio Pucci
overdel til kvinne, tekstil, ca 1964, gave fra Louise Halvorsen, Oslo
NMK.2008.0060 Ukjent veverske
Skåne, sengeteppe, tekstil, 1796, gave fra Eva B.R. Dahl, Østre Toten
NMK.2008.0061 Ukjent veverske
Skåne, bordduk, tekstil, ca 1850-

En av 2008-nyervervelsene var Thorbjørn Sørensens maleri *Bakhode*, 2007.
Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet, © Thorbjørn Sørensen / BONO 2009

1919, gave fra Eva B.R. Dahl, Østre Toten
NMK.2008.0062 Kjell Bjørgeengen
1, C-print på aluminium, 2007
NMK.2008.0063 Kjell Bjørgeengen
8, C-print på aluminium, 2007
NMK.2008.0064 Isabella Ihlen / Berit Wildhagen Lyell, skjørt, tekstil, 1970-tallet, gave fra Berit Wildhagen Lyell, Bærum og Rina Ihlen, Asker
NMK.2008.0065 Isabella Ihlen / Berit Wildhagen Lyell, drakt til kvinne, skjørt, vest, jakke, tekstil, 1970-tallet, gave fra Berit Wildhagen Lyell, Bærum og Rina Ihlen, Asker
NMK.2008.0066 Isabella Ihlen / Berit Wildhagen Lyell, *Norselender*, herrejakke, tekstil, 1970-tallet, gave fra Berit Wildhagen Lyell, Bærum og Rina Ihlen, Asker
NMK.2008.0067 Jean-Paul Gaultier
drakt til kvinne, jakke, bukse,

belte, tekstil, 1995/96, gave fra Astrid Skjerven, Oslo
NMK.2008.0068 Thorbjørn Sørensen, *Landskap*, maleri, 2007
NMK.2008.0069 Peter Behrens
bordvifte, metall, ca 1910, gave fra Fabio Carlesi, Oslo
NMK.2008.0070 Richard Duborgh
vase, glass, for Plus, Fredrikstad, 1958-65, gave fra Fabio Carlesi, Oslo
NMK.2008.0071 Richard Duborgh
vase, glass, for Plus, Fredrikstad, 1958-65, gave fra Fabio Carlesi, Oslo
NMK.2008.0072 Richard Duborgh
vase, glass, for Plus, Fredrikstad, 1958-65, gave fra Fabio Carlesi, Oslo
NMK.2008.0073 Roar Høyland
glassemballasje, papp/tre, for Plus, Fredrikstad, 1958-65, gave fra Fabio Carlesi, Oslo
NMK.2008.0074 Roar Høyland

glassemballasje, papp/tre, for Plus, Fredrikstad, 1958-65, gave fra Fabio Carlesi, Oslo
NMK.2008.0075 Richard Duborgh
vase, keramikk, for Plus, Fredrikstad, 1958-65, gave fra Fabio Carlesi, Oslo
NMK.2008.0076 Richard Duborgh
vase, keramikk, for Plus, Fredrikstad, 1958-65, gave fra Fabio Carlesi, Oslo
NMK.2008.0077 Marie-Louise Middelthun, *Portrett av Ada Polak*, maleri, 1930-tallet, gave fra Marie-Louise von Tangen-Jordan, Bærum
NMK.2008.0078 Martin Skauen
My Atlas, tegning, 2007
NMK.2008.0079 Snorre Ytterstad
Borrowed A3 Inkjet print with rotating drawing pin, installasjon, 2008
NMK.2008.0080 Snorre Ytterstad
On a tightrope a screw thinks shit,

Maurice de Vlamincks maleri *Nature Morte*, 1910–1914, var en gave fra Nasjonalgalleriets Venner.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet, © Maurice de Vlaminck / BONO 2009

- skulptur, 2008
 NMK.2008.0081 **Thorbjørn Sørensen**, *Bakhode*, maleri, 2007
 NMK.2008.0082 **Unni Askeland**, *Humphrey and Ingrid*, maleri
 NMK.2008.0083 **Unni Askeland**, *Of all the ginjoints in all the towns in the whole world she walks into mine*, maleri
 NMK.2008.0084 **Unni Askeland**, *2,35 Casablanca*, 60 digitaltrykk
 NMK.2008.0085 **Sidsel Hanum**, *Liten brun oval*, porselen, 2008, gave fra Innkjøpsfondet for kunsthåndverk
 NMK.2008.0086 **Sidsel Hanum**, *Liten lys grønn oval*, porselen, 2008, gave fra Innkjøpsfondet for kunsthåndverk
 NMK.2008.0087 **Sidsel Hanum**, *Liten mørk oval med krystaller*, porselen, 2008, gave fra Innkjøpsfondet for kunsthåndverk
 NMK.2008.0088 **Josefine Lyche**, *Lucid Dreams (Buddha Machine)*,
 videoinstallasjon, varighet uendelig/loop, 2008
 NMK.2008.0089 **Roy Tandberg / Hallgrim Sagen**, *Unit Tandberg 1000*, videokonferanseenhet, 2001, produsent: Tandberg ASA, gave fra produsenten
 NMK.2008.0090 **Narve Hovdenakk**, *Sorry, unnskyld, jeg beklager*, video, varighet 18 minutter, 2008
 NMK.2008.0091 **Marius Engh**, *Pinstripes*, skulptur, 2008
 NMK.2008.0092 **Camilla Løw**, *Stela*, skulptur, 2007
 NMK.2008.0093 **Camilla Løw**, *Highrise*, skulptur, 2008
 NMK.2008.0094 **Camilla Løw**, *Exit*, skulptur, 2008
 NMK.2008.0095 **Camilla Løw**, *Ringolevio*, grafikk, 2005
 NMK.2008.0096 **Xan Krohn**, *Portrett av Alexander Bedineff*, maleri, 1917
 NMK.2008.0097 **Ukjent kunstner**, damevest, tekstil, 1780-1800, gave

- fra Den norske Frimurerordens Museum
 NMK.2008.0098 **Maurice de Vlaminck**, *Nature morte*, maleri, 1910-1914
 NMK.2008.0099 **Hermann Bongard**, *trearmet lysestake*, sølv, for David-Andersen, 1970-tallet
 NMK.2008.0100 **Janna Syvänoja**, *Necklace in paper*, halssmykke, papir, 2002
 NMK.2008.0101 **Martin Bodilsen Kaldahl**, *Other Planes VI*, objekt, keramikk, 2002
 NMK.2008.0102 **Eva Hild**, *Uppbrott*, skulptur, keramikk, 2002
 NMK.2008.0103 **Ingeborg Lundin**, *The Apple*, glassobjekt, for Orrefors, Sverige, 1957
 NMK.2008.0104 **Per B. Sundberg**, *Booz, Sex and Violence*, vase, for Orrefors, Sverige, 2003
 NMK.2008.0105 **Lena Bergström**, *Hommage à Ingeborg Lundin*,

- objekt, glass, for Orrefors, Sverige, 1995
 NMK.2008.0106 **Maria Jauhainen**, *Tray Lehti*, objekt, glass, 2003
 NMK.2008.0107 **Henrik Sørensen**, *Agnes Mowinckel*, grafikk, 1941, gave fra Atle Gerhardsen
 NMK.2008.0108 **Achille Castiglioni og Pier Giacomo**, *Viscontea*, taklampe, 1960, produsent: Flos
 NMK.2008.0109 **Vico Magistretti**, *Eclisse*, lampe, 1965, produsent: Artemide, Italia
 NMK.2008.0110 **Vittorio Nobili**, *Medea*, stol, 1955, produsent: Fratelli, Italia
 NMK.2008.0111 **Gio Ponti**, *Superleggera*, stol, 1957, produsent: Cassina, Italia
 NMK.2008.0112 **Richard Sapper og Marco Zanuso**, *Grillo*, telefon, 1965
 NMK.2008.0113 **Vibeke Tandberg**, *Untitled*, foto, 2008
 NMK.2008.0114 **Vibeke Tandberg**, *Untitled*, foto, 2008
 NMK.2008.0115 **Astrid Løvaas og Kirsten Wagle**, *Akryl på lerret. Hommage à Olle Bærtling*, maleri, 2007-2008
 NMK.2008.0116 **Willy Johansson**, vase og skål, glass, 1955, produsent: Hadeland Glassverk
 NMK.2008.0117 **Grete Prytz Kittelsen**, *Med Speil*, brosjé, sølv
 NMK.2008.0118 **Verner Pantón**, *Panton*, stablestol, plast, 1959-60, produsent: Vitra, gave fra produsenten
 NMK.2008.0119 **Stig Lindberg**, *Terma*, ildfast stekepanne, 1955, produsent: Gustavsberg, Sverige, gave fra produsenten
 NMK.2008.0120 **Maria Benktzon og Sven-Eric Juhlin / Ergonomi-design**, serveringskanne for flykabinpersonale, SAS, 1987, produsent: Dynoplast, gave fra produsenten
 NMK.2008.0121 **Teppo Asikainen**

- & likka Terho / Valvomo Ltd. Design Studio**, *Chip*, gyngestol, 1996 produsent: Snowcrash AB, Sverige, gave fra produsenten
 NMK.2008.0122 **Teppo Asikainen & likka Terho / Valvomo Ltd. Design Studio**, *Globalow*, lampe, 1997, produsent: Snowcrash AB, Sverige, gave fra produsenten
 NMK.2008.0123-NMK.2008.0572 **F. Biard, P. Gaimard, C. Giraud, B. Lauvergne, A. Mayer**, *La Recherche*, plansjeverk, grafikk, 1838-40
 NMK.2008.0573 **Gudmundur Oddur Magnusson**, *Tyft*, plakat, grafikk, 1998-2002, gave fra designeren
 NMK.2008.0574 **Henrik Kube & Scott Williams / A2-Graphics**, *Avenyteatret*, plakat, grafikk, 2002, gave fra designeren
 NMK.2008.0575 **Katrin Petursdottir**, *Mandarin Duck*, plakat, grafikk, 2003, gave fra designeren
 NMK.2008.0576 **Erik Harry Johannessen**, *Hest og mann*, maleri, 1935
 NMK.2008.0577 **Zinnia Gjengstø**, *Fnugg*, grafikk, 2008
 NMK.2008.0578 **William Anthony**, *Edvard and Andy*, tegning, 2008, gave fra Laurence Frommer, New York
 NMK.2008.0579 **Dirkjan van der Linde**, *The Magic Lamp*, video, varighet 6 minutter 56 sekunder, 2004-08
 NMK.2008.0580 **Per Maning**, *Den perfekte stenen*, foto, 2008
 NMK.2008.0581 **Per Krohg**, *Fra Kvæningen*, tegning, 1942, gave fra Marianne Bratteli, Oslo
 NMK.2008.0582 **Per Krohg**, *Fra Kvæningen*, tegning, 1942, gave fra Marianne Bratteli, Oslo
 NMK.2008.0583 **Gunnlaugur SE Briem**, *Briem Times*, grafisk design for *The Times*, Island, grafikk, 1992, gave fra designeren
 NMK.2008.0584 **Atle Selnes**

- Nielsen**, *Dykker*, skulptur, 2008
 NMK.2008.0585 **Snøhetta AS**, *Utkast til operahus i Bjørvika* (konkurransmodell), 2002, gave fra Statsbygg / Operaprojektet
 NMK.2008.0586 **Marianne Wiig Storaas**, *Tenvis 2.5*, maleri, 2008
 NMK.2008.0587 **Erik Werenskiöld**, *Du og Bébé*, maleri, 1886
 NMK.2008.0588 **Alexander Lervik**, *Red Chair*, stol, 2005
 NMK.2008.0589 **Grete Prytz Kittelsen**, brosjé, sølv og emalje, for J. Tostrup, 1946
 NMK.2008.0590 **Grete Prytz Kittelsen**, to børster, sett, sølv, for J. Tostrup, 1948-49
 NMK.2008.0591 **Grete Prytz Kittelsen**, firkantet fat, sølv og emalje, 1949-50
 NMK.2008.0592 **Øivind Modahl**, *anheng/brosje med kjede*, ca 1970, gave fra Birgit Solberg, Oslo
 NMK.2008.0593 **Marit Tingleff**, *veggplatte (fat)*, keramikk, 2008, gave fra Innkjøpsfondet for kunst håndverk
 NMK.2008.0594 **Astrid Løvaas & Kirsten Wagle**, *Akryl på lerret. Hommage à Olle Bærtling*, maleri, 2007-2008, gave fra Innkjøpsfondet for kunsthåndverk
 NMK.2008.0595 **Lars Sture**, *Spectacular Event*, lysinstallasjon/skulptur, 2008, gave fra Innkjøpsfondet for kunsthåndverk
 NMK.2008.0596 **Reidar Kraugerud**, *Fra krigen mot Tyrkerne*, foto/tekst, 1990
 NMK.2008.0597 **Øivind Maurseth**, *Radison SAS Hotel, Bryggen i Bergen*, arkitekturmodell, tre, gave fra Øivind Maurseth, Bergen
 NMK.2008.0598 **Bodil Furu**, *Radio*, video, varighet 4 minutter, 2007
 NMK.2008.0599 **Christian Marius Thams**, tegninger/plansjeverk/bøker, arkitektur, testamentarisk gave fra Rene J. Philipp, Oslo

NMK.2008.0603 **Anne Karin Jortveit**, *Tikronersmarked*, tekstil/ foto, 2008, gave fra Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk

NMK.2008.0604 **Erik Wallenberg** *Tetrahedronformet innpakning for flytende føde*, 1952, produsent: Tetra Pak, Sverige, gave fra produsenten

NMK.2008.0605 **Blomqvist, Mitte / Lowe Brindfors Design**, *Yoggi Yalla*, yoghurtflasker, 2002, produsent: Aria Foods, Sverige, gave fra produsenten

NMK.2008.0606 **Thomas Krause** *Springwater Bottle Carlsberg*, vannflaske, 2000, produsent: Carlsberg, Danmark, gave fra produsenten

NMK.2008.0607 **Erling Enger** *Høyloftet*, maleri, 1935

NMK.2008.0608 **Lars Laumann** *Berlinmuren*, video, varighet 23 min 56 sek, 2008

NMK.2008.0609 **Clarice Cliff** *Bizarre*, mugge og to tallerkener, porselen, 1930-tallet

NMK.2008.0610 **ukjent kunstner** sølvkrus med lokk, gave fra Tinken Hjort Rudler, Oslo

NMK.2008.0611 **ukjent kunstner** smykeskrin, lakkert tre, gave fra Tinken Hjort Rudler, Oslo

NMK.2008.0612 **ukjent kunstner** ring, gave fra Tinken Hjort Rudler, Oslo

NMK.2008.0613 **ukjent kunstner** åtte silhuettfotografier, gave fra Tinken Hjort Rudler, Oslo

NMK.2008.0614 **Tone Vigeland** *Fugl og hest*, brosjé, sølv, for Plus, Fredrikstad, 1959

NMK.2008.0615 **Tone Vigeland** *Punch*, anheng med kjede, sølv, for Plus, Fredrikstad, 1969

NMK.2008.0616 **Erling Christoffersen**, *H 57*, anheng med klave, sølv med blå natursten, for Plus, Fredrikstad, 1966

NMK.2008.0617 **Josef Kussius**

barstol, forniklet stål og skai, ca 1930

NMK.2008.0618 **Kjell Richardsen / Hans Brattrud**, *Tønne*, lenestol, formpresset eik og stål, 1960

NMK.2008.0619 **Birger Dahl** taklampe, ca 1950

NMK.2008.0620 **Jon Gundersen** *Vann på vei mot havet*, installasjon, 2007

NMK.2008.0621 **Jon Gundersen** *Balanse mellom glemsel og hukommelse*, div. materialer, 2006

NMK.2008.0622 **Jon Gundersen** *Begynnelsen eller slutten av en epoke*, div. materialer, 2007

NMK.2008.0623 **Tone Vigeland** *Fibula*, armbånd og øreheng, sølv, for Plus, Fredrikstad, 1972

NMK.2008.0624 **Tone Vigeland** *Plain*, ring og øreanhang, sølv, for Plus, Fredrikstad, 1969

NMK.2008.0625 **Tone Vigeland** *Speil*, brosjé, forgyllt sølv, for Plus, Fredrikstad, 1960

NMK.2008.0626 **Aase Texmon Rygh**, *Stående Möbius*, skulptur, 1995

NMK.2008.0627 **Sidsel Palmstrøm** *Raseri*, tekstil, 2008, gave fra Innkjøpsfondet for kunsthåndverk

NMK.2008.0628 **Peder Severin Krøyer**, *Neruda Kvartetten med en del av tilhørerne til venstre*, maleri, 1886

NMK.2008.0629 **Geir Aanvik** *Optimalt prospekt*, 1990, fra grafikkmappen *Trondheim 1000 år*, 1997, gave fra Stiftelsen Børre Skasliens Minnefond, Trondheim

NMK.2008.0630 **Inger Sitter** *Parafase over Trondheimsrosen*, 1991, fra grafikkmappen *Trondheim 1000 år*, 1997, gave fra Stiftelsen Børre Skasliens Minnefond, Trondheim

NMK.2008.0631 **Roar Wold** *Hyldest til en festning*, 1992, fra grafikkmappen *Trondheim 1000 år*, 1997, gave fra Stiftelsen Børre

Skasliens Minnefond, Trondheim

NMK.2008.0632 **Jens Johannessen** *Trøndersk høstlandskap*, fra grafikkmappen *Trondheim 1000 år*, 1997, gave fra Stiftelsen Børre Skasliens Minnefond, Trondheim

NMK.2008.0633 **Lars Tiller** *Ode til byen ved fjorden*, 1994, fra grafikkmappen *Trondheim 1000 år*, 1997, gave fra Stiftelsen Børre Skasliens Minnefond, Trondheim

NMK.2008.0634 **Håkon Gullvåg** *Trikk i tåke*, 1995, fra grafikkmappen *Trondheim 1000 år*, 1997, gave fra Stiftelsen Børre Skasliens Minnefond, Trondheim

NMK.2008.0635 **Håkon Bleken** *Frukirka*, 1995, fra grafikkmappen *Trondheim 1000 år*, 1997, gave fra Stiftelsen Børre Skasliens Minnefond, Trondheim

NMK.2008.0636 **Kjell Erik Killi Olsen**, *Olsoknatt*, 1996, fra grafikkmappen *Trondheim 1000 år*, 1997, gave fra Stiftelsen Børre Skasliens Minnefond, Trondheim

NMK.2008.0637 **John Rolseth** *I mitt hjerte*, 1996, fra grafikkmappen *Trondheim 1000 år*, 1997, gave fra Stiftelsen Børre Skasliens Minnefond, Trondheim

NMK.2008.0638 **Ove Stokstad** *Byens lys. Vinternatt*, 1997, fra grafikkmappen *Trondheim 1000 år*, 1997, gave fra Stiftelsen Børre Skasliens Minnefond, Trondheim

NMK.2008.0639 **Frans Widerberg** *Uten tittel*, grafikk, 2008, Norsk Forening for Grafisk Kunsts årsmappe 2008

NMK.2008.0640 **Frans Widerberg** *Uten tittel*, grafikk, 2008, Norsk Forening for Grafisk Kunsts årsmappe 2008

NMK.2008.0641 **Frans Widerberg** *Uten tittel*, grafikk, 2008, Norsk Forening for Grafisk Kunsts årsmappe 2008

NMK.2008.0642 **Per Berntsen** *Svelgfoss Kraftverk*, foto, 2007

NMK.2008.0643 **Per Berntsen** *Matre Kraftverk*, foto, 2007

NMK.2008.0644 **Per Berntsen** *Tokke Kraftverk*, foto, 2007

NMK.2008.0645 **Per Berntsen** *Kaldestad Kraftverk*, foto, 2007

NMK.2008.0646 **Per Berntsen** *Vinje Kraftverk*, foto, 2007

NMK.2008.0647 **Per Berntsen** *Røldal Kraftverk*, foto, 2007

NMK.2008.0648 **Per Berntsen** *Høgefoss Kraftverk*, foto, 2007

NMK.2008.0649 **Per Berntsen** *Jukla Kraftverk*, foto, 2007

NMK.2008.0650 **Per Berntsen** *Rygene Kraftverk*, foto, 2007

NMK.2008.0651 **Per Berntsen** *Blåfalli IV Kraftverk*, foto, 2007

NMK.2008.0652 **Per Berntsen** *Saurdal Kraftverk*, foto, 2007

NMK.2008.0653 **Per Berntsen** *Hekni Kraftverk*, foto, 2007

NMK.2008.0654 **Amir Battak og Charlotte (Charlie) Selvig** antrekk til kvinne, skjørt og topp, fra Battak og Selvigs kolleksjon *Springsummersex*, tekstil, 2009, gave fra Innkjøpsfondet for kunsthåndverk

NMK.2008.0655 **Beth Wyller** *Nr. 42*, keramikk, gave fra Innkjøpsfondet for kunsthåndverk

NMK.2008.0656 **Trine Drivsholm** *Fargede skåler*, glass, 2008

NMK.2008.0657 **Trine Drivsholm** *Red boxes*, glass, 2008

NMK.2008.0658 **Tobias Møhl** *Sort Murrinskål*, bolle, glass, 2008

NMK.2008.0659 **Gardar Eide Einarsson**, *Untitled (Boys in Blue)*, installasjon/tekstil, 2008

NMK.2008.0660 **Anne Breivik** *Caverne I*, grafikk, 1962

NMK.2008.0661 **Anne Breivik** *Barque*, grafikk, 1964

NMK.2008.0662 **Anne Breivik** *Ripening Seed*, grafikk, 1973

NMK.2008.0663 **Hedevig Anker** *Eidsvoll # 1*, foto/C-print på aluminium, 2008

NMK.2008.0664 **Hedevig Anker** *Eidsvoll # 5*, foto/C-print på aluminium, 2008

NMK.2008.0665 **Bodil Manz** *Ovalt kar i sort og blått, nr 5B*, porselen, 2000-2008

NMK.2008.0666 **Jakob Weidemann** *Rekonvalesensen*, tegning, 1947, gave fra Stiftelsen Ringsveen, Lillehammer

NMK.2008.0667 **Jakob Weidemann** *Positano*, tegning, 1954, gave fra Stiftelsen Ringsveen, Lillehammer

NMK.2008.0668 **Jakob Weidemann** *Fra Athen*, tegning, 1956, gave fra Stiftelsen Ringsveen, Lillehammer

NMK.2008.0669 **Rune Claesson Koivisto for Collection Pascale, Sverige**, *Eve*, tre armbånd, sort, brunt og grått, metall, 2008, gave fra Pascale Cottard-Olsson, Galleri Pascale, Stockholm

NMK.2008.0670 **Alexander Lervik for Collection Pascale, Sverige** *Skugga*, to lysestaker, metall, 2005, gave fra Pascale Cottard-Olsson, Galleri Pascale, Stockholm

NMK.2008.0671 **Grete Prytz Kittelsen**, *Sensasjonskasserollen*, kasserolle med lokk, Cathrine-serien, stål/emalje, for Cathrineholm A/S, 1962

NMK.2008.0672 **Grete Prytz Kittelsen**, *sautépanne*, Cathrine-serien, for Cathrineholm A/S, stål/emalje, 1962

NMK.2008.0673 **Pia Myrvold** antrekk til kvinne, skjørt, topp, jakke, hatt, fra kolleksjonen *Cocoon*, tekstil, 1993, gave fra Innkjøpsfondet for kunsthåndverk

NMK.2008.0674 **Pia Myrvold** antrekk til kvinne, kjole, jakke, fra kolleksjonen *In-formation*, Paris Identity, tekstil, 1994

NMK.2008.0675 **Norway Says** bord, pulverlakkert aluminium, 2007

NMK.2008.0676 **Norway Says** *MDF*, speil, stål/speilglass, 2007

NMK.2008.0677 **Norway Says** *Kule*, vegghengt lysestake, polert aluminium, 2007

NMK.2008.0678 **Norway Says** *Messing 1*, bordlysestake, messing, 2007

NMK.2008.0679 **Norway Says** *Messing 2*, bordlysestake, messing, 2007

NMK.2008.0680 **Norway Says** *Messing 3*, bordlysestake, messing, 2007

NMK.2008.0681 **Norway Says Brio**, pepperkvern og prototype, tre, 2007

NMK.2008.0682 **Norway Says Brancusi**, pepperkvern og prototype, tre, 2007

NMK.2008.0683 **Norway Says Maracas**, pepperkvern og prototype, tre, 2007

NMK.2008.0684 **Marte Aas** *Torshovtoppen*, film, 16 mm, varighet 6 min 14 sek, 2008

NMK.2008.0685 **Signe Marie Andersen**, *Splendid Isolation*, foto, 2002

NMK.2008.0686 **Else Marie Hagen** *Page 5*, foto, 2008

NMK.2008.0687 **Willy Johansson** *Bowlingkjede*, vase, glass, for Hadeland, 1954

NMK.2008.0688 **Hermann Bongard** *Rutenett*, vase, glass, for Hadeland, 1954

NMK.2008.0689 **Liv Blåvarp** *Black Beauty II*, smykke, palisander, sitrontre, hvaltann, 2008, gave fra Innkjøpsfondet for kunsthåndverk

NMK.2008.0690 **Bodil Manz** *Ovalt kar i sort og blått, nr 5C*, porselen, 2000-2008

NMK.2008.0691 **Wiener Mode** hatt, tekstil, ca 1955, gave fra Eva Løvstad, Nedre Eiker og Dagny Martinsen, Lier

NMK.2008.0692 **Wiener Mode** hatt, tekstil, ca 1970, gave fra Eva Løvstad, Nedre Eiker og Dagny

Kaviardåsene som er laget av den norske gullsmeden Iver Wenfeld Buch ble innkjøpt til museets samlinger. Wenfeld Buch virket i St. Petersburg fra 1776, og hadde flere oppdrag for hoffet. Dåsene er i sølv og datert 1793.

Foto: Therese Husby, Blomqvist Kunsthandel

Martinsen, Lier

NMK.2008.0693 Kari Mølstad
Kondensatorpokal, glass, 2008, gave fra Innkjøpsfondet for kunsthåndverk

NMK.2008.0694 Tuva Gonsholt
Skulptur m/ øye, glass, 2008, gave fra Innkjøpsfondet for kunsthåndverk

NMK.2008.0695 Vidar Koksvik
lysekroner, glass, 2008, gave fra Innkjøpsfondet for kunsthåndverk

NMK.2008.0696 Ida Ekblad
Air Jordan # 2, foto, 2008

NMK.2008.0697 Cesare Leonardi og Franca Stagi, *Jeep*, stålampe, metall, for Lumenform, Italia, 1969-70

NMK.2008.0698 Hans Ragnar Mathisen (Keviseli), *Reinskiilling IV*, grafikk, 1983/2008

NMK.2008.0699 Severin Brørby
vase, glass, 1960

NMK.2008.0700 Anne Breivik
Komposisjon III, grafikk, 1963, gave fra kunstneren

NMK.2008.0701 Anne Breivik
Flore Marine, grafikk, 1965, gave fra kunstneren

NMK.2008.0702 Anne Breivik
Tidevann, grafikk, 1966, gave fra kunstneren

NMK.2008.0703 Hanne Heuch
tre kopper, porselens, 2008, gave fra Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk

NMK.2008.0704 May Bente

Aronsen, *Wind*, dekorativ tekstil, 2008, gave fra Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk

NMK.2008.0705 Anna Greta Eker
Ball, ring, armbånd og anheng med kjede, sølv, for Plus, Fredrikstad

NMK.2008.0706 Asta Nørregaard

Selvportrett, maleri, 1911

stad, *Selvportrett i atelieret*, maleri, 1918

NMK.2008.0708 Adolph Tidemand
Anmeldelse til konfirmasjon, maleri, 1846

NMK.2008.0709 Hjalmar Johnssen
Etter regn, maleri, 1886

NMK.2008.0710 Steffen Dam
Specimen Block, glassobjekt, 2008, gave fra Venneforeningen for Kunstindustrimuseet i Oslo

NMK.2008.0711 Anna Greta Eker
H91, anheng med klave, sølv, for Plus, Fredrikstad

NMK.2008.0712 Anna Greta Eker
H88, øredobber (par), sølv, for Plus, Fredrikstad

NMK.2008.0713 Mette Møller
antrekk, blusegenser, genser, bukse, skjerf, tekstil, 2008

NMK.2008.0714 Merete Taule
kåpe, tekstil, 2008

NMK.2008.0715 Christian Messel
Untitled (Robin Hood II), tegning, 2008

NMK.2008.0716 Andreas Engesvik / Norway Says, *Alto*, skrivebord, 2002

NMK.2008.0717 Iver Winfeldt Buch, to kaviardåser, St. Petersburg, sølv, 1793

NMK.2008.0718 Nick Dong
Pray, halskjede, lær, metall, 2008

NMK.2008.0719 Bjørn Sigurd Østern, anheng med kjede, sølv, emalje, ca 1970

NMK.2008.0720 Josef Kussius
Uplight, lampe, metall, ca 1930

NMK.2008.0721 ukjent kunstner
knipling, tekstil, ca 1880-1910, gave fra Mette Bjørum, Oslo

NMK.2008.0722 ukjent kunstner
knipling, tekstil, ant. slutten av 1800-årene, gave fra Mette Bjørum, Oslo

NMK.2008.0723 André Courrèges
seleskjørt og kåpe, tekstil, 1970-årene, gave fra Aslaug Owe, Oslo

NMK.2008.0724 ukjent kunstner

del av brodert kvinnedrakt, tekstil, ang. 1755, gave fra Mette Bjørum, Oslo

NMK.2008.0725 Tine Solheim / Anna Bratland, brudekjole, fire deler, tekstil, 1992, gave fra Mette Bjørum, Oslo

NMK.2008.0726 Finn Knudsen
privatarkivarkiv etter arkitekt Finn Knudsen (Kristiania 1864-1911), tegning, arkitektur, gave fra Elisabeth Heradstveit, Oslo

NMK.2008.0727 Leif Stangebye Nielsen, *Bubbles*, kanne, sølv, gave fra Innkjøpsfondet for kunsthåndverk

NMK.2008.0728 Leif Stangebye Nielsen, *Vann*, kanne, sølv, gave fra Innkjøpsfondet for kunsthåndverk

NMK.2008.0729 Gerhard Berg
armstol bøk og vinyl, for Arnestad Bruk, 1956

NMK.2008.0730 Stian Eide Kluge
The complete Beatles (installation View), veggmaleri, 2008

NMK.2008.0731 Stian Eide Kluge
The complete Beatles (A Rainy Day), objekt, 2008

NMK.2008.0732 Marius Hammer
vikingskip, forgyllt sølv, ca 1900

NMK.2008.0733 Hjalmar Wasler
vase, glass, ca 1911-14

NMK.2008.0734 Sverre Fehn
arkiv best. av: tegninger, modeller, etc.

NMK.2008.0735-NMK.2008.0804 Asta Nørregaard, to skissebøker, tegning

NMK.2008.0805-NMK.2008.0820 Astrid Løvaas & Kirsten Wagle
Akryl på lerret. Hommage a Olle Bærtling, maleri, 2008

NMK.2008.0821-NMK.2008.0822 F. Biard, P. Gaimard, C. Giraud, B. Lauvergne, A. Mayer
La Recherche, plansjeverk, grafikk, 1838-40

Aase Texmon Ryghs skulptur *Piruett*, plastbetong 1951/2003, ble ervervet til museets samlinger.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet, © Aase Texmon Rygh / BONO 2009

AVDELING FORMIDLING

Det overordnede målet i Avdeling formidling er å være drivkraft i den kunstfaglige og pedagogiske kommunikasjonen museet har med omverdenen, og dermed medvirke til å styrke museets rolle som kunst- og kulturinstitusjon. Formidlingsavdelingen skal sørge for at museet og utstillingene er en attraktiv møteplass for individer og grupper fra barnehage til universitet.

Avdeling formidling består av Seksjon formidling og Seksjon publisering. Ingen av seksjonene har seksjonsleder. Kuratorene i Seksjon formidling deltok i faggruppene for kunst, arkitektur og design sammen med kuratorene i Avdeling samling og utstilling. Avdelingen hadde pr. 31.12.08 20,5 årsverk og en rekke frilansere var knyttet til avdelingen for å ivareta formidlingsoppdrag i Oslo og i det landsdekkende programmet. Fra januar til september var prosjektleder for Mangfoldsåret og medlem av KKD's referansegruppe, Marith Hope, knyttet til avdelingen. Fra september og ut desember, til sammen seks månedsverk, var to prosjektmedarbeidere knyttet til avdelingens bidrag til digitaliseringsarbeidet i museet. Avdelingsleder var Anne Qvale.

Formidlingen skjer gjennom skriftlig, muntlig og verkstedsbasert undervisning – både ved utstillingsstedene i Oslo og gjennom et omfattende landsdekkende formidlingsprogram. I tillegg ble det produsert ulike typer kataloger, nettutstillinger, digitale formidlingstekster av enkeltverk rettet mot ulike målgrupper og audioguiden.

Avdelingen har ansvar for Den kulturelle skolesekken og nettverkene i det landsdekkende programmet: nettverk skole, nettverk galleri og nettverk museum sammen med forskningskoordinator.

10.1 MANGFOLDSÅRET 2008

Prosjektleder for mangfoldsåret frem til september var Marith Hope. Mangfoldsåret ble innledet med et internt seminar i oktober 2007 og deretter tre store formidlingstilbud.

Konferanse

I februar 2008 ble det arrangert en stor konferanse "Are There Foreigners in Art?" gjennomført i samarbeid med Du store verden. Prosjektgruppe: Marith Hope og Eli Borchgrevink. 174 personer deltok på konferansen.

14. februar: Konsert med Haddy N'jie

Trio, åpning ved kulturminister Trond Giske, introduksjon ved Thomas Hylland Eriksen, Shaheen Merali: "A great deal more but nothing much... Art history is not Art", David Elliott: "Why Multiculturalism should be irrelevant", Koyo Kouoh: "When and Where I enter: (back)grounds of connections in international art practices and exhibition circuits", Oscar Pripp: "How to resist Cultural Diversity" The Organisation of Diversity in the Swedish Culture Sector, Els van der Plas: "On Beauty and Other Unfinished Things".

15. februar: Performance, Augustus Casely-Hayford: "The Road to Interculturalism", Bisi Silva: "Mind the Gap; Cultural Mobility in the Age of Globalisation, Octavio Zaya: "The Lure of the Real", Salah Hassan: uten tittel, paneldiskusjon, Thomas Hylland Eriksen: Oppsummering og konklusjon.

Victor's choice

Markante personer med innvandrerbakgrunn formidlet sitt inntrykk av selvvalgte verk fra museets samlinger. I 2008 ble det gjennomført sju arrangementer i Nasjonalgalleriet: Skribent Arezo Naghavian fortalte historier inspirert av kunstverkene

Stillbilde av filminstallasjonen *Bord, dekk deg!* Kunstneren Josephine Lindstrøm tar for seg det 20. århundrets gjenstandskultur – disse gjenstandene er en del av menneskenes hverdag – visualisert gjennom det dekkete bordet.

Foto: Andreas Harvik, Nasjonalmuseet, © Josephine Lindstrøm / BONO 2009

i Nasjonalgalleriet, forfatteren Walid al-Kubaisi inviterte publikum til å bli kjent med hans utvalg av Munchs bilder. Innvandring, islam og sekularisme var temaer som ble berørt, "Nakenhet, menn og Munch". Omvisning v/ Shwan Dler Qaradaki, student ved Kunstakademiet i Oslo, omvisning på arabisk: "Sosiale utfordringer og kvinneroller hos Edvard Munch, Christian Krohg og Harriet Backer" v/Semir Tahir, kunstepedagog, "I bevegelse med Munch". Danser og skuespiller Lavleen Kaur i Munch-salen og polskspråklig omvisning i Nasjonalgalleriet ved Anna Roza Gurowska.

Prosjektleder: Nina Denney Ness

Afrika i Oslo

Dette var et stort samarbeid både lokalt og internasjonalt som omfattet utveksling og formidlings- og utstillingsprosjekter. Partnerne i Oslo var Kunstnerhuset, Stenersenmuseet, UKS, IKM, KORO, Nobels Freds-senter, Du store verden og Nasjonal-museet. I 2008 ble det gjennomført

en rekke reiser, seminarer, møter og forberedelser i Afrika og i Oslo. Utstillingene vises i Oslo i februar 2009. Intensjonene i Fase 1 var å øke kompetansen og kunnskapen om afrikansk samtidskunst hos kuratorer fra de seks norske institusjonene som deltar i prosjektet samt at man skulle samarbeide med afrikanske kuratorer og gjøre dem kjent med norsk samtidskunst. To av kuratorene, Bisi Silva og Koyo Kouoh, deltok også på konferansen "Are there foreigners in Art?" Den likestilte samarbeidsfor-men mellom norske og afrikanske kuratorer vakte internasjonal oppmerksomhet. Et av fellesmøtene fant sted under Dakar-biennalen.

Kunstnerisk leder: Gavin Jantjes
Kurator: Stina Høgvist
Prosjektleder: Marith Hope

10.2 SEKSJON FORMIDLING

Seksjon formidling har ansvar for formidling av alle utstillingene ved museet: basisutstillinger, temporære utstillinger og vandretstillinger. I tillegg har seksjonen utviklet og gjen-

nomført en rekke formidlingstiltak i forbindelse med Den kulturelle skolesekken og de andre nettverkene. Seksjonen hadde i 2008 14,5 årsverk, i tillegg til ca. 40 frilansere hovedsakelig knyttet til basisutstillingene i Oslo og 20 frilansere knyttet til vandretstillingene.

Plan for forskning på formidling

I 2008 satset seksjonen særskilt på å utarbeide en plan for forskning på formidling. Dag Solhjell ble engasjert for å lede arbeidet med planen. Den vil bli ferdigstilt i løpet av 2009.

"Ukens kunstverk"

Høsten 2008 startet Nasjonalmuseet et samarbeid med Persbråten videregående skole i Oslo. Intensjonen er å integrere kunst i ulike fag ved å formidle et nytt kunstverk hver uke, primært fra museets egne samlinger, ved hjelp av digitale medier. På en spesialtilpasset storskjerm som er montert i skolens fellesareal, vises billedkunst valgt ut i samarbeid med skolens lærere. I tillegg legges bilder og tekst ut på museets hjemmeside, og oppgaver i ulike fag ut på skolens hjemmeside. I løpet av høsten er det vist 17 verk, med kommentarer og oppgaver.

Prosjektleder og kurator formidling: Frithjof Bringager

"Bord dekk deg!"

Da et eget rom ble gjort tilgjengelig som formidlingsatelier i Kunst-industrimuseets annen etasje, lyktes det i 2008 å realisere formidlingsprosjektet *Bord, dekk deg!* – en filminstallasjon som kommenterer designhistorien og det 20. århundrets gjenstandskultur– slik kunstneren, Josephine Lindstrøm, tenker seg dem som en del av menneskers liv. Installasjonen hadde en før-visning under Kultur-natten 2008, men lanseres først som en del av publikums-tilbudet i 2009.

Alle Nasjonalmuseets fire museumsbygninger har egne atelierer for barn og ungdom. Her setter Eli Solsrud barn i gang med byggeprosjekter i atelieret i Nasjonalmuseet – Arkitektur.
Foto: Morten Thorkildsen, Nasjonalmuseet

Ateliervirksomheten

Ateliergruppen organiserer og har fortløpende diskusjoner om utviklingen av ateliertilbudet. Nasjonalmuseets fire visningssteder i Oslo åpnet i 2008 to nye atelierer rettet mot barn, unge og øvrig publikum: I Kunstindustrimuseet tok man fra høsten 2008 i bruk et fast atelier i museets 2. etasje som erstattet tidligere provisoriske løsninger. Det ble utstyrt for praktiske øvelser innen to- og tredimensjonale kunst- og håndverksteknikker og skal på sikt også inneholde eksempelsamlinger relatert til museets samlinger. I forbindelse med åpningen av Nasjonalmuseet – Arkitektur våren 2008 åpnet et nytt atelier der. Som en del av virksomheten tilbys et digitalt tegneatelier.

I Nasjonalgalleriets studiesal får besøkende grupper en kort introduksjon til samlingen med påfølgende formidling omkring valgt tema; eventyrtegning eller landskaps-tegning. Hovedfokus i formidlingen er på utvalgte originalarbeider fra samlingen. I atelieret får skoleklasser

og barnehager omvisning i studiesalen og introduseres for redskaper som kalligrafi-pensel, penn med pennespilt, blyant av ulik hårdhetsgrad, kull, rødt, hvitt og grått kritt i penneholder. Elevene får mulighet til å arbeide med ulike papirtyper og formater.

Flere av skoleutstillingene i det landsdekkende programmet tilbyr workshop for brukerne. Foruten å rette seg mot skoleverket, tilbys det også familieomvisninger med atelier hver søndag i høst- og vår-sesongen. Det ble i 2008 gjennomført atelierkurs for lærere i Museet for samtidskunst og Nasjonalgalleriet. Hovedvekten av brukerne av atelierene er barn på grunnskole- og barnehagenivå.

Høsten 2008 er det påbegynt arbeid med å tilrettelegge ateliervirksomheten også for elever i videregående skole.

Ateliergruppen er også ansvarlig for utstillingen "Atelierutstilling. Formid-

ling til barn og unge" som høsten 2008 ble vist som en del av prosjektet med felles tittel "Bak fasaden".

Arkitekturvandring for skolen

Arkitekturvandring: "Fra Slottet til Egertorget" og "Kvadraturen" er faste tilbud.

Særskilte formidlingstiltak

Omvisninger på søndager: 63, arkitekturvandring på søndager: 6, familiearrangementer på søndager: 15, omvisninger på søndager på engelsk: 6, babyomvisninger: 11, formiddagsomvisninger for pensjonister: 5, Kunst/arkitektur/designglimt: 7, foredrag, debattkvelder og seminarer: 23 og foredrag i andre institusjoner: 4.

Pepperkakehuskonkurranse 2008

Tema for konkurransen: "Design et nytt bygg for Nasjonalmuseet". Det nye bygget skulle være relatert til Vestbanetomta. Samarbeid med Opplysningskontoret for brød og korn. Det ble innlevert 26 modeller fordelt på fire klasser. Foruten skoleklasser deltok privatpersoner i alle aldre.

Kurs knyttet til konkurransen ble tilbudt. Kurset inneholdt en omvisning i utstillingen "Museer i det 21. århundre" og arkitekturverksted. Ca 200 elever fordelt på tolv grupper benyttet seg av tilbudet. Åpning og premiering 11.12.08.

Griffen

Det ble gjennomført sju medlemsmøter, alle var en kombinasjon av omvisning i utstillinger og verksted hvor barna selv arbeidet kreativt. Ca 15 barn i hvert møte. Ved årets slutt var det ca. 60 medlemmer i Griffen.

Kulturnatten danset studenter fra Den Norske Balletthøyskole i Banksalen i Museet for samtidskunst.

Foto: Dag A. Ivarøy, Nasjonalmuseet

Ateliervirksomhet i Museet for samtidskunst.

Foto: Dag A. Ivarøy, Nasjonalmuseet

Grieg-festivalen 2008

Også i 2008 ble Grieg-festivalen gjennomført i Nasjonalmuseet siste uke i juli med i alt 17 konserter og tre spesialomvisninger i Nasjonalgalleriet. Tema for årets festival var "Møtested København – norske kunstnere og musikere i Danmark på 1800-tallet". I alt ca. 700 betalende tilhørere på konsertene og 120 på omvisningene.

På initiativ fra Nasjonalmuseet utlyser Grieg-selskapet i Oslo en internasjonal konkurranse om å skrive musikk til museets Munch-sal og fem av hans mest kjente malerier. Motto: "Frieze of Life". Vinnerverket vil bli framført på neste års festival. Frithjof Bringager representerer Nasjonalmuseet i festivalens programkomité og er ansvarlig for formidling av billedkunsten.

Kulturnatten 2008

Kulturnatten 2008 fant sted fredag 26. september fra kl. 18.00 til 23.00. I Museet for samtidskunst var det kunstnerdialoger ved Kristina Bræin, Heidi Kennedy Skjerve og Kathrine Giæver, konsert med Lasse Marhaug og FolkeLarm, samt uroppførelse av "Bach to Africa" av studenter fra Den Norske Balletthøyskole. I Nasjonalgalleriet snakket Finn Graff og Helle Ravn Aaneland om Edvard Munchs kunst og Lavleen Kaur danset i Munchsalen. I Kunstindustrimuseet var det premiere på filminstallasjonen "Bord, dekk deg!" av Josephine Lindstrøm og omvisning i "Møbler fra sans og samling". Både i Museet for samtidskunst og i Kunstindustrimuseet var det spesialomvisning for barn og aktivitet i atelierene etterpå.

Det var totalt 1332 besøkende i Nasjonalmuseet Kulturnatten, Museet for samtidskunst 494 hvorav 25 barn, Nasjonalgalleriet 737 hvorav

7 barn og Kunstindustrimuseet 101 hvorav 10 barn.

Nasjonalmuseet vant kommunens uhyøytidelige konkurranse om hvem som bidro best til å profilere Kulturnatten.

Prosjektleder: Anita Rebolledo

Faglærerutdanningen for estetiske fag

Nasjonalmuseet har inngått en samarbeidsavtale med Høgskolen i Oslo, avdeling for estetiske fag. Studentene ved faglærerutdannelsen i formgivning, kunst og håndverk på første og andre årstrinn får praktisk erfaring med å formidle kunst og design til skoleklasser som besøker museet. I 2008 var nesten 60 studenter involvert i et opplegg med en 6. klasse fra Ruseløkkas skole som besøker museets ulike utstillinger og verksteder ukentlig i høstsemesteret.

Kuratorstudiet

Nasjonalmuseet har sammen med Høgskolen i Telemark og Norske kunstforeninger samarbeidet om en toårig deltidsutdannelse: "Studium i kuratorarbeid – utstilling og formidling" (2006-2008). I 2008 har Nasjonalmuseet bidratt med et årlig økonomisk tilskudd, lokaler og faglige ressurser. Frithjof Bringager har vært med i det faste lærerteamet og fungert som foreleser, veileder og sensor. Studiet ble avsluttet våren 2008 med en ukes prosjektsamling i Trondheim. 15 studenter har fullført utdannelsen, som er foreslått videreført som en ordinær del av det 3-årige kulturstudiet ved Høgskolen i Telemark.

10.3 SEKSJON PUBLISERING

I 2008 var det fem årsverk knyttet til denne seksjonen. Den er todelt og arbeidet ledes av to redaktører,

Marianne Yvenes med ansvar for publikasjoner på papir og Tom Klev med ansvar for nettpubliserings.

Verdensveven

Nasjonalmuseets nettsted på www.nasjonalmuseet.no er museets primære eksterne informasjonskanal. Her får publikum oversikt over alle utstillinger og arrangementer samt informasjon om museets kjernevirksomhet. Arbeidet med nytt nettsted starter i 2009.

Høsten 2008 startet redaksjonen utprøving av sosiale nettjenester som Facebook og Twitter til å kommunisere med publikum, blant annet i forbindelse med Kulturnatten 2008. Dette arbeidet fortsetter og skal styrkes i 2009.

Ekstranett for Den kulturelle skolesekken: Nasjonalmuseet er med i KSYS, et nettbasert fagsystem for informasjonshåndtering og turnélegging innen Den kulturelle skolesekken. All relevant informasjon om utstillingene blir lagt inn her og sluset videre til fylkenes turnéleggere.

Nettutstillinger, kampanjer og nettbaserte formidlingsopplegg

Informasjonsnettsted for det nye Nasjonalmuseet – Arkitektur:

<http://mikro.nasjonalmuseet.no/arkitektur/>
Informasjon om byggeprosjektet og bygget, presentasjon av arkitektene, Sverre Fehns byggetegninger og bilder fra byggeprosessen.

Oppdagelsen av fjellet

<http://mikro.nasjonalmuseet.no/oppdagelsen/>
Nettapplikasjon som kopler en bildevisning med karttjenesten til Google Maps, slik at publikum får se hvor i

Ateliervirksomhet i Kunstindustrimuseet.
Foto: Andreas Harvik, Nasjonalmuseet

Norge kunstnerne i utstillingen hentet motivene sine fra.

Illustrasjoner til Snorres kongesagaer –

<http://mikro.nasjonalmuseet.no/snorre/>
Nettutstilling med et utvalg av verkene i utstillingen.

Nasjonalmuseets draktgallerier

<http://harriet.nasjonalmuseet.no/draktgallerier/>
Nettutstilling med bilder og formidlingstekster knyttet til et utvalg drakter fra studiesamlingene.

Ukens kunstverk

<http://harriet.nasjonalmuseet.no/ukenskunstverk/>
Et samarbeid med Persbråten videre-

gående skole der utvalgte verk fra museets samlinger blir presentert på en storskjerm i skolens kantine og på nettet.

Intranett

Nettredaksjonen fikk i 2008 ansvaret for museets intranettsider.

Trykte publikasjoner

Hvert år publiserer Nasjonalmuseet en rekke trykte publikasjoner, som kataloger, forskningspublikasjoner, formidlingsbrosjyrer, årbøker og lærerrettledninger. Flesteparten av disse publikasjonene er knyttet til utstillinger, og selges i museumsbutikkene.

Følgende egenproduserte publikasjoner og samarbeidspublikasjoner

ble utgitt på papir i 2008:

Edvard Munch i Nasjonalmuseet

Kort, innledende artikkel om kunstneren etterfulgt av et utvalg fra Nasjonalmuseets samling av Edvard Munchs malerier og papirarbeider. Redaksjon: Ellen Lerberg, Øystein Ustvedt, Marianne Yvenes. Diverse bidragsyttere. 80 sider. Norsk og engelsk utgave: *Edvard Munch in the National Museum*.

Vi ser på grafikk

Innføring i grafiske teknikker. Boken forteller også om grafikkens historie, dens funksjon og kulturhistoriske betydning. Illustrert med kunstverk som finnes i Nasjonalmuseets samling. Tekst: Sidsel Helliesen, 2. utgave, 128 sider. Norsk tekst.

Babyomvisning i Nasjonalmuseet – Arkitektur.

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

26. september feiret Nasjonalmuseet Kultur-natten. Her studerer en publikummer det rikholdige programmet i Nasjonalgalleriet.

Foto: Andreas Harvik, Nasjonalmuseet

Et populært innslag på Kultur-natten var kunstnermøter: Publikum fikk møte kunstnerne Kristina Bræin, Heidi Kennedy Skjerve og Katrine Giæver som snakket om egne verk i "Kunst 4. Verk fra samlingen 1950–2007" i Museet for samtidskunst.

Foto: Dag A. Ivarøy, Nasjonalmuseet

Et PLUS i norsk designhistorie. Brukskunstorganisasjonen PLUS 1958–1978

Katalogen presenterer organisasjonens historie, initiativtakeren Per Tannum, de ulike verkstedene og mange av kunstnerne som arbeidet der. I samarbeid med Fredrikstad Museum. Tekst: Steen Ory Bendtzen, Randi Gaustad, Widar Halén, Wenche Anette Johannessen, Tone Rasch, Jan Romsaas, Tove M. Thøgersen. 142 sider. Norsk tekst,

engelske sammendrag. Redaksjonsgruppe: Steen Ory Bendtzen, Grethe Borges, Randi Gaustad, Marianne Yvenes

Løvaas & Wagle

Katalog til utstillingen som viste verk fra 1980 og frem til 2008 i Museet for samtidskunst. Tekst: Vibeke Waallann Hansen, Jarle Strømmodden. Redigert av Marianne Yvenes. 124 sider. Norsk og engelsk tekst.

Arkitekt Sverre Fehn. Intuisjon – refleksjon – konstruksjon

I mars 2008 åpnet Nasjonalmuseet – Arkitektur med en utstilling om Sverre Fehn, arkitekten bak restaureringen av Groschs bankbygning fra 1800-tallet og den nybygde paviljongen til museet. Utstillingskatalog. Tekst: Per Olaf Fjeld, Steven Holl, Eva Madshus, Sverre Fehn m.fl. Redaktør Marianne Yvenes. 150 sider. Engelsk utgave: *The Architect Sverre Fehn. Intuition – Reflection – Construction.*

Oppdagelsen av fjellet

Katalogen presenterer pionerene som var med på å etablere det norske fjellet som kunstnerisk motiv. Sammen dro landskapsmalere, kartografer, botanikere og geologer til Jotunheimen i første halvdel av 1800-årene. Utstillingskatalog. Tekst: Nils Messel, Rune Slagstad. 190 sider. Norsk og engelsk tekst.

Grete Prytz Kittelsen. Emalje og design

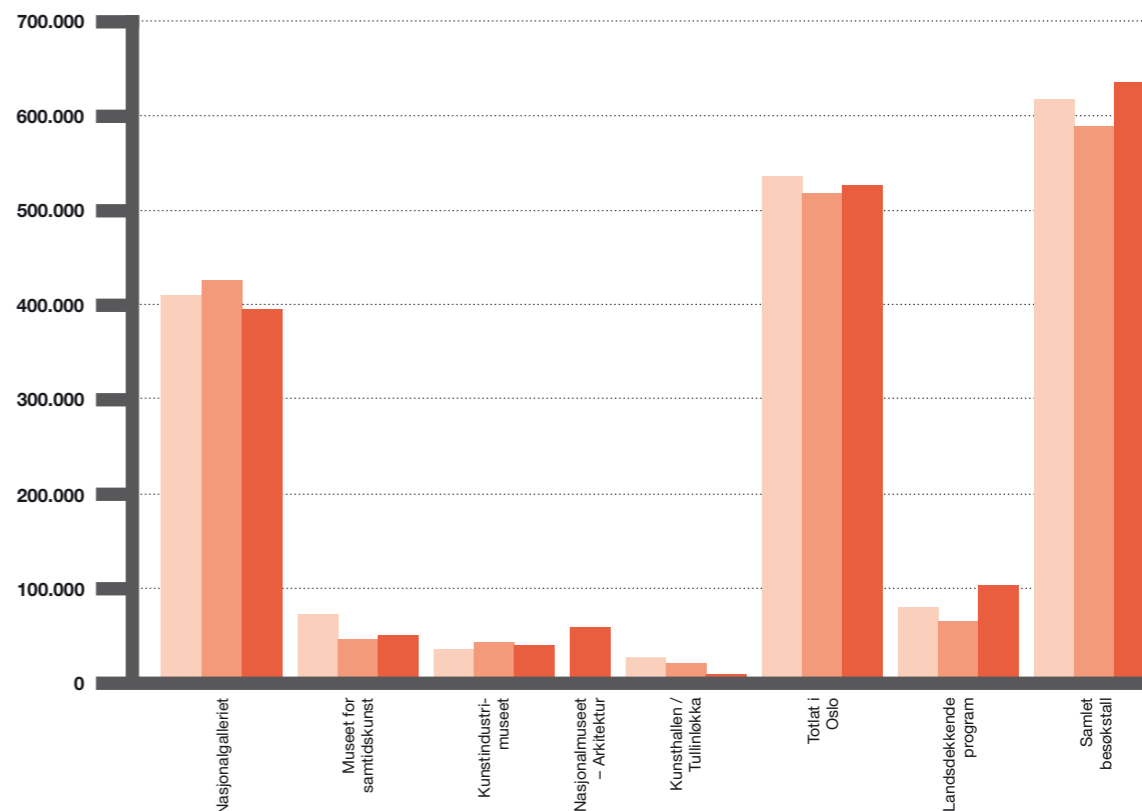
En bred presentasjon av Grete Prytz Kittelsens (f. 1917) verk gjennom en lang karriere som formgiver. Boken har tekster av ledende fagfolk og er gjennomillustrert med mer enn 500 bilder. Utgitt av Gyldendal Litteratur. Tekst: Karianne Bjellås Gilje (red.), Thomas Flor, Widar Halén, Jan-Lauritz Opstad og Astrid Skjerven. 304 sider. Norsk tekst, engelsk sammendrag.

Arkitektur i Norge. Årbok 2008

Diverse artikler og kavalkade over bygg fra 2007. Utgitt i samarbeid med Pax forlag. Redaktør Ulf Grønvoold. Eva Madshus: Byggkavalkade. Redaksjonssekretær Beate Marie Bang.

10.4 BESØKSTALL 2006–2008:

År	Nasjonalgalleriet	Museet for samtidskunst	Kunstindustrimuseet	Nasjonalmuseet – Arkitektur	Kunsthallen / Tullinløkka	Totalt i Oslo	Landsdekkende program	Samlet besøkstall
2006	412.022	72.949	31.737	–	24.786	541.521	77.088	618.609
2007	425.157	42.621	39.098	–	16.951	523.827	62.610	586.437
2008	391.913	44.379	34.278	55.419	4.118	530.107	103.117	633.224

2006
2007
2008

Tabellene viser besøkstallene for 2006, 2007 og 2008. Det er en liten økning totalt i Oslo (6.280) og en økning på hele 39 % i besøkstallene for det landsdekkende programmet (40.507). Dette gir en samlet økning i besøkstallet på 46.787. En akseptabel økning når vi inkluderer det Landsdekkende programmet.

Nasjonalmuseet – Arkitektur åpnet først i mars 2008, Kunsthallen viste ikke utstillinger store deler av 2008, og det var ingen aktivitet på selve Tullinløkka – unntatt videoinstallasjonen til kunstneren Sven Pålsson, *Bending water* som ble vist fra oktober og ut året i 2008. Besøkstallene til *Bending water* på den åpne Tullinløkka og på Bankplassen ble ikke registrert.

AVDELING MUSEUMSTJENESTER

Avdelingens hovedoppgave er å bidra til samlingenes bevaring, dokumentasjon og tilgjengelighet. Avdelingen skal være en nasjonal kunnskapsbank for de visuelle kunstarter og utgjør en sentral del av Nasjonalmuseets servicefunksjoner.

Avdeling museumstjenester består av seksjonene bibliotek, som ledes av Turid Aakhus, foto av Morten Thorkildsen, logistikk av Eivind Johansen, og konservering som ledes av Françoise Hanssen-Bauer. Tina Grette Poulsson vikarierte 50 % for lederstillingen i konserveringsseksjon fra september til desember 2008. Ved årets slutt hadde avdelingen 32 faste stillinger. I forbindelse med samlings- og flyttearbeidet som har pågått i 2008, har avdelingen engasjert tolv medarbeidere fordelt på de fire seksjonene.

11.1 SEKSJON LOGISTIKK

Logistikkseksjonen besto per desember 2008 av ni medarbeidere i fast stilling. I tillegg har seksjonen fra september hatt fire prosjektmedarbeidere i engasjementstillinger knyttet til gjennomføring av flytteprosjekter. Seksjonen har også hatt

Deler av tekstilsamlingen ble flyttet fra Kunstindustrimuseet til eksterne magasiner. Å flytte samlinger involverer mange av museet avdelinger. Marius Fevang og Thomas Sandnæs fra Seksjon logistikk under flyttesjauen. Her benyttes et mobilt varmekammer hvor tekstilene blir desinfisert.

Foto: Angela Musil-Jantjes, Nasjonalmuseet

en medarbeider på praksisplass fra NAV, samt benyttet innleide ressurser og arbeidskraft.

Seksjonens primære oppgaver er i forhold til magasinforvaltning, utlån, interne forflytninger, planlegging, kvalitetssikring og effektivering av transport, fortolling og forsikring i forbindelse med innlån, innkjøp og

museets turnevirksomhet. Dette innebærer samordning, styring og kontroll av både interne og eksterne prosesser. Flytting av samlinger og konsolideringsprosjekter knyttet til magasiner var i 2008 en vesentlig del av seksjonens ansvarsområde.

Seksjonen har spilt en vesentlig rolle i koordinering av det landsdekkende

Store deler av 2008 var preget av arbeidet med museets samlinger. Bildet viser en tekstilkonservator i verne drakt utstyrt med åndedrettsvernmaske i "Gobelinbadet" i Kunstindustrimuseet.

Foto: Angela Musil-Jantjes, Nasjonalmuseet

programmet, og har opparbeidet både nettverk og høy kompetanse knyttet til transport og nasjonale logistikk-løsninger.

Seksjonen har også vært ansvarlig for tilrettelegging, oppfølging og gjennomføring av museets utstillinger som turnerer nasjonalt og internasjonalt. For innlånsbaserte utstillinger er seksjonens ansvar knyttet til både avtaleinnngåelser for transport og forsikring, men også den praktiske tilrettelegging for mottak, kurer-kontakt samt alle forhold rundt retur til långiverne.

Utlånsvirksomhet

Seksjonen er ansvarlig for gjennomføring og oppfølging av museets deposita og utlånsvirksomhet. Dette

innebærer sekretariatsfunksjon for utlånskomiteen med tilrettelegging og saksbehandling av alle lånesøknader. Utlånskomiteen besto i 2008 av Frode Haverkamp (leder), Anne Kjellberg, Kari Skytt Andersen, Vibeke Waallann Hansen, Ellen Lerberg, Bente Aas Solbakken og Øystein Ustvedt. Torill Bjordal var utlånskomiteens sekretær. I 2008 behandlet Nasjonalmuseet 125 lånesøknader mot 232 i 2007. Det ble lånt ut 440 verk fra samlingene som inngår i Nasjonalmuseet; 406 verk til 26 utstillinger i Norge og 34 verk til 22 utstillinger i utlandet. Antall utlån økte med 145 fra 2007. useets ansatte har foretatt 72 kurereiser, 44 i forbindelse med lån til utenlandske og 28 til norske institusjoner.

Flytting av samlinger, oppgradering av magasiner og atelierer

Museet har i 2008 foretatt flere gjennomgripende tiltak for å bedre samlingenes bevarings- og sikringsforhold. Deler av samlingene ble flyttet til nye midlertidige lokaler, det ble foretatt bedringstiltak i flere av museets interne og eksterne magasiner. Museet har utviklet og anskaffet nytt utstyr for kontroll av klimaforholdene og gjort tiltak for å bedre klima- og lysforholdene i enkelte av museets utstillingslokaler. Flere av museets konserveringsatelierer er oppgradert og forholdene for både personale og gjenstander er bedret.

Det er ikke alltid like lett å få inn store kunstobjekter. Her heises et kunstverk opp i kran og tas inn gjennom vinduet i Museet for samtidskunst. Bygget er opprinnelig en bankbygning og inngangen var ikke dimensjonert for å ta i mot samtidskunst – noe som stadig gir Seksjon utstillingsteknikk store utfordringer!

Foto: Françoise Hanssen-Bauer, Nasjonalmuseet

Magasinene i Nasjonalgalleriet er renovert med installering av nytt slukkeanlegg og nye innredningsløsninger. Dette innebar flytting og mellomlagring av samlingene i forkant og etterkant av byggeperioden, en omorganisering og ny struktur for plassering av verk i magasinene, samt ombygging og innredning for nytt magasinareal for kobberstikksamling og kunst på papir i Nasjonalgalleriet.

I november startet innflytting i nye, moderne og hensiktsmessige eksterne magasiner med ca 3000 m² netto magasinareal. Flyttingen fra gamle magasiner ble samkjørt med museets samlingsarbeid, slik at hele verdikjeden med kvalitetssikring av data, konservering, digitalisering og desinfisering ble integrert i flytteprosessen fra gammel til ny plassering. Prosjektet ivaretok også implementering av nytt IT-basert støtteverktøy, Nasjonalmuseets Informasjon og LogistikkSystem (NILS) for flytte- og logistikkprosesser, strekkodemerkning og hendelsesregistrering med elektronisk grensesnitt mot museets kunst- og gjenstandsdatabase. Systemet skal kommunisere med gjenstand- og kunstverkdatabasene, og skal etter hvert kunne ivareta integrering og samhandling mot andre systemer i organisasjonen. NILS er utviklet gjennom et samarbeid med Museumssenteret i Vestfold (MuVe).

Høsten 2008 startet også renovering av andre eksterne magasinarealer for oppgradering til ny standard, konsolidering av samlinger og helhetlige magasinløsninger.

11.2 SEKSJON FOTO

I 2008 har seksjonen hatt seks faste stillinger: seksjonsleder, to fotografer, fotoarkivar, digital bildebehandler og

fotomedarbeider. I tillegg har seksjonen hatt fire fotografer engasjert. Seksjon foto har hovedansvar for fotografering og digitalisering av verk i samlingene og arkivene, samt ansvar for fotodokumentasjon av utstillinger og enkelte arrangementer i museet. Det utføres fortløpende fotografering av alle nyervervelser.

Alle utstillingene i museets lokaler, enkelte landsdekkende utstillinger, samt en rekke arrangementer ble fotodokumentert, totalt ca 30. En annen viktig oppgave for seksjonen er å bistå til produksjonen av bøker, postkort, interne publikasjoner, pressefoto, foredrag og powerpoint-presentasjoner.

Fotografering og digitalisering av samlingene

Digital fotografering av verkene i samlingene og digitalisering av arkivene har vært høyt prioritert. Museet har fortsatt et stort etterslep med å fotografere og skanne samlingene for å gjøre disse tilgjengelig digitalt for blant annet nettpubliserings. Behovet for å nyfotografere verk som tidligere er fotografert analogt på film, er stort da tilstanden på mye av dette materialet er svært dårlig.

Arbeidet med å fotografere og digitalisere samlingene og bygge opp en bildedatabase/digitalt fotoarkiv er godt i gang. Arbeidet med å videreutvikle rutiner, arbeidsflyt og fargestyring skjer kontinuerlig.

I 2008 har det vært engasjert fire fotografer i til sammen 19 måneder for å arbeide med fotografering og digitalisering i forbindelse med prosjektene: Robert Meyers samling, Studiesalen med glass og keramik, arkitekturtegninger, kunst på papir og møbler.

Bildebyrå

Seksjonen har også ansvaret for bildebyrået med salg til eksterne kunder av bilder av verk fra museets samlinger og arkiv, samt museets fotosamlinger over norsk arkitektur.

I 2008 mottok vi over 500 eksterne henvendelser som resulterte i overkant av 300 inngåtte avtaler om salg av fotografier med til sammen ca 700 bilder. I tillegg ble det behandlet rundt 300 interne fotobestillinger med ca 3500 bilder.

11.3 SEKSJON BIBLIOTEK

I 2008 har seksjonen hatt 5,6 faste stillinger. I tillegg har seksjonen i perioden 1. juli–31. desember hatt en bibliotekar i 100 % engasjement for å arbeide med prosjektet Robert Meyers boksamling.

Biblioteksamlingen inneholder ved utgangen av 2008 154.313 trykte publikasjoner. Dette omfatter bøker, årbøker, utstillingskataloger og auksjonskataloger. Biblioteket abonnerte i 2008 på 201 tidsskrifter, 13 auksjonskataloger og 19 referanse-databaser. Lysbildesamlingen omfattet ved utgangen av året 30.606 elementer.

Bibliotekets viktigste oppgave er å bistå ansatte og besøkende med litteratur i forbindelse med utstillingsplanlegging, forskning, publisering, studier og i deres daglige arbeid.

Biblioteket har hatt 4.000 besøkende. Det ble effektivt 2.600 utlån til museets ansatte. Det ble lånt ut 121 publikasjoner til andre biblioteker, og lånt inn 79 publikasjoner til bruk for ansatte i Nasjonalmuseet. Det ble lånt ut 8.584 lysbilder. Biblioteket har hatt bytteforbindelse med 253 kunst-institusjoner over hele verden. Det

ble omregistrert 7.600 publikasjoner i form av bøker, småtrykk, tidsskrift-analytter og kunstnermapper fra samlingen.

Til den internasjonale bibliografien Bibliography of History of Art (BHA) ble det sendt 58 referanser på ny norsk kunsthistorisk litteratur. Til Norsk Samkatalog for Bøker ble det sendt 6.032 referanser og til Norsk Kunsthistorisk Bibliografi 1.334 referanser.

Nyinnkjøp til Nasjonalmuseets samling av kunstverk på video/DVD er gjennom året fortløpende gjort tilgjengelig for besøkende i bibliotekets videorum.

Tilvekst

Det ble i 2008 innlemmet 2.743 nye bøker og utstillingskataloger i bibliotekets samlinger. Det ble tegnet tre nye abonnementer på tidsskrifter.

Den delen av Robert Meyers samling som omfatter bøker og tidsskrifter, ble i 2007 innlemmet i biblioteket. Av disse er 1.200 bøker katalogisert og gjort tilgjengelig for forskere og øvrige interesserte.

Biblioteket inngikk i 2008 en samarbeidsavtale med Norske Arkitekters Landsforbund. Som en del av avtalen har biblioteket mottatt en svært omfattende tidsskriftsamling innen fagfeltet arkitektur, som vil bli katalogisert og tilgjengeliggjort for publikum i løpet av 2009.

11.4 SEKSJON KONSERVERING

Seksjon konservering har hovedansvar for Nasjonalmuseets arbeid med forebyggende konservering, konservering og restaurering av de samlinger som museet forvalter. Seksjonen har videre hovedansvar

Konservator Merle Strätling jobber med konservering av stoler i samlingsprosjektet "Møbler fra sans og samling".

Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

for forsvarlig oppbevaring av samlingene og for forvaltningen av museets magasiner i samarbeid med seksjon logistikk.

Konservatorstaben har kompetanse innenfor konservering og restaurering av malerier, kunst på papir, tekstiler, drakter, fotokunst, audiovisuelle medier og objekter. I 2008 har seksjonen hatt elleve faste

stillinger, hvor én er dedikert til konserveringsarbeid i forbindelse med museets landsdekkende program og én annen til montering av kunst på papir. Arbeidsplassene til personalet er fordelt på Nasjonalmuseets fire museumsbygninger. Seksjonen har engasjert seks medarbeidere i forbindelse med revisjon av samlingen og via disse engasjementene skaffet seg midlertidig kompetanse innenfor

konservering av skulptur og møbler.

Seksjonen har hatt ansvar for veiledning av to hospitanter fra konserveringsstudiet ved Universitetet i Oslo, samt engasjert to vikarer i forbindelse med permisjoner. Seksjonens løpende arbeid har vært knyttet til museets utstillingsprosjekter, samt konserveringsarbeid i forbindelse med utlån og innkjøp. Totalt har seksjonen kontrollert og dokumentert tilstanden på 550 gjenstander og behandlet 50 av dem. Det er blitt foretatt 200 ommonteringer og 300 nye innramminger av kunstverk på papir. I tillegg har seksjonen veiledet medarbeidere på engasjement i forbindelse med samlingsarbeidet og deltatt i samlingsarbeidsprosjektet. Seksjonen har iverksatt et eget revisjonsprosjekt angående tilstanden på malerisamlingene fra tidligere Museet for samtidskunst.

I 2008 har konserveringsseksjonen dessuten testet to ferdigutviklede konserveringsdatabaser, dinSpector og Tracker. Seksjonen har opprettet kontakt med de respektive museale institusjoner hvor databasene er blitt utviklet og samarbeider med norske og utenlandske institusjoner for å vurdere integrering av det beste alternativet i Primus kunst. Parallelt med dette har seksjonen videreutviklet den foreløpige konserveringsdatabasen som er i bruk ved museet, slik at den muliggjør tilstands- og behandlingsrapporteringer for samtlige av våre gjenstandstyper.

Seksjonen har bistått andre museer og offentlige institusjoner i konserverings- og restaureringsspørsmål, samt publikum i daterings- og autentisitetsspørsmål og kunstnere når det gjelder materialbruk og teknikker.

12

NETTVERK OG STYREVERV

Nasjonalmuseet er hovedansvarlig for nasjonalt nettverk for kunstformidling.

I tillegg deltar Nasjonalmuseet i nettverk for magasin og bevaring, for minoriteter og kulturelt mangfold, samt ABM-nettverket for fotografi.

Flere av museets ansatte i avdelingene samlings og utstilling, museumstjenester og formidling, samt forskningskoordinator, innehar styreverv i nasjonale organisasjoner og institusjoner, samt har vært engasjert som sensor i forbindelse med MA-studier innen kunsthistorie og konserveringsstudiet på ulike universiteter og høyskoler.

En stor del av museets ansatte er medlemmer i internasjonale faglige organisasjoner og nettverk som Recontres International, ICOM (International Council of Museums) IKT (International Association of Curators of Contemporary Art), ICFA (International Committee of Fine Art), CIMAM (International Committee for Modern Art), ICDAD (International Committee of Decorative Art), ICG (International Committee of Glass), CC (International Committee of Conservation), ICEE (International Committee for Exhibition and Exchange), ICAM (International Confederation of Architectural Museums) DOCOMO-MO (Documentation and Conservation of Modern Movement Buildings), ICOMOS, ICA (International Confederation of Archives), CEN/TC 346 (Conservation of Cultural Property) og NKF-N (Nordisk konservatorforbund – den norske seksjonen).

VERV 2008

Arild Wahlstrøms Fond: Styremedlem; Frode Haverkamp
ARLIS/Norden: Styremedlem; Birgit Jordan og Solveig Tønseth
Aukruststiftelsen: Styremedlem; Sidsel Helliesen
Bibliography of History of Art (BHA): Redaksjonsmedlem; Anne Lise Rabben
Ellen og Chrix Dahls legat: Styreleder; Nils Messel
ForArt: Styremedlem; Andrea Kroksnes
Fortidsminneforeningen: Redaksjonsmedlem for årboken: Birgitte Saugé
Grosch-selskapet: Styremedlem; Ulf Grønvold
Høgskolen i Bø, styringsgruppen for kuratorstudiet: Anne Qvale
ICAM: Visepresident; Ulf Grønvold
ICEE: Styremedlem; Hilde Mortvedt
ICOM Norge: Styremedlem; Ellen Lerberg
ICOMOS Norge: Varamedlem i styret; Birgitte Saugé
Innkjøpsfondet for Norsk Kunsthåndverk: Inger Helene Stemshaug
Institusjonsfotografenes forening: Styremedlem; Vidar Ibenfeldt
Kunst i skolen: Styremedlem; Eli Solsrud
Kunsthistorisk forening: Styremedlem; Birgit Jordan
Landsforening NTL Kulturinstitusjoner: Leder; Morten Thorkildsen
Landslaget for lokal- og privatarkiv: Varamedlem i styret; Birgitte Saugé
Landslaget for lokal- og privatarkiv, utvalget for forskning og utdanning: Birgitte Saugé
Nasjonalgalleriets Venner: Styremedlem; Frode Haverkamp
Nordisk Ministerråd, komité for nordisk designutstilling World Expo Shanghai 2010: Vidar Halén
Nordisk Kunstnersenter, Dale i Sogn og Fjordane: Styremedlem; Stina Høgvist
Norges Museumsforbund: Styremedlem; Ellen Lerberg
Norges Museumsforbund, Seksjon for kunst- og kunstindustrimuseer: Styremedlem; Marianne Yvenes
Norsk Forening for Grafisk Kunst: Styremedlem; Nils Messel
Norsk samtidsglass, utstilling, Nøstetangen Glassverk, Hokksund: Jurymedlem; Randi Gaustad
NTL Avdeling Museer: Sekretær; Børre Høstland
Office for Contemporary Art, Norway: Styremedlem; Øystein Ustvedt
Office for Contemporary Art: Varamedlem i styret; Eva Klerck Gange
Oslo Open: Styremedlem; Randi Godø, Stina Høgvist
Sikringsutvalget for statlig forsikring: Leder; Sidsel Helliesen
Stiftelsen Kunstindustrimuseet i Oslo: Styremedlem; Inger Helene Stemshaug
Stiftelsen Kunstindustrimuseet i Oslo: Observatør; Frode Haverkamp
Stiftelsen Scheiblers Designpris: Konsulent; Vidar Halén
Utenriksdepartementets rådgivende komité for kunstnerisk utsmykning av utenriksstasjoner: Medlem; Anne Kjellberg
Utvalget for kunstnerisk utsmykning i Stortinget: Medlem; Eva Klerck Gange

AVDELING DRIFT OG SIKKERHET

Avdeling Drift og sikkerhet består av seksjonene drift, sikkerhet og utstillingsteknikk. Avdelingsleder er Stein J. Simensen.

I 2008 har man holdt frem med oppgraderingen av ITV-anlegg. Kontinuerlig forbedring av brannikkerheten har blitt gjennomført. Einar Stangeland, som er museets sikkerhetsrådgiver, har medvirket med råd og forbedringer av sikkerheten i museet.

Driftsteamet

Driftsteamet har fire fast ansatte. Teamleder er Thore Borgersrud. Drift tar seg av brukerrelaterte driftsoppgaver i alle bygg som museet disponerer. De bistår også ved arrangementer og hjelper Seksjon utstillingsteknikk ved behov.

Driftsavdelingen er i tett dialog med museets huseiere og samarbeider med disse for å optimalisere driftsoppgavene innenfor de tildelte økonomiske rammer.

Seksjon sikkerhet

Seksjonen har åtte ansatte: Én sikkerhetsrådgiver, én alarmsentraloperatør, tre lokale sikkerhetsansvarlige og to sikkerhets- og service-

koordinatorer ved Arkitekturmuseet. Seksjonen ledes av avdelingsleder Stein J. Simensen.

Sikkerhetsseksjonen er ansvarlig for all sikkerhet og alle sikringstiltak, herunder også brannikkerhet, ved alle museets virksomheter. Den jobber systematisk med å øke sikkerheten i museets utstillingssteder og magasiner. I 2008 ble det gjennomført flere tiltak for å forbedre sikkerheten ved museet og dets magasiner. Brannrapporter er gjennomgått med byggeiere og retting av avvik fulgt opp.

En viktig oppgave i 2008 har vært konkurranseutsettingen av ordningen med museumsvertene til eksternt vaktelskap. Securitas ble tildelt kontrakten. Oppdraget er definert som virksomhetsoverdragelse.

Seksjon utstillingsteknikk

Seksjonen har seks ansatte. Verksted og kontorer er i Maridalsveien 17 i Oslo. Seksjonsleder er Jon Geir Placht. Hovedoppgaven er å montere, demontere og vedlikeholde museets utstillinger. Dette omfatter både utstillinger i museets faste lokaler og vandretstillinger i inn- og utland.

AVDELING ADMINISTRASJON

Avdeling administrasjon består av to seksjoner, Seksjon for personal og organisasjonsutvikling og Seksjon for forretningsdrift og markedsføring. Else-Marit Laskerud har siden februar 2008 vært konstituert avdelingsleder for Avdeling administrasjon.

Viktige aktiviteter på det administrative området har i 2008 vært å lære opp og veilede ledere i forhold til AML, museets overenskomst og de spilleregler som gjelder mellom partene i arbeidslivet, følge opp konflikter og personalsaker.

Seksjon personal- og organisasjonsutvikling

Seksjonen har ansvar for personaladministrasjon og lønn, HMS-saker, saksarkiv, kontoradministrasjon, sentralbord og resepsjon. Seksjonen disponerer 8,5 årsverk. Seksjonen ledes av Else-Marit Laskerud.

I 2008 har museet ansatt 32 personer, hvorav fire i faste stillinger og 28 i midlertidige stillinger. 40 personer har sluttet i 2008, hvorav 35 fast ansatte. 29 av de fast ansatte som sluttet var museumsverter. I tillegg har museet mange formidlere på oppdragsavtaler.

Ved utgangen av 2008 hadde Nasjonalmuseet 179 personer ansatt, 154 fast ansatte og 25 personer i engasjements- og vikarstillinger. 36 av de faste ansatte var museumsverter. Omregnet i årsverk disponerte museet 151 årsverk i 2008 sett i forhold til 155 årsverk i 2007. Fordelingen på kvinner og menn i 2008 var 69,7 % kvinner og 30,3 % menn, og lønnsjennomsnittet innenfor forhandlingsområdet var for kvinner kr 367.653 og for menn kr 369.324.

Seksjonsleder forbereder og fører protokoll fra informasjons- og drøftingsmøter med de tillitsvalgte, og deltar i lokale lønnsforhandlinger.

For at Nasjonalmuseet skal behandle forespørsler om innsyn fra offentligheten på en profesjonell måte, har medarbeidere i seksjonen deltatt på opplæring i ny offentlighetslov med forskrift. Loven trer i kraft 01.01.09.

Seksjon forretningsdrift og markedsføring

Innenfor seksjonens ansvarsområde ligger butikk- og kafédrift, salg av arrangementer med tilknytning til museets utstillinger, bookingkontor for bestilling av omvisninger for skoleklasser og betalende grupper,

markedsføring, vedlikehold og oppdatering av adressebasen til museet og oppfølging av opphavsrettigheter med BONO knyttet til salgsartikler.

Seksjonen disponerte i 2008 ca. 6,5 årsverk. Seksjonen ledes av Tone Vesti Wilse.

Nasjonalmuseet har tre butikker, én i Nasjonalgalleriet, én i Kunstindustrimuseet og én i Arkitekturmuseet. I Nasjonalgalleriet drives butikken i samarbeid med Tanum bokhandel. I tillegg har vi en samarbeidsavtale med Tanum vedrørende driften av butikken i Nasjonalmuseet – Arkitektur. Butikken i Kunstindustrimuseet er helt og fullt drevet av Nasjonalmuseet. Samlet omsetning i våre museumsbutikker var i 2008 kr 4,4 mill. Dette er en reduksjon fra 2007 på 4 %.

Museet har kafeer på tre av sine utstillingssteder: i Nasjonalgalleriet, i Arkitekturmuseet, og i Museet for samtidskunst. Driften av kafeen på Kunstindustrimuseet ble lagt ned i april 2008.

Seksjonen har ansvaret for bookingkontoret som tar imot bestillinger av omvisninger i museet. Bookingkon-

Xan Krohns maleri *Portrett av Alexander Bedineff*, 1917, var én av museets nyervervelser.
Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet, © Xan Krohn / BONO 2009

toret la i 2008 til rette for 1726 guidede grupper. Tallet på omvisninger gikk opp 10 % fra 2007. 217 av disse var betalende grupper, som utgjorde en brutto inntekt på kr 243.000. Inntektene økte med 20 % fra 2007.

Seksjonen har stått for 130 arrangementer i 2008, av disse var 37 profilerende tiltak som ikke ga inntjening. Arkitekturmuseet åpnet 6. mars og har huset 63 av disse arrangementene. De resterende 93 som er solgt

inn av seksjonen, representerer en omsetning på ca. kr. 893.000, dvs. en økning på 75 % fra 2007.

Markedsføringsansvaret omfatter annonsering og utarbeiding av markedsmateriell, og oppfølging av museets skiltprogram.

ARBEIDSMILJØ

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) har i 2008 holdt åtte møter, hvorav ett ekstraordinært møte. Representanter i AMU for de ansatte har vært Ingvild Aaserud (hovedverneombud), Matthew Games (til 30.04.08), Ingebjørg Gunnarson (sekretær) og Elisabeth Erard (fra 01.05.08). Ledelsen har vært representert med Torild Fjelde Høye (leder), Else-Marit Laskerud (HMS- ansvarlig) og Anne Qvale. I tillegg har en representant fra bedriftshelsetjenesten deltatt fast i møtene.

Oppfølging av sykefravær

I 2008 var gjennomsnittlig sykefravær i museet på 6,4 % mot 6,1 % i 2007. Sykefraværet for museumsvertene var på 11,4 % (mot 9,7 % i 2007).

Oppfølging av arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøutvalgets agenda var oppfølging av en arbeidsmiljøundersøkelse fra 2007 og samarbeidsproblemer mellom direktør og de ansatte, dokumentert ved 15 skriftlige klager fra alle deler av organisasjonen. Dette er utførlig behandlet i styrets årsberetning, se s. 7 og 8.

Oppfølging av fysisk arbeidsmiljø

Museets bedriftshelsetjeneste Hjelp24 har gjennomført en vurdering av arbeidsplassene i museets konservatoratelierer i 2008, og tiltak har blitt gjennomført for å bedre ergonomien og lysforholdene.

AKAN

Det har i 2008 ikke blitt meldt inn noen AKAN-saker til museets AKAN-kontakt.

Årlig helseundersøkelse

I 2008 har ansatte fra Avdeling samling og utstilling, Avdeling formidling og Avdeling drift og sikkerhet fått tilbud om helseundersøkelse. Disse avdelingene ble valgt med bakgrunn i at noen har krevende fysisk arbeid, stort arbeidspress for mange, og at flere har opplevd stor belastning på grunn av høyt konfliktnivå og skiftende ledelse.

AVDELING ØKONOMI OG REGNSKAP

Avdelingen har ansvar for å kvalitetssikre økonomistyringen i museet og utvikle økonomirapporteringen, samt bidra til at den økonomiske forståelse hos beslutningstakerne er tilstrekkelig i forhold til vedkommendes økonomiske ansvar.

Avdelingen har ansvar for at ressurs- og økonomistyring ble gjennomført i alle prosjekter. I 2008 var det aktivitet i 60 prosjekter.

Avdelingen har videre ansvar for å utarbeide økonomiske analyser, prognoser, prosjektrengskaper og rapporter til styret og planlegging, koordinering og forberedelse til styrets møter av saker som gjelder budsjettarbeid, økonomiske avviksanalyser og prognoser, likviditetsstyring, regnskaps- og økonomirapportering. Avdelingen har ansvar for budsjettprosessene og budsjettsøknader, samt rapportering til Kultur- og kirkedepartementet i forbindelse med budsjettsøknader og den løpende rapporteringen.

Avdelingsleder er Toril Fjelde Høye. Hun har også ansvar for å kvalitetssikre alle kontrakter og avtaler som forplikter museet juridisk og økono-

misk og ivaretar kontakt med eksternt juridisk ekspertise. Forhandling av alle husleiekontrakter inngår i avdelingssjefens ansvarsområder.

Avdelingen har i løpet av de siste to årene bidratt til å snu den økonomiske situasjonen og etablert god likviditet og soliditet. De verktøy for økonomisk oppfølging som avdelingen utviklet i 2007 har bidratt til at budsjettansvarlige i museet bedre sikrer at forbruk er innenfor budsjettammene.

Avdelingen bestod for øvrig av regnskapssjef i fødselspermisjon og to regnskapskonsulenter. Det ble i 2008 besluttet at avdelingen skulle ansette en kontrollør og en innkjøper. Kontrollør ble ansatt i desember. Beslutning om å ansette en innkjøper innebærer at museet ønsker å sentralisere innkjøpsfunksjonen for å sikre at Nasjonalmuseet opererer i henhold til "Lov og forskrift om offentlige anskaffelser" til enhver tid.

I tillegg til Stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst administrerer og fører Avdeling økonomi og regnskap også regnskap for følgende stiftelser: Stiftelsen Arkitekturmuseet Stiftelsen Kunstindustrimuseet i Oslo

Stiftelsen Grosch & Tonstadfondet
Stiftelsen Kunstindustrimuseet i Oslos Forskningsfond
Stiftelsen Fond for Nasjonalgalleriets forøkelse
Stiftelsen Oberstløytnant Danielsens fond for samtidskunst
Stiftelsen Arnljot Løvstads stiftelse

Sponsorvirksomhet

Nasjonalmuseet vil spesielt takke Sparebankstiftelsen DnB NOR, Entra AS, Stiftelsen UNI og Nasjonalgalleriets Venner for betydelige økonomiske bidrag i 2008.

Det er mottatt prosjektrelaterte tilskudd og gaver på samlet kr 7,7 mill. fra andre bidragsytere.

Hovedsponsor i 2008 var Entra AS.

Nasjonalmuseet og venneforeningene

Venneforeningene er en viktig ressurs for museet. I 2008 hadde museet disse venneforeningene: Nasjonalgalleriets med ca. 500 medlemmer, Kunstindustrimuseets ca. 500 medlemmer, Museet for samtidskunsts, ca. 200 medlemmer og Arkitekturmuseets ca. 40 medlemmer.

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Årsregnskap for perioden 01.01.2008 - 31.12.2008

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Arsregnskap 2008

Resultatregnskap

	Note	2008	2007
Tilskudd fra KKD	2	222 343 000	198 795 000
Andre offentlige tilskudd	2	2 701 827	3 126 004
Andre tilskudd og gaver		10 775 270	6 092 124
Inntekter butikk		4 388 167	4 569 802
Annen driftsinntekt	3	6 715 554	8 141 536
Sum inntekter		246 923 818	220 724 466
Lønnskostnader	15	62 516 448	63 589 412
Andre personalkostnader	4	21 602 560	22 859 358
Honorarer	4	4 931 524	3 834 186
Utstillingskostnader		13 894 729	15 558 536
Innkjøp av varer		2 357 210	3 984 252
Vakthold		17 801 746	7 901 465
Husleie		61 665 127	53 139 949
Drift og innkjøp bibliotek		1 080 383	1 159 331
Andre driftskostnader		28 286 959	20 656 168
Innkjøp til samlingene		16 956 048	8 647 316
Avskrivninger	5,6,7,8,9	10 251 609	8 913 249
Sum kostnader		241 344 343	208 243 222
Driftsresultat		5 579 475	12 481 244
Annen finansinntekt		3 944 169	1 667 264
Annen finanskostnad		296 807	98 234
Sum finansielle poster		3 647 362	1 569 030
Årsresultat		9 226 837	14 050 274
Disponering av årsresultat			
Overført fra fond for forskningsmidler til annen EK	14	-	(12 200 000)
Avsatt til fond for kunstkjøp	14	5 000 000	3 300 000
Avsatt til fond for sikring og bevaring	14	3 900 000	-
Avsatt til annen egenkapital	14	326 837	22 950 274
Sum disponering av årsresultat		9 226 837	14 050 274

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Arsregnskap 2008

Balanse

	Note	31.12.08	31.12.07
Eiendeler			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Ulltveit-Moe Paviljongen	8	35 633 600	36 946 780
Aktiverte investeringer KIM 2, 3 og 4 etage	5	5 989 858	9 065 082
Sikkerhetsutstyr	6	6 453 635	2 700 275
Driftsløsøre og inventar	7	15 047 520	11 520 868
Transportmidler	9	312 152	-
Sum varige driftsmidler		63 436 765	60 233 005
Sum anleggsmidler		63 436 765	60 233 005
Omløpsmidler			
Varebeholdning	10	1 625 000	1 580 000
Fordringer			
Kundefordringer	11	1 206 915	542 156
Andre fordringer/forskuddsbelatte kostnader	12	145 610	7 641 353
Sum fordringer		1 352 525	8 183 509
Bankinnskudd, kontanter og lignende	13	58 717 602	39 842 686
Sum omløpsmidler		61 695 127	49 606 195
Sum eiendeler		125 131 892	109 839 200

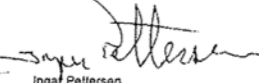
STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Arsregnskap 2008

Balanse

	Note	31.12.08	31.12.07
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
Grunnkapital	14	1 000 000	1 000 000
Egenkapital med selvpålagte restriksjoner	14	13 900 000	5 000 000
Annen egenkapital	14	61 795 240	61 468 403
Sum egenkapital	14	76 695 240	67 468 403
Gjeld			
Avsetning for forpliktelse			
Pensjonsforpliktelse	15	7 079 761	4 722 425
Sum avsetning for forpliktelse		7 079 761	4 722 425
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	16	13 346 424	14 779 804
Skyldige offentlige avgifter	17	5 267 419	5 334 319
Tilskuddsgjeld	1	8 212 235	7 083 078
Annen kortsiktig gjeld	18	14 530 813	10 451 171
Sum kortsiktig gjeld		41 356 891	37 648 372
Sum gjeld		48 436 652	42 370 797
Sum egenkapital og gjeld		125 131 892	109 839 200

Oslo 23.02.2009
Styret for Stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst

 Svein Aaser Styreleder	 Grethe Knudsen Nestleder	 André Stylien Styremedlem
 Erik David Jondell Styremedlem	 Ingar Pettersen Konstituert Direkteur	 Kerstin Ranup Styremedlem
 Eva Kierck Gange Styremedlem		 Torbjørn Styremedlem

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Arsregnskap 2008

Noter

Note 1 Regnskapsprinsipper

Arsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, noteopplysninger, og kontantstrømpoppstilling og er avlagt i samsvar med stiftelseslov, regnskapslov og god regnskapskikk i Norge gjeldende pr 31. desember 2008. Arsregnskapet er basert på de grunnleggende prinsipper og klassifiseringen av eiendeler og gjeld følger regnskapslovens definisjoner. Arsregnskapet for 2008 omfatter perioden 01.01.2008 til 31.12.2008.

Regnskapsprinsipper for vesentlige regkapsposter

Inntektsføringstidspunkt

Tilskudd fra stat og andre offentlige institusjoner inntektsføres i den perioden de er tildelt for, hvilket normalt vil falle sammen med utbetalingsåret. Tilskudd som er øremerket spesielle prosjekter inntektsføres på det tidspunktet stiftelsen har juridisk rett til tilskuddet, det er rimelig sikkert at inntekten vil bli mottatt, og den kan måles pålitelig. Øvrige inntekter resultatføres når den er opptjent, det vil si ved leverings tidspunktet ved salg av varer og tjenester.

Kostnadsføringstidspunkt

Kostnader periodiseres til det året aktiviteten som medfører kostnaden er utført.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger. Dersom den virkelige verdien av et driftsmiddel er lavere enn bokført verdi, og dette skyldes årsaker som ikke antas å være forbigående, nedskrives driftsmidlet til virkelig verdi.

Avskrivninger

Ordinære avskrivninger er beregnet lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid med utgangspunkt i historisk kostpris. Avskrivningene er klassifisert som ordinære driftskostnader.

Varelager

Beholdningen av varer vurderes til det laveste av kostpris eller "først inn - først ut"- prinsippet og antatt salgspris.

Fordringer

Fordringer er oppført til pålydende med fradrag for forventet tap.

Pensjonsforpliktelse og pensjonskostnad

Regnskapsføring av pensjon følger NRS 6. Lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag er lagt til grunn.

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Årsregnskap 2008

Noter

Note 2 Offentlige tilskudd

	2008	2007
Tilskudd fra KKD	222 343 000	198 795 000

Andre offentlige tilskudd

	2008	2007
Tilskudd fra departementene	813 093	318 504
Tilskudd fra Norsk kulturråd	0	150 000
Tilskudd fra Statsbygg	71 906	550 000
Tilskudd fra Oslo kommune	0	1 000 000
Tilskudd fra Tromsø kommune	0	214 500
Tilskudd fra DKS	1 134 000	866 000
Tilskudd fra ABMU	432 828	0
Tilskudd andre offentlige inst.	250 000	27 000
Sum andre offentlige tilskudd	2 701 827	3 126 004

Note 3 Annen Driftsinntekt

I annen driftsinntekt inngår følgende inntektsposter: omvisning, konservering, leie, lån fotodias og diverse inntekter

Note 4 Andre personalkostnader

	2008	2007
Folketrygdavgift	9 109 006	9 700 624
Pensjonskostnader	7 647 847	10 487 000
Andre personalkostnader	4 845 707	2 671 734
Sum andre personalkostnader	21 602 560	22 859 358

Antall årsverk ved årets slutt

	140	166
--	-----	-----

Godtgjørelser (i kr)

Styret	287 840	301 250
--------	---------	---------

Direkter

Lønn	1 250 128	1 049 501
Ytelse til pensjonsforpliktelse	16 377	4 244
Annen godtgjørelse	7 356	4 431
Sum	1 273 861	1 058 176

Stiftelsens direktør fratradte sin stilling 11 august 2008. Direktørens samlede utbetalte godtgjørelse er angitt over. Utover dette er det regnskapsmessig avsatt rest lønn inklusive sosiale kostnader og sluttvederlag med kr. 3.118.732 per 31.12.2008. Konstituert direktør for perioden 12 august - 31 desember 2008 er innledd via selskapet Implement Norge AS, og samlet honorar i perioden er kostnadsført med kr. 857.187.

Revisor

Samlet kostnadsført revisjonshonorar for 2008 er kr 262.094. Av dette er kr 230.625 honorar for revisjon, kr 3.125 er honorar for annen revisjonsmessig bistand, kr 3.750 honorar for teknisk bistand til årsregnskapet og andre regnskapsmessige spørsmål, og kr 24.594 honorar for spørsmål vedrørende merverdiavgift, lønnsinnberetning, deltagelse i møter og diverse.

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Årsregnskap 2008

Noter

Note 5 Aktiverte investeringer

	KIM 3 etasje	KIM 2 etasje	KIM 4 etasje	Sum
Anskaffelseskost 01.01.08	3 493 741	10 411 951	248 857	14 154 549
Tilgang kjøpte driftsmidler i år	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger	2 262 741	5 799 530	102 420	8 164 691
Balansført verdi 31.12.08	1 231 000	4 612 421	146 437	5 989 858

Årets avskrivninger	696 000	2 306 000	73 224	3 075 224
Økonomisk levetid	Inntil 6 år	Inntil 5 år	Inntil 5 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	

Note 6 Sikkerhetsutstyr

	Sikkerhets- utstyr og - oppgardering	Sum
Anskaffelseskost 01.01.08	3 679 581	3 679 581
Tilgang kjøpte driftsmidler i år	5 071 885	5 071 885
Akkumulerte avskrivninger	2 297 832	2 297 832
Balansført verdi 31.12.08	6 453 634	6 453 634

Årets avskrivninger	1 318 526	1 318 526
Økonomisk levetid	Inntil 5 år	
Avskrivningsplan	Lineær	

Note 7 Varige driftsmidler - driftsløsere og inventar

	Butikk Nasj.gall.	Oppgrad. Bygg	Foto og - AV utstyr	PC/digitalt	Sum
Anskaffelseskost 01.01.08	1 342 616	1 416 664	0	4 068 333	
Tilgang kjøpte driftsmidler i år	0	0	3 784 379	0	
Avgang driftsmidler i år			0		
Akkumulerte avskrivninger	597 598	481 491	420 893	2 110 411	
Balansført verdi 31.12.08	745 018	935 173	3 363 386	1 957 922	

Årets avskrivninger	248 400	148 308	420 893	717 528	
Økonomisk levetid	Inntil 9 år	Inntil 10 år	Inntil 3 år	Inntil 5 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	

	Bibliotek/ Dok. Arkiv	Inventar Kr.Agt 23	Inventar Innredning	Bankplassen 3	Sum
Anskaffelseskost 01.01.08	1 552 475	7 106 206	3 699 487	0	19 175 861
Tilgang kjøpte driftsmidler i år	0	0	3 181 149	504 868	7 470 396
Avgang driftsmidler i år			0	0	0
Akkumulerte avskrivninger	1 048 476	4 539 527	2 343 817	56 424	11 598 737
Balansført verdi 31.12.08	603 999	2 566 759	4 526 819	448 444	15 047 520

Årets avskrivninger	310 500	1 322 604	718 686	56 424	3 943 443
Økonomisk levetid	Inntil 5 år	Inntil 5 år	Inntil 10 år	Inntil 7 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	

Note 8 Ulltveit-Moe Paviljongen

	Bankplassen 3	Sum
Anskaffelseskost 01.01.08	36 946 780	36 946 780
Tilgang kjøpte driftsmidler i år	553 220	553 220
Akkumulerte avskrivninger	1 866 400	1 866 400
Balansført verdi 31.12.08	35 633 600	35 633 600

Årets avskrivninger	1 866 400	1 866 400
Økonomisk levetid	Inntil 20 år	
Avskrivningsplan	Lineær	

Note 9 Transportmidler

	Biler	Sum
Anskaffelseskost 01.01.08	-	-
Tilgang kjøpte driftsmidler i år	380 168	380 168
Akkumulerte avskrivninger	48 016	48 016
Balansført verdi 31.12.08	312 152	312 152

Årets avskrivninger	48 016	48 016
Økonomisk levetid	Inntil 5 år	
Avskrivningsplan	Lineær	

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Årsregnskap 2008

Noter

Note 10 Varer	31.12.08	31.12.07
Verdi varelager IB	1 580 000	3 425 000
Varelager endring	45 000	1 845 000
Verdi varelager UB	1 625 000	1 580 000

Note 11 Kundefordringer	31.12.08	31.12.07
Kundefordringer	1 356 915	692 166
Deikredavsetning	-150 000	-150 000
Totalt	1 206 915	542 166

Note 12 Andre fordringer	31.12.08	31.12.07
Forskuddsbetalte kostnader	5 556	6 902 421
Påløpne inntekter	140 000	702 880
Andre kortsiktige fordringer	54	36 052
Totalt	145 610	7 641 353

Note 13 Bankinnskudd, kontant	31.12.08	31.12.07
Kontanter og bankinnskudd	58 717 602	39 842 686
Herav skattetrekksmidler	2 639 555	2 699 457
Herav grømerkede midler	7 791 447	6 067 530
Til disposisjon	48 286 600	31 075 699

	Grunn- kapital	Egenkapital med restriksjoner Interne pålegg Sikring og bevaring	Innkjøpsfond	Annen EK	Sum
Note 14 Egenkapital					
Egenkapital 31.12.2007	1 000 000	5 000 000	5 000 000	61 468 403	67 468 403
Disponering av årets resultat		3 900 000	5 000 000	326 837	9 226 837
Egenkapital 31.12.2008	1 000 000	3 900 000	10 000 000	61 795 240	76 695 240

Stiftelsen har mottatt tilskudd fra Umoe AS på 12,2 mill i 2006, 12,2 mill i 2005 og 12,4 mill i 2004 som skal benyttes til forskning innenfor stiftelsens virkeområde. I 2007 ble siste rest av fondet kr. 12,2 mill. brukt til forskningsarbeider.

Note 15 Pensjonsforpliktelser

Stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst har pensjonsordning i Statens Pensjonskasse (SPK) som omfatter i alt 195 personer, og Kommunalansattes Landspensjonkasse (KLP) som omfatter 37 personer.

Pensjonene er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsen fra folketrygden. Se også note 1 om regnskapsprinsipper.

I tillegg til den sikrede ordningen i SPK og KLP har virksomheten en udekket forpliktelse i AFP- ordningen.

Tall i hele 1 000	SPK	KLP	Sum
Årets pensjonskostnad:			
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	6 220	0	6 220
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	2 901	782	3 683
Avkastning på pensjonsmidler	-2 546	-564	-3 110
Administrasjonskostnader	148	22	170
Resultatført estimatavvik	1 634	80	1 714
Arbeidsgiveravgift	948	34	982
Netto pensjonskostnad	9 305	354	9 659

Balanseført netto forpliktelse:

Oppgjente pensjonsforpliktelser	48 145	15 382	63 527
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-51 392	-10 889	-62 281
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	7 566	-2 607	4 959
Arbeidsgiveravgift	609	266	875
Balanseført netto forpliktelse (overdekning)	4 928	2 152	7 080

Økonomiske forutsetninger:

Diskonteringsrente	6,00 %	5,30 %
Forventet lønnsregulering og pensjonsregulering	3,50 %	4,50 %
Forventet G-regulering	3,25 %	4,25 %
Forventet avkastning på fondsmidler	6,30 %	5,50 %

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Årsregnskap 2008

Noter

Note 16 Leverandørgjeld	31.12.08	31.12.07
Leverandørgjeld	13 346 424	14 779 804
Totalt	13 346 424	14 779 804

Note 17 Skyldige off. avgifter	31.12.08	31.12.07
Skattetrekk, påleggstrekk	2 639 155	2 698 897
Merverdavgift	138 373	-162 003
Arbeidsgiveravgift	2 489 891	2 797 425
Totalt	5 267 419	5 334 319

Note 18 Annen kortsiktig gjeld	31.12.08	31.12.07
Påløpne feriepenger	6 277 835	6 566 345
Påløpne kostnader	7 634 182	2 722 593
Annen kortsiktig gjeld	618 796	1 162 233
Totalt	14 530 813	10 451 171

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Kontantstrømsoppstilling

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	Note	2008	2007
Årsresultat	14	9 226 837	14 050 274
Ordinære avskrivninger	5,6,7,8,9	10 251 609	6 913 249
Kostnadsførte tidligere aktiverte driftsmidler		-	437 003
Endring i varelager	10	(45 000)	1 845 000
Endring i kundefordringer	11	(664 759)	644 598
Endringer i leverandørgjeld	16	(1 433 380)	(4 922 763)
Endring i andre tidsavgrensninger	1,12,17,18	12 637 942	11 261 706
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		29 973 249	30 229 067
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	5,6,7,8,9	(13 455 669)	(4 751 185)
Endring i pensjonsmidler/forpliktelser	15	2 357 336	3 595 000
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		(11 098 333)	(1 156 185)
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter			
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-	-
Netto endring i likvider		18 874 916	29 072 882
Likviditetsreserve pr. 01.01	13	39 842 686	10 769 804
Likviditetsreserve pr. 31.12.	13	58 717 602	39 842 686

KJELSTRUP & WIGGEN

Til Stiftelsen Nasjonalmuseet for Kunst

Vidar Haugen
Eystein O. Hjelme
Ole F. Kjelstrup
Per-Henning Lie
Erik Olsen
Paul G.M. Thomassen
Cecilie Tronstad

REVISJONSBERETNING FOR 2008

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Nasjonalmuseet for Kunst for regnskapsåret 2008, som viser et overskudd på kr 9 226 837. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømsoppstilling og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre og konstituert direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorloven og stiftelseslovens krav.

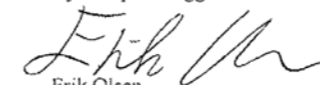
Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens økonomiske stilling 31. desember 2008 og av resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge,
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge og
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Vi har ikke fått kjennskap til noe forhold som tilsier at stiftelsens forvaltning og utdelinger ikke er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 27. februar 2009
Kjelstrup & Wiggen AS

Erik Olsen
statsautorisert revisor

UTLÅN 2008

I 2008 behandlet Nasjonalmuseet 125 lånesøknader mot 232 i 2007. Det ble lånt ut 440 verk fra museets samlinger; 406 verk til 26 utstillinger i Norge og 34 verk til 22 utstillinger i utlandet. Antall utlånte verk økte med 145 fra 2007.

”Separatutstilling av Ingrid Askeland”, RAM Galleri, Oslo (16.1.2008 – 25.2.2008):

Ingrid Askeland, *Leaving Las Vegas*, 2007, skulptur NNMK.2007.0442

”Skagen. Sommeridyl og arbeidsliv”, Arken Museum for Moderne Kunst, Ishøj (26.1.08 – 1.06.08):

Christian Krohg, *Selvportrett*, 1883, maleri, NG.M.04220

Christian Krohg, *Interiør fra Brøndums Hotel*, 1888, maleri, NG.M.04385

”Pablo Picasso”, Bergen Kunstmuseum (1.2.2008 – 8.6.2008):

Pablo Picasso, *Mann avdekker en kvinne*. Fra ”Suite Vollard”, 1931, grafikk, NG.K&H.1982.0067

Pablo Picasso, *Voldtekten*. Fra ”Suite Vollard”, 1931, grafikk, NG.K&H.1982.0071

Pablo Picasso, *Fløytespiller og tre nakne kvinner*. Fra ”Suite Vollard”, 1932, grafikk, NG.K&H.1982.0073

Pablo Picasso, *Gammel billedhugger i arbeid*. Fra ”Suite Vollard”, 1933, grafikk, NG.K&H.1982.0082

Pablo Picasso, *Billedhugger, modell og skulpturgruppe med atleter*. Fra ”Suite Vollard”, 1933, grafikk, NG.K&H.1982.0092

Pablo Picasso, *Billedhugger, gutt, modell og skulpturgruppe med Europas rov*. Fra ”Suite Vollard”, 1933, grafikk, NG.K&H.1982.0094

Pablo Picasso, *Billedhugger, modell og skulpturgruppe med kentaur som kysser kvinne*. Fra ”Suite Vollard”, 1933, grafikk, NG.K&H.1982.0096

Pablo Picasso, *Billedhugger i arbeid mens Marie-Thérèse poserer*. Fra ”Suite Vollard”, NG.K&H.1982.0097

Pablo Picasso, *Marie-Thérèse sitter på knærne og betrakter skulpturgruppe*. Fra ”Suite Vollard”, 1933, grafikk, NG.K&H.1982.0104

Pablo Picasso, *Omfavnelsen I*. Fra ”Suite Vollard”, 1933, grafikk, NG.K&H.1982.0109

Pablo Picasso, *Samleie I*. Fra ”Suite Vollard”, 1933, grafikk, NG.K&H.1982.0110

Pablo Picasso, *Marie-Thérèse betrakter skulptur av seg selv*. Fra ”Suite Vollard”, 1933, grafikk, NG.K&H.1982.0115

Pablo Picasso, *Minotaurens hvile*: *Champagne og elskerinne*. Fra

”Suite Vollard”, 1933, grafikk, NG.K&H.1982.0119

Pablo Picasso, *Marie-Thérèse, som vestalinne, våken over sovende minotaur*. Fra ”Suite Vollard”, 1933, grafikk, NG.K&H.1982.0122

Pablo Picasso, *Minotaur forelsket i kvinnelig kentaur*. Fra ”Suite Vollard”, 1933, grafikk, NG.K&H.1982.0124

Pablo Picasso, *Døende minotaur og ung, mediterende kvinne*. Fra ”Suite Vollard”, 1933, grafikk, NG.K&H.1982.0127

Pablo Picasso, *Marie-Thérèse drømmer om forvandlinger..* Fra ”Suite Vollard”, 1933, grafikk, NG.K&H.1982.0129

Pablo Picasso, *Sirkus. Innstudering*. Fra ”Suite Vollard”, 1933, grafikk, NG.K&H.1982.0134

Pablo Picasso, *Studieblad. Sittende kvinne og kvinnehoder*. Fra ”Suite Vollard”, grafikk, NG.K&H.1982.0140

Pablo Picasso, *Drømmende kvinne i stol, med hodet i hånden*. Fra ”Suite Vollard”, grafikk, NG.K&H.1982.0147

Pablo Picasso, *Blant kvinner, med kikkende skulptur. Sideblikk på det tyrkiske bad*. Fra ”Suite Vollard”, 1934, grafikk, NG.K&H.1982.0148

Pablo Picasso, *Marie-Thérèse som kvinnelig tyrefekter II*. Fra ”Suite Vollard”, 1934, grafikk, NG.K&H.1982.0149

Pablo Picasso, *Harpy med oksehode, og fire småpiker i et tårn med svart flagg*. Fra ”Suite Vollard” grafikk, NG.K&H.1963.0004

Pablo Picasso, *Jaqueline leser*, grafikk, NG.K&H.1982.0182

Pablo Picasso, *Lansestikk*, grafikk, NG.K&H.1982.0191

Pablo Picasso, *Bakkanal med akrobat*, 1959, grafikk, NG.K&H.1982.0187

Pablo Picasso, *I atelieret: Maleri med fire kvinner*, grafikk, NG.K&H.1967.0012

Pablo Picasso, *Picasso, hans verk og hans publikum*. Fra ”Suite 347”, 1968, grafikk, NG.K&H.1982.0198

Pablo Picasso, *Komposisjon med bord og gitar*, 1927, tegning, NG.K&H.B.15493

Pablo Picasso, *Gitar og glass*, 1911, maleri, NG.M.01260

Pablo Picasso, *Gitaren*, 1912, maleri, NG.M.01259

Pablo Picasso, *Nature morte*, 1927, maleri, NG.M.01886

”FJELLET. Norsk landskapskunst fra romantikken til 1850. Fjellet i norsk kunst fra 1850 til i dag”, Henie Onstad kunstsenter,

Høvikodden (7.2.2008 – 4.5.2008): Bendik Riis, *Fjell-landskap*, 1947, maleri, MS-02727-1988

Øistein Thurmann, *Fjell*, 1960, maleri, MS-00625-1989

Knut Rumohr, *Landskap III*, 1962, maleri, MS-02754-1988

Einar Papazian, *Fra Svånåtiden, 2004, mot Snøhetta*, 1979, maleri, MS-00456-1988

William Nicolaysen, *Parti av isfjellet*, 1980, maleri MS-01638-1988

Tore Hansen, *Diagonal*, 1985, maleri, MS-02582-1988

Kåre Tveter, *Arktisk månenatt*, 1980, maleri, MS-02852-1988

Marianne Heske, *Fragment av Fanaråken*, 1986, maleri, MS-02602-1988

Marianne Heske, *Trolltindene*, 1986, maleri, MS-00219-1988

Hans Gude, *Fjellidal*, 1848, maleri, NG.M.04441

Dahl, J. C., *Fra Isdalen ved Svarstediket nær Bergen*, 1842, maleri NG.M.01906

Peder Balke, *Stetind i tåke*, 1864, maleri, NG.M.03335

Carl Nielsen, *ved Gjendin*, 1874, maleri, NG.M.00458a

Gerhard Munthe, *Driva*, 1895, maleri, NG.M.00838

Theodor Kittelsen, *”Langt langt borte saa han noget lyse og glitre”*, maleri, NG.M.00546

Theodor Kittelsen, *”Der laa Soria Moria Slot”*, 1900, maleri, NG.M.00551

Kristen Holbø, *Uvær*, 1899, maleri, NG.M.00614

Nikolai Astrup, *Trollbotnen*, 1908, maleri, NG.M.02193

Henrik Rom, *Vinter i fjellet*, 1915, maleri, NG.M.01211

Rudolph Thygesen, *Under Skogshorn*, 1936, maleri, NG.M.01923

Axel Revold, *Fra Innerdalen*, 1936, maleri, NG.M.01835

Rolf Nesch, *Bykleheia*, 1940, maleri, NG.M.03224

Hjalmar Haalke, *Fra Vågå*, 1954, maleri, NG.M.02690

Harald Dal, *Sneflekker I fjellet*, 1960, maleri, NG.M.02893

Hallvard Blekastad, *Steinfløy*, maleri, NG.M.02424

”Nordiske elever af Matisse”, Kunstforeningen GL Strand, København (8.2.2008 – 4.5.2008):

Jean Heiberg, *Kvinneakt*, 1911, maleri, NG.M.00999

Jean Heiberg, *Boksekamp*, 1910, maleri, NG.M.03615

Per Deberitz, *Sommer, Skåtøy*, 1917, maleri, NG.M.01870

Per Krohg, *Lucy Vidil, kunstnerens første hustru*, 1911, maleri, NG.M.01012

Henrik Sørensen, *Sommer i Kvite-seid*, 1910, maleri, NG.M.04166

Henrik Sørensen, *Gudrun i døren*, 1917, maleri, NG.M.01174

Ludvig Karsten, *Selvportrett*, 1909, maleri, NG.M.01257

”Strek i bevegelse”, Lillehammer Kunstmuseum (9.2.2008 – 1.6.2008):

Erik Werenskiold, *Sjefsgården lå særlig fremragende i bygden*. 1893, tegning, NG.K&H.B.04573

Erik Werenskiold, *Ma, brølte kapteinen*, tegning, NG.K&H.B.04577

Erik Werenskiold, *Stor-Ola måker*, NG.K&H.B.04589

Erik Werenskiold, *Søstrene lente seg utover rekkverket*, tegning, NG.K&H.B.04605

Erik Werenskiold, *Lasset kom utpå ettermiddagen*, 1895, tegning, NG.K&H.B.04620

Erik Werenskiold, *Inger-Johanna ved klaveret*, 1894, tegning, NG.K&H.B.04653

Erik Werenskiold, *Kapteinen og korpslegen satt nå noe matte over slumpen av Maj*, tegning, NG.K&H.B.04670

Erik Werenskiold, *Hvordan kunne den trossede Thorbjørg finne på å skure gangtrappen*, tegning, NG.K&H.B.04686

Erik Werenskiold, *Inger-Johanna lugget Jørgen en liten trekkdans rundt om seg på trappen*. 1903, tegning, NG.K&H.B.04702

Erik Werenskiold, *”Enkemann søker make”*. 1903, tegning, NG.K&H.B.04714

Erik Werenskiold, *Her oppe i fjellet ver det så tindrende luftklart*, 1902, tegning, NG.K&H.B.04735

Erik Werenskiold, *Farvel, Frøken Inger Johanna*, 1904, tegning, NG.K&H.B.04743

Erik Werenskiold, *Jørgen og Pasop*, NG.K&H.B.04756

Erik Werenskiold, *Ma og Thinka*, 1904, tegning, NG.K&H.B.04779

Erik Werenskiold, *I skumringen gikk Ma opp og satte seg hos Thinka*, 1904, tegning, NG.K&H.B.04776

Erik Werenskiold, *I skumringen gikk Ma opp og satte seg hos Thinka*, 1904, tegning, NG.K&H.B.04778

Erik Werenskiold, *Ma og hos Thinka*, 1904, tegning, NG.K&H.B.04658

Erik Werenskiold, *Ma og Thinka*, 1904, tegning, NG.K&H.B.04659

Erik Werenskiold, *Thinkas bryllup med fogden*, 1903, tegning, NG.K&H.B.04795

Erik Werenskiold, *Kapteinen satt der urørlig med hodet noe bakover*, 1903, tegning, NG.K&H.B.04845

Erik Werenskiold, *Fugler i flukt*, tegning, NG.K&H.B.04848

Erik Werenskiold, *Han sprang av og lot gamle Rist fortsette sine taler i den tanke at han stod bak ham*, 1904, tegning, NG.K&H.B.04851

Erik Werenskiold, *Bokomslag. Jonas Lie, Familien på Gilje*, København 1903, tegning, NG.K&H.1995.0406

Olaf Gulbransson, *Fru Gulbransson*, 1906, tegning, NG.K&H.B.06549

Olaf Gulbransson, *Bergthora*, 1900, tegning, NG.K&H.B.06546

Olaf Gulbransson, *Konstabel Fladnes*, 1900, tegning, NG.K&H.B.06547

Olaf Gulbransson, *I den sene nattetime. Bjørnson - Sverdrups forlik*, 1902, tegning, NG.K&H.1966.0056

Olaf Gulbransson, *Høyt til hest*, 1902, tegning, NG.K&H.1966.0052

Olaf Gulbransson, *Hans Aanrud*, (1901), NG.K&H.B.06551

Olaf Gulbransson, *Sakføreren og Frydendal*, tegning, NG.K&H.B.06540

Olaf Gulbransson, *Barn og foreldre*, 1902, tegning, NG.K&H.B.06554

Ridley Borchgrevink, *Malayerhytte og bananpalmer; fra Penang*, 1924, tegning, NG.K&H.B.00351

Ridley Borchgrevink, *Indisk okse; fra Penang*, 1924, NG.K&H.B.00352

Ridley Borchgrevink, *Hvit egrett*, 1928, tegning, NG.K&H.B.00440

Ridley Borchgrevink, *Selvportrett ved fugleburet*, 1934, tegning, NG.K&H.B.00564

Ridley Borchgrevink, *Selvportrett foran staffeliet*, 1921, tegning, NG.K&H.1978.0297

Randi Monsen, *Fra "Winterset" av Maxwell Anderson*, tegning, NG.K&H.1995.0345

Randi Monsen, *August Oddvar i tittelrollen i "John Gabriel Borkman" av Henrik Ibsen*, 1954, tegning, NG.K&H.1995.0357

Randi Monsen, *Leif Juster*, tegning, NG.K&H.1995.0359

Ilon Wikland, *Karlson på taket lar det sne putedun*, 1968, tegning, NG.K&H.1986.0225

Ilon Wikland, *Karlson på taket kommer flyvende i øsende regnvær*, 1968, tegning, NG.K&H.1986.0226

Ilon Wikland, *Karlson på taket*, 1968, tegning, NG.K&H.1986.0227

Ilon Wikland, *Huldretussene*, 1981, tegning, NG.K&H.1986.0229

Ilon Wikland, *Ronja og Birk i hulen*, 1981, tegning, NG.K&H.1986.0230

Ilon Wikland, *Kavring og Jonatan*, 1973, tegning, NG.K&H.1986.0231

Ilon Wikland, *Mattis og Kavring*, 1973, tegning, NG.K&H.1986.0232

Ilon Wikland, *Katla*, 1973, tegning, NG.K&H.1986.0233

Kjell Aukrust, - *ba så vakkert om en skilling*, 1951, tegning, NG.K&H.1987.0086

Kjell Aukrust, *Sjokkturen til San Marino*, 1966, tegning, NG.K&H.1987.0087

Kjell Aukrust, *Katedralen i Valencia*, tegning, NG.K&H.1987.0088

Kjell Aukrust, - *Gud velsigne Vår Herre, mumlet Ludvig*, (1977), tegning, NG.K&H.1987.0109

Kjell Aukrust, *Solan Gundersen var ikke interessert i bringebærbrus*, 1983, tegning, NG.K&H.1987.0108

Kjell Aukrust, *Solan så for seg en stortingsmelding*, 1983, tegning,

NG.K&H.1987.0107

Kjell Aukrust, *Fjøsnisse leser huspostill*, 1949, tegning, NG.K&H.1987.0085

Kjell Aukrust, *Svartkorp. Varselugl som sitter i trærne og skriker*, 1978, tegning, NG.K&H.1987.0112

Kjell Aukrust, *Vusvol. Dette er ein han, som hev fengje det latinske namnet: "Ruptimus vulgaris"*, 1978, tegning, NG.K&H.1987.0114

Kjell Aukrust, *Vusvol-trekk frå Sunnmøre over Sognefjellet til Austlandet*, 1978, tegning, NG.K&H.1987.0115

Kjell Aukrust, *Krokryggen Samtale & Diskusjonsforening af 1986*, 1986, tegning, NG.K&H.1987.0111

Kjell Aukrust, *Sjuogtredve mil nordover, litt øst og oppover*, 1966, tegning, NG.K&H.1987.0116

Kjell Aukrust, *Minner fra en nedlagt gris'binge hadd'n øg -*, 1973, NG.K&H.1987.0117

Kjell Aukrust, *Freske fraspark*, 1963, NG.K&H.1963.0054

Kjell Aukrust, *På spark over Glåma*, 1963, tegning, NG.K&H.1963.0055

Kjell Aukrust, *Gårdsinterior i sne*, 1963, tegning, NG.K&H.1963.0056

Kjell Aukrust, *Reodor Felgen med "Il Tempo Gigante"*, (1975), tegning, NG.K&H.1987.0119

Kjell Aukrust, *Hordaland Mållag har henstilt til A/S Vinmonopolet å trykke flaskeetikettene på nynorsk*, tegning, NG.K&H.1987.0113

Froydis Haavardsholm, *Basunengel*, 1924, tegning, NG.K&H.B.05276

Froydis Haavardsholm, *Kristi oppstandelse*, 1924, tegning, NG.K&H.B.05275

Froydis Haavardsholm, *Olsok*, 1924, tegning, NG.K&H.B.05272

Froydis Haavardsholm, *Begynnelsesvignett. Graduale. Messebok for den norske kirke*, 1924, tegning, NG.K&H.B.05277

Theodor Kittelsen, *Soletunet, Eggedal*, 1899, tegning, NG.K&H.B.06934

Theodor Kittelsen, *Kornstaur i måneskinn*, 1900, tegning, NG.K&H.B.00110

Theodor Kittelsen, *Nokken*, 1887, tegning, NG.K&H.B.03202

Ingun Bøhn, *Masainatt*, 1991, pastell, NG.K&H.1995.0002

"Cézanne/Giacometti: Paths of Doubt", Louisiana Museum of Modern Art, Humlebæk, Danmark (16.2.2008 – 29.6.2008):

Paul Cézanne, *Sittende mann*, 1900, maleri, NG.M.01287

Paul Cézanne, *Nature Morte*, 1890, maleri, NG.M.00942

"Per Spook, Norsk motedesigner i Paris", Kunstmuseene i Bergen, Permanenten, Vestlandske Kunstindustrimuseum (22.2.2008–31.8.2008):

Per Spook, *Antrekk*, 3 deler: tunika, bukse, belte, 1977, NMK.2007.0468

Per Spook, *Antrekk*, 2 deler: kjole, hatt, 1979, NMK.2007.0469

Per Spook, *Antrekk*, 6 deler: bluse, bukse, jakke, hatt, hansker, 1980, NMK.2007.0471

Per Spook, *Antrekk*, 3 deler: kjole, hansker, 1981/82, NMK.2007.0472

Per Spook, *Antrekk*, 2 deler: kjole, hatt, 1982, NMK.2007.0473

Per Spook, *Aftenantrekk*, 2 deler: overdel, skjørt, 1984/85, NMK.2007.0475

Per Spook, *Aftenantrekk*, 2 deler: kjole, brosjé, 1984/85, NMK.2007.0476

Per Spook, *Antrekk*, 7 deler: tunika, skjørt, 3 jakker, hansker, 1986/87, NMK.2007.0477

Per Spook, *Aftenantrekk, kjole*, 1987/88, NMK.2007.0478

Per Spook, *Antrekk*, 4 deler: bluse, bukse, jakke, halskjede, 1989/90, NMK.2007.0479

Per Spook, *Antrekk*, 6 deler: bluse, skjørt, jakke, slips, hansker, 1991, NMK.2007.0480

Per Spook, *Antrekk*, 10 deler: bluse, bukse, jakke, kåpe, belte, hansker, 3 brosjer, 1991/92, NMK.2007.0481

Per Spook, *Aftenantrekk*, 2 deler: liv, skjørt, 1990, NMK.2007.0482

Per Spook, *Aftenkjole*, 1990/91, NMK.2007.0483

Per Spook, *Antrekk*, 7 deler: genser, skjørt, kåpe, belte, vanter, strømpebukse, 1990/91, NMK.2007.0484

Per Spook, *Sko*, 2 deler, 1990/94, NMK.2007.0485

Per Spook, *Antrekk*, 9 deler: kjole, kåpe, lue, votter, strømpebukse, støvler, brosjé, 1990/91, NMK.2007.0486

"Praksis i historiske maleteknikker", Universitetet i Oslo, Konserveringsseksjonen, IAKH (28.2.2008 – 6.3.2008):

Nicolas van Gelder, *Frukt og bær*, 1660, maleri, NG.M.00460

"Lotte Konow Lund", Galleri Bouhlou, Bergen (29.3.2008–4.5.2008):

Lotte Konow Lund, *Self Portrait as Five Dictators and a Victim*, 2007, tegning, NMK.2007.0635

Lotte Konow Lund, *Self Portrait as Five Dictators and a Victim*, 2007, tegning, NMK.2007.0636

Lotte Konow Lund, *Self Portrait as Five Dictators and a Victim*, 2007, tegning, NMK.2007.0637

Lotte Konow Lund, *Self Portrait as Five Dictators and a Victim*, 2007, tegning, NMK.2007.0638

Lotte Konow Lund, *Self Portrait as Five Dictators and a Victim*, 2007, tegning, NMK.2007.0639

Lotte Konow Lund, *Self Portrait as Five Dictators and a Victim*, 2007, tegning, NMK.2007.0640

"A Room of Her Own": Ida Lorentzen og interiørtradisjonen", Nordnorsk Kunstmuseum, Tromsø (5.4.2008 – 8.6.2008):

Ida Lorentzen, *Tomt rom*, 1976, maleri, MS-04431-2001

Ida Lorentzen, *Rondo*, 1983, maleri, MS-02661-1988

Ida Lorentzen, *Corner Arrangement*, 1987, maleri, MS-02115-1989

Ida Lorentzen, *Rom med utsikt II*, 1990, maleri, MS-02129-1990

Ida Lorentzen, *It Is not I who Lives Life; It Is Life which Lives through Me*, 2000, maleri, MS-04438-2001

Andrew Wyeth, *Albert's Son*, 1959, maleri, MS-02996-1988

Harriet Backer, *Chez moi*, 1887, maleri, NG.M.00356

Carl Holsøe, *Interiør med syende pike*, maleri, NG.M.04367

Signe Scheel, *Herrens tjenerinne*, 1902, maleri, NG.M.01518

Vilhelm Lundstrøm, *Arkitekturen*, 1932, maleri, NG.M.02739

"5th Berlin biennial for contemporary art", KW Institute for Contemporary Art, Berlin (10.4.2008–27.4.2008):

Pushwagner, *Job Kill*, maleri, NMK.2006.0040

"Harriet Backer", Trondheim Kunstmuseum (13.4.2008–8.6.2008) Göteborgs Konstmuseum (2.7.2008–5.10.2008):

Harriet Backer, *Lille Rødhetten*, 1872, maleri, NG.M.01939

Harriet Backer, *Bondestue i Rochefort-en-Terre, Bretagne*, 1881, maleri, NG.M.03328

Harriet Backer, *Landskap fra Bærum*, 1890, maleri, NG.M.04294

Harriet Backer, *Aften, interiør*, 1890, maleri, NG.M.02216

Harriet Backer, *Nenna Janson Nagel, f. Backer Lunde*, 1892, maleri, NG.M.01002

Harriet Backer, *Kortspillere*, 1893, maleri, NG.M.01051

Harriet Backer, *Fra Foldalen*, 1894, maleri, NG.M.01992

Harriet Backer, *Fra Strålsjøen, høst*,

1894, maleri, NG.M.01035
Harriet Backer, *Gamlestua på Kolbotn*, 1896, maleri, NG.M.01710
Harriet Backer, *Interiør fra bondestue, Strålsjøhaugen*, 1893, maleri, NG.M.02399
Harriet Backer, *Interiør fra Einabu i Foldal*, 1920, maleri, NG.M.01993

”Dødskult i antikken”, Kulturhistorisk museum, Oslo (17.4.2008–31.10.2008)

Gravstensrelieff, skulptur, NG.S.00576
Gravrelieff: Familieavskjed, skulptur, NG.S.00557
Gravrelieff: Dødsmåltid, skulptur, NG.S.00556

Askeurne fra Tusculum, skulptur, NG.S.01160

Romersk urne med lokk, skulptur, NG.S.01547

Askekiste, skulptur, NG.S.01053
Medusa-hode, skulptur, NG.S.00589
Fragment av romersk ekteparsarkofag, skulptur, NG.S.01529
Sarkofagrelieff, skulptur, NG.S.00573
Barnesarkofag, skulptur, NG.S.01781
Sarkofagrelieff: Atene, Marsyas og Apollon, skulptur, NG.S.01243
Fragmenter av romersk barnesarkofag, skulptur, NG.S.01505

Herakles og en satyr, skulptur, NG.S.01254

Sarkofagrelieff, skulptur, NG.S.00464
Portrett av gammel mann, skulptur, NG.S.01192

Gravsten over en hund, skulptur, NG.S.00559

Kvinnehode (Pudicitia), skulptur, NG.S.01038

Lekythos, vase, 450-400 f.kr., OK-10152

”Gikk meg over sjø og land”, Stiftelsen Modums Blaafarveværk, Vikersund (3.5.2008 – 21.9.2008)

Adolph Tidemand, *Sella Larsdatter Vikør*, 1871, maleri, NG.M.00302-073
Adolph Tidemand, *Røykstue fra*

Vikøy, Kvam i Hardanger, 1867, maleri, NG.M.00302-078
Adolph Tidemand, *Ingeborg Andersdatter Gulsvig*, 1849, maleri, NG.M.00983

Adolph Tidemand, *Bondekonen Thora Ingebretsdatter Gulsvig*, 1848, maleri, NG.M.00302-062
Adolph Tidemand, *Figurstudier fra Mora*, 1852, maleri, NG.M.00302-058

Adolph Tidemand og Hans Gude, *Lysting på Krøderen*, 1851, maleri, NG.M.04309

Adolph Tidemand, *Juleskikk*, 1846, maleri, NG.M.03239

”Impressionist Interiors”, National Gallery of Ireland, Dublin (10.5.2008–10.8.2008):

Paul Gauguin, *Interiør fra kunstnerens hjem*, 1881, maleri, NG.M.01153

”La Construcción del Paisaje”, Centro de Arte Y Naturaleza (CDAN), Huesca, Spania (23.5.2008 – 28.9.2008):

Robert Smithson, *Stillsfotografier fra ”Spiral Jetty”*, 1970, fotografi, MS-03939-1997

”Carl Nesjar”, Haugar Vestfold Kunstmuseum, Tønsberg (24.5.2008 – 14.9.2008):

Carl Nesjar, *Jarstein*, 1957, maleri, MS-01793-1988

Carl Nesjar, *Kystbilde*, 1980, maleri, MS-02674-1988

”Peripheral Look and Collective Body”, Museion – Museum of Modern and Contemporary Art, Bolzano, Italy (24.5.2008 – 21.9.2008):

Robert Smithson, *Enantiomorphic Chambers*, 1965/1999, skulptur, DEP00109-1999

”Thore Heramb - retrospektiv”, Kistefos-Museet (25.5.2008 –

28.9.2008):
Thore Heramb, *Svarte natta*, 1983, maleri, MS-02596-1988
Thore Heramb, *Ettermiddagskaffen*, 1968, maleri, MS-00415-1988
Thore Heramb, *Pont d’Arcole, Paris*, 1952, maleri, MS-02589-1988

”200-årsjubileum for Münchens akademi for bildende kunst”, Haus der Kunst, München, Tyskland (30.5.2008 – 31.8.2008):

Oscar Wergeland, *Gudstjeneste i en tysk landsbykirke*, 1880, maleri, NG.M.04207

”Et PLUS i norsk designhistorie”, Fredrikstad Museum (5.6.2008 – 15.11.2008):

Richard Duborgh, *Tekanne*, 1960, OK-1978-0139B

Benny Motzfeldt, *Vase*, 1977, OK-1995-0034

Erling Christoffersen, *Sigarettetui*, 1964, OK-1964-0190

Terje Westfoss, *Tre skåler*, 1970, OK-1990-0129 A, B, C

Yngvild Fagerheim, *Relieff*, 1976, skulptur, OK-1990-0139

Tone Vigeland, *Skål*, 1960, OK-15761

Torbjørn Afdal, *Barskap*, 1964-1966, NMK.2007.0663

Gro Jessen og Badi Batchelor, 1968, *Bukseantrekk*, NMK.2005.0273

Kristi Skintveit, *Kåpe*, 1964/67, OK-1989-0019

Kristi Skintveit, *Hodeplagg*, 1964/1968, OK-1989-0020

Turid Holter, *Kjole*, 1968, OK-1990-0030

Hellund, *Marianne*, *Stofflengde*, 1964, OK-1965-0066

”Vilhelm Hammershøi”, London, Royal Academy of Arts (24.6.2008–7.9.2008), The National Museum of Western Art, Tokyo (30.9.–7.12.2008):

Vilhelm Hammershøi, *Myntsamleren*, 1904, maleri, NG.M.02273

Vilhelm Hammershøi, *Kunstnerens hustru ved sybordet*, 1904, maleri, NG.M.01484

”Alfred Manessier”, Musée Cantini, Marseille, Frankrike (27.6.2008 – 28.9.2008):

Alfred Manessier, *Le ruisseau*, 1959, maleri, MS-03241-1988

”Kitty Kielland”, Baroniet i Rosendal (28.6.2008 – 7.9.2008):

Kitty Kielland, *Studie fra Ognå på Jæren*, 1878, maleri, NG.M.00528b

Kitty Kielland, *Studie fra Kvianes på Ognå, Jæren*, 1878, maleri, NG.M.00528d

Kitty Kielland, *Studie fra Ognå på Jæren*, 1878, maleri, NG.M.00975

Kitty Kielland, *Sommernatt*, 1886, maleri, NG.M.03649

Kitty Kielland, *Arne Garborg i male- rinnens atelier i Paris*, 1887, maleri, NG.M.04169

Eilif Peterssen, *Malerinnen Kitty L. Kielland*, 1890, maleri, NG.M.01520

”Biennale Internationale Ceramique Contemporaine Vallauris” “The aesthetic of kitsch” Musée Magnelli/Musée de la Céramique, Vallauris, Frankrike (28.6.2008–17.11.2008):

Idiots, *Ophelia*, skulptur, NMK.2006.0077

”Vermeer and the Delft style”, Tokyo Metropolitan Art Museum, Japan (2.8.2008 – 14.12.2008):

Jan van der Heyden, *Den gamle kirken i Delft*, 1675, maleri, NG.M.00029

”Utenriksdepartementet, Oslo (25.8.2008 – 25.8.2013):

Karl Erik Harr, *Naust nordpå*, 1978, Maleri, MS-02587-1988

”Ringvirkninger - Norske bilder 1958-1978”, Punkt Ø, Galleri F 15,

Moss (30.8.2008 – 2.11.2008):
Ludvig Eikaas, *Søndag ettermiddag*, 1958, maleri, MS-01797-1988

Arnold Haukeland, *Dynamikk II*, 1963, skulptur, MS-03304-1988

Marianne Heske, *Bijoux*, 1972, assemblage, MS-03050-1988

Berit Soot Kløvig, *Sjøanemoner*, 1965, materialbilde, MS-03061-1988

Bjørn Ransve, *Treansikt II*, 1970, maleri, MS-02708-1988

Aase Texmon Rygh, *Volta*, 1978, skulptur, MS-03098-1988

”Vincent van Gogh: Zeichnungen und Gemälde”, Albertina Museum, Wien (4.9.2008 – 7.12.2008):

Vincent van Gogh, *Bondekone som ligger på alle fire*, 1885, tegning, NG.K&H.B.00165

Vincent van Gogh, *Utsikt mot Arles fra Montmajour*, 1888, tegning, NG.K&H.B.00068

”Peder Balke - Modernismens norske pionér” Kunsthalle Krems, Østerrike(6.9.2008 – 15.2.2009)

Ordrupgaard, Charlottenlund, Danmark (5.3.2009 – 16.8.2009):

Peder Balke, *Fyr på den norske kyst*, ca 1885, NG.M.01320

Peder Balke, *Stetind i tåke*, 1864, NG.M.03335

”100 år i grafikkens tjeneste. Norsk forening for Grafisk Kunst 1908 - 2008”, Nasjonalbiblioteket, Oslo (12.9.2008 – 11.10.2008):

Wilhelm Holter, *Kastanjetrær*, 1908, NG.K&H.A. 19309

Johannes Kølbel, *Youngsgaten*, grafikk, NG.K&H.A. 19315

Alfhild Johnsen Børsum, *Van Gogh selvportrett*, 1912, grafikk, NG.K&H.A.19331

Harald Sohlberg, *Aften*, 1913, NG.K&H.A.19333

Arent Christensen, *Vence*, 1922, grafikk, NG.K&H.A. 19373

Chrix Dahl, *Sigøynere*, 1940, grafikk, NG.K&H.A.19447

”Matisse – Menschen Masken Modelle”, Staatsgalerie Stuttgart, Germany (27.9.2008 – 11.1.2009):
Henri Matisse, *Maleren Albert Marquet*, 1905, maleri, NG.M.01160

”Destinations of Desire – Artists on the Road”, LWL – Landesmuseum für Kunst und Kulturgeschichte, Münster, Tyskland (28.9.2008–11.1.2009):

Johan Christian Dahl, *Tre draktstudier fra Ytre Kroken, Luster*, 1826, maleri, NG.M.00426-042

Johan Christian Dahl, *Skibbrudd ved den norske kyst*, 1832, maleri, NG.M.01626

”Munch blir ”Munch”. Kunstneriske strategier 1880-1892”, Munchmuseet, Oslo (9.10.2008–12.1.2009):

Edvard Munch, *Natt i St. Cloud*, 1890, maleri, NG.M.01111

Edvard Munch, *Kyss*, 1892, maleri, NG.M.02812

Edvard Munch, *Melankoli*, 1892, maleri, NG.M.02813

Edvard Munch, *Vår*, 1889, maleri, NG.M.00498

Edvard Munch, *Månenatt i Nizza*, 1891, maleri, NG.M.00842

Edvard Munch, *Natt i Nizza*, 1891, maleri, NG.M.00394

Edvard Munch, *Forfatteren Hans Jæger*, 1889, maleri, NG.M.00485

Edvard Munch, *Rue Lafayette*, 1891, maleri, NG.M.01725

Edvard Munch, *Fra Maridalen*, 1881, maleri, NG.M.02442

Edvard Munch, *Maleren Thorvald Torgersen*, 1882, maleri, NG.M.01893

Edvard Munch, *Studiehode av ung pike*, 1883, maleri, NG.M.02581

Edvard Munch, *Kunstnerens bror i interiør*, 1883, maleri, NG.M.02810

Edvard Munch, *Kunstnerens far og søster i interiør*, 1885, maleri,

NG.M.02811
 Edvard Munch, *Maleren Jørgen Sørensen*, 1885, maleri, NG.M.00472b
 Edvard Munch, *Blomstereng, Veierland*, 1887, maleri, NG.M.01235b
 Edvard Munch, *To nakne gutter*, 1883, tegning, NG.K&H.B.00446
 Edvard Munch, *Søster Inger i svart*, 1884, maleri, NG.M.01862
 Edvard Munch, *Selvportrett*, 1886, maleri, NG.M.01915
 Edvard Munch, *Søster Inger*, 1892, maleri, NG.M.00499

”Antoon van Dyck portraitiste européen”, Musée Jacquemart-André, Paris (15.10.2008–25.1.2009):
 Antonie van Dyck, *Portrait of Karel van Mallery*, maleri, NG.M.03201

”Norsk kulturhistorisk fotografi” Nasjonalbiblioteket, Oslo Preus museum (16.10.2008 - 1.3.2009):

Teigens Fotoatelier, *Hovseterbyen*, fotografi, 1976-1979, NAMF.01336.1
 Teigens Fotoatelier, *Boligblokker i Lillo Terrasse*, fotografi, 1960-1962, NAMF.01293.1

Teigens Fotoatelier, *Boligfelt på Bøler*, fotografi, 1959, NAMF.01301.1
 Teigens Fotoatelier, *Grefsen terrassehus*, 1974-1978, fotografi, NAMF.01311.1

Teigens Fotoatelier, *Høyblokker i Ullernåsen*, 1962, fotografi, NAMF.01323.1

”LNM 40 år, 40 malere 4 tiår”, Stenersenmuseet, Oslo (18.10.08–04.01.09):

Pushwagner, *Job Kill*, 1988, maleri, NMK.2006.0040
 Arvid Jarle Pettersen, *Nature Morte*, 1985, maleri, MS-02704-1988

”Hanne Christiansen”, Haugar Vestfold Kunstmuseum, Tønsberg (1.11.2008 – 30.12.2008):

Hanne Christiansen, *Give us back our native land*, 1981, maleri, MS-00453-1988
 Hanne Christiansen, *Indianerkvinne*, 1981, maleri, MS-00176-1988
 Hanne Christiansen, *Strange Fruit*, 1985, maleri, MS-02541-1988

”To the Ends of the Earth: Painting the Polar Landscape”, Peabody Essex Museum, Salem, Massachusetts (8.11.2008 – 1.3.2009):

Franz Wilhelm Schiertz, *Landskap fra Norskoeyene på Spitsbergen*, 1879, maleri, NG.M.00763

”Nicolai Abildgaard”, Musée du Louvre, Paris (12.11.2008–9.2.2009)
 Hamburger Kunsthalle (3.3.2009–14.6.2009) Statens Museum for Kunst, København, (29.08.2009–3.1.2010):

Nicolai Abildgaard, *Julia og Fulvia*, 1800, maleri, NG.M.04449

”Jan Groth - Influences and Contemporaries”, Rogaland Kunstmuseum, Stavanger (13.11.2008-13.4.2009), Henie Onstad Kunstsenter, Høvikodden (5.5.2009-13.9.2009):

Jan Groth, *Blok*, tekstil, MS-04530-2001

”Cassandra: Visions of Catastrophe 1918 - 1945”, German Historical Museum, Berlin (14.11.2008–22.2.2009):

Hannah Ryggen, *Spania*, 1938, teppe, OK-11005

”Gustav Vigelands separatutstilling - 1894”, Vigeland-museet, Oslo (20.11.2008 – 22.2.2009):

Gustav Vigeland, *Arbeideren*, 1893, skulptur, NG.S.00920
 Gustav Vigeland, *Arbeideren*, 1893, skulptur, NG.S.00921
 Gustav Vigeland, *Bedende kvinne*, skulptur, NG.S.00922

Gustav Vigeland, *En gammel mor med to barn*, skulptur, NG.S.00923
 Gustav Vigeland, *Død og liv*, skulptur, NG.S.00924

Gustav Vigeland, *Mann omfavner kvinne*, skulptur, NG.S.00925
 Gustav Vigeland, *Pikeportrett*, skulptur, NG.S.00939

Gustav Vigeland, *Helvete*, skulptur, NG.S.00940

Gustav Vigeland, *Dommedag*, skulptur, NG.S.00943

Gustav Vigeland, *Kvinne fanges bakfra av mann*, 1894, skulptur, NG.S.00944

Gustav Vigeland, *Mann og kvinne omfavner hverandre*, 1900, skulptur, NG.S.00961

Gustav Vigeland, *Mannshode*, 1900, skulptur, NG.S.00969

”Blickmaschinen”, Museum für Gegenwartskunst, Siegen (23.11.2008–0.5.2009): Müscarnok, Budapest (19.6.2009–30.8.2009), Centro Andaluz de Arte Contemporaneo, Sevilla (0.9.09–0.4.10):
 Robert Smithson, *Enantiomorphic Chambers*, 1965/1999, skulptur, DEP00109-1999

”Statens kulturhistoriske eiendommer”, Fornyings- og administrasjonsdepartementet, Oslo (28.11.2008 – 31.12.2008):
 Erling Viksjø, *Statens kontorbygg, ca 1949*, NAMM.hh246
 Erling Viksjø, *Høyblokka, 1999*, NAMM.00026

19 ANSATTE I NASJONALMUSEET PR 31.12.2008

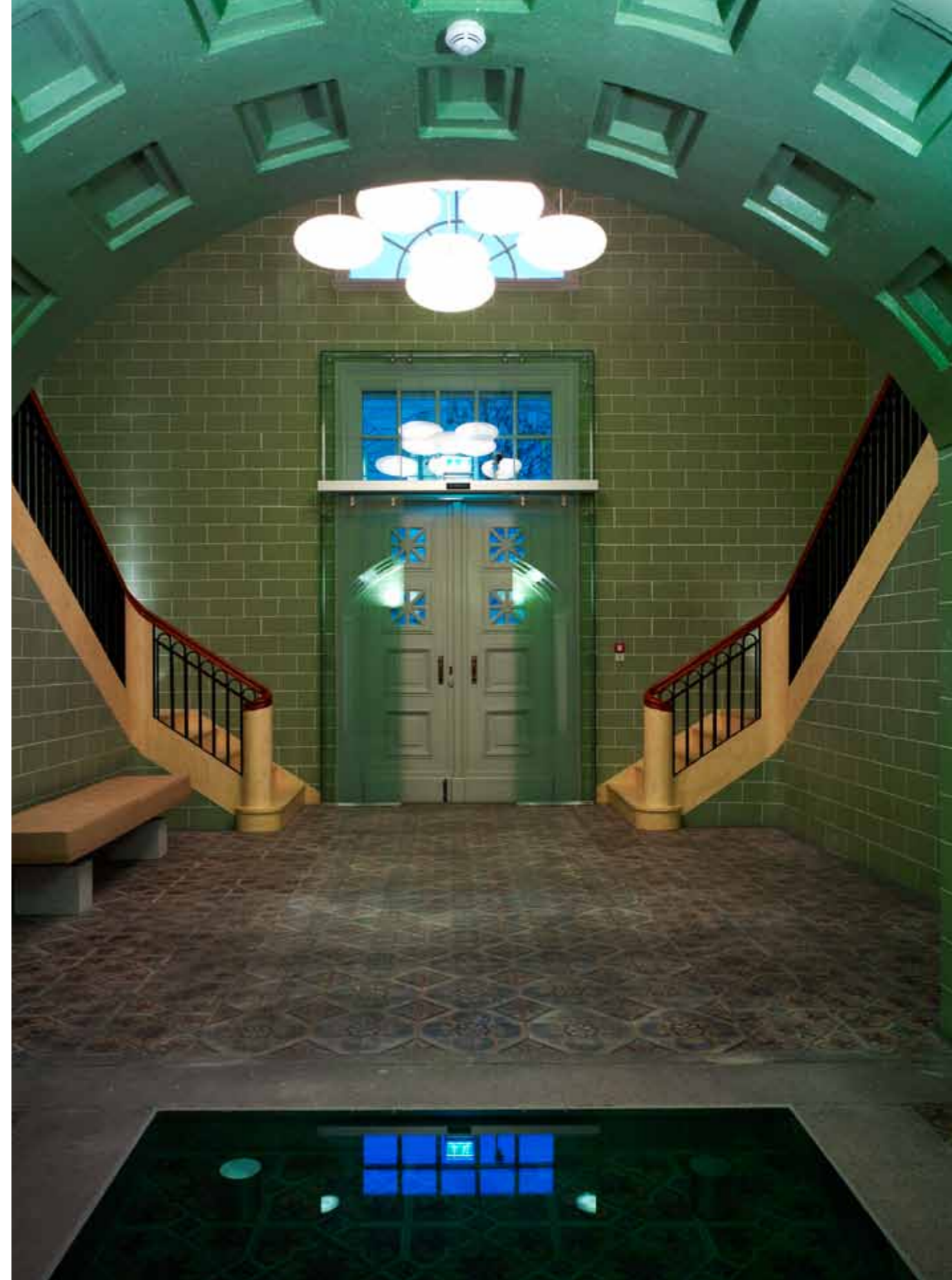
Ved utgangen av 2008 hadde Nasjonalmuseet 179 personer ansatt, 154 fast ansatte og 25 personer i prosjekt- og engasjementsstillinger. Av disse arbeidet 36 personer som museumsverter. Fordelingen på kvinner og menn i 2008 var 69,3 % kvinner og 30,7 % menn.

Omregnet i årsværk disponerte museet 151,4 årsværk i 2008.

		Fornavn	Etternavn	Tittel	Stillingsandel	
					♀	♂
Direktørens stab						
♀	♂				♀	♂
1		Ingar	Pettersen	konstituert direktør		1,00
1		Elise	Lund	presse- og mediasjef	1,00	
		Anita	Rebolledo	direktørens assistent, permisjon		
1		Birgitte	Sauge	forskningskoordinator	1,00	
2	1				2,00	1,00
Avdeling formidling						
♀					♀	
1		Anne	Qvale	avdelingsleder	1,00	
Faggruppe formidling						
♀	♂				♀	♂
1		Maigorzata	Basinska	kurator formidling	1,00	
1		Steen Ory	Bendtsen	prosjektmedarbeider		1,00
1		Frithof	Bringager	seniorkurator		1,00
1		Kristine	Fornes	kurator formidling, vikar	0,60	
1		Ole Høeg	Gaudernack	kurator formidling, vikar		1,00
1		Eva Benedicte	Gran	kurator formidling, permisjon		
1		Helga	Gravermoen	kurator formidling	1,00	
1		Anna Carin	Hedberg	koordinator formidling	0,45	
1		Jeanette Eek	Jensen	kurator formidling	1,00	
1		Ellen Johanne	Lerberg	seniorkurator	1,00	
1		Anna Maria	Lindblad	kurator formidling	1,00	
1		Cathrine	Lorange	kurator formidling, permisjon		
1		Hilde	Mortvedt	kurator formidling	1,00	
1		Nina Denney	Ness	kurator formidling	1,00	
1		Elin Maria	Olaussen	koordinator formidling, permisjon		
1		Brynhild	Slaatto	kurator formidling, permisjon		
1		Eli	Solsrud	kurator formidling	1,00	
1		Ann Kristin	Særlie	koordinator formidling, vikar	0,45	
15	3				9,50	3,00
Seksjon publisering						
♀	♂				♀	♂
1		Petter	Baggerud	grafisk designer		1,00
1		Beate Marie	Bang	redaksjonssekretær	1,00	
1		Tom	Kiev	webredaktør		1,00
1		Beate	Orten	førstekonsulent nett	1,00	
1		Marianne	Yvenes	redaktør	1,00	
3	2				3,00	2,00
Avdeling samling og utstilling						
♀	♂				♀	♂
1		Frode	Haverkamp	seniorkurator og konstituert avdelingsleder		1,00
1		Sven Markus	Anrens	prosjektmedarbeider		1,00
1		Bård	Bie-Larsen	fagkonsulent samlingsdatabase		1,00
1		Eva Klerck	Gange	kurator	1,00	
1		Randi	Gaustad	seniorkurator	1,00	
1		Randi Ellinor V.	Godø	kurator	1,00	
1		Christel E. Wiggen	Grøndal	prosjektmedarbeider	1,00	
1		Ulf Gunnar	Grønvald	seniorkurator		1,00
1		Astrid Elisabeth	Gunby	avdelingsleders assistent	1,00	
1		Widar	Halén	seniorkurator		1,00
1		Vibeke Waailann	Hansen	kurator	1,00	
1		Geir	Haraldseth	kurator, vikar		0,40
1		Sidsel	Helliesen	seniorforsker	1,00	
1		Stina	Høgvist	kurator, delvis permisjon	0,60	
1		Gavin Paul	Jantjes	kurator		1,00
1		Wenche A.	Johannessen	prosjektmedarbeider	1,00	
1		Anne	Kjellberg	seniorkurator	1,00	
1		Anita	Kongssund	kurator	0,50	
1		Andrea	Kroksnes	seniorkurator	1,00	
1		Bengt	Lifoss	prosjektmedarbeider		1,00
1		Anne Marit	Lunde	kurator	1,00	
1		Eva Elisabeth	Madshus	seniorkurator	1,00	
1		Nils	Messel	seniorkurator, permisjon		
1		Gro Benedikte	Pedersen	prosjektmedarbeider	1,00	
1		Anita	Rebolledo	kurator, vikar	1,00	
1		Lisbeth Asplin	Skole	arkivkonsulent	0,52	
1		Maren	Skole	klipparkiv, vikar	0,50	
1		Tori Cecilie	Skaaraas	prosjektassistent	1,00	
1		Bente Kristin Aas	Solbakken	kurator	1,00	
1		Inger Helene N.	Stemshaug	kurator	0,60	
1		Bodil	Sørensen	seniorkurator	1,00	
1		Møyfrid	Tveit	studiesalsveileder	1,00	
1		Øystein	Ustvedt	kurator		1,00
23	10				20,72	8,40

Avdeling museumstjenester					
♀	♂				
1		Francoise	Hanssen-Bauer	avdelingsleder og seksjonsleder konservering	1,00
Seksjon konservering					
1		Kari Skytt	Andersen	konservator	1,00
1		Trond	Aslaksby	konservator	1,00
1		Fridrik Oskar	Bertelsen	konservator	1,00
1		Mette	Carlsen	konservator, engasjement	1,00
1		Thierry Olivier	Ford	konservator, delvis permisjon	1,00
1		Kari	Greve	konservator	1,00
1		Kathrin	Guthmann	prosjektmedarbeider	1,00
1		Brit	Kaupang	konservator	1,00
1		Kathrine	Kilde	prosjektmedarbeider	0,70
1		Ingsborg Anne	Korvald	prosjektmedarbeider	0,60
1		Stein Christian	Midling-Jenssen	konservator, vikar	1,00
1		Angela H. J.	Musil-Jantjes	konservator	1,00
1		Sissel	Myhrvold	konservator	1,00
1		Børre	Nilsen	koordinator konservering	1,00
1		Tina Grette	Poulsen	konservator og konstituert seksjonsleder	1,00
1		Anja	Sandtrø	konservator	1,00
1		Merle	Stråling	prosjektmedarbeider	1,00
1		Katrine S.	Scharffenberg	konservator, vikar	0,20
13	5				12,50
Seksjon bibliotek					
1		Turid Flaten	Aakhus	seksjonsleder	1,00
1		Ellen Karine	Harstad	bibliotekar	1,00
1		Birgit	Jordan	bibliotekar	1,00
1		Anne Lise	Rabben	bibliotekar	0,60
1		Solveig Marie	Tønseth	bibliotekar	1,00
1		Kjetil	Wormstrand	prosjektmedarbeider	1,00
1		Eli	Østensvig	bibliotekar	1,00
6	1				5,60
Seksjon foto					
1		Morten	Thorkildsen	seksjonsleder	1,00
1		Andreas	Harvik	fotoarkivar, vikar	1,00
1		Børre	Høstland	fotograf	1,00
1		Vidar	Ibenfeldt	fotoarkivar	1,00
1		Dag André	Ivarsøy	prosjektmedarbeider	1,00
1		Anne Hansteen	Jane	prosjektmedarbeider	1,00
1		Henrik Lindal	Jensen	prosjektmedarbeider	0,50
1		Christa E.	Krøssaar	fotomedarbeider	1,00
1		Tonil	Mobeck-Hansen	fotoarkivar, permisjon	0,60
1		Ole Henrik	Storeheier	fotograf, vikar	0,60
3	7				2,00
Seksjon logistikk					
1		Eivind Sigurd	Johansen	seksjonsleder	1,00
1		Tonil	Bjordal	registrar	1,00
1		Nina	Bullaten	prosjektmedarbeider	1,00
1		Marius	Fevang	prosjektmedarbeider	1,00
1		Ingebjørg	Gunnarson	koordinator logistikk	1,00
1		Frank	Messel	magasintekniker	1,00
1		André	Schwarz	magasintekniker	1,00
1		Hilde Areng	Skaara	prosjektmedarbeider	1,00
1		Vibeke E. M.	Sora	magasintekniker	1,00
1		Camilla Frøland	Sramek	prosjekt- og turnékoordinator	1,00
1		Hilde	Stenberg	registrar	1,00
1		Wenche	This-Evensen	prosjekt- og logistikkkoordinator	1,00
8	4				8,00
Avdeling drift og sikkerhet					
Seksjon sikkerhet					
1		Stein Jøtul	Simensen	avdelingsleder	1,00
1		Helene K.	Christensen	sikkerhet- og servicekoordinator	0,60
1		Espen	Lunde	sentraloperatør	1,00
1		Einar Vignir	Stangeland	sikkerhetsrådgiver	1,00
1		Sibylle	Wlad	sikkerhet- og servicekoordinator	0,60
2	3				1,20
Driftsteam					
1		Thore Arnfinn	Borgersrud	teamleder	1,00
1		Julie Charlotte	Jarre	driftstekniker	1,00
1		Erik	Jensen	driftstekniker	1,00
1		Per-Ivar	Aas	driftstekniker	1,00
1	3				1,00
Publikumsheten					
♀	♂				

1		Karin	Fagersand	teamleder	1,00
1		Pål	Tokenud	teamleder	1,00
1		Ingvid K.	Aaserud	teamleder	1,00
1		Øystein Finsrud	Agarlie	museumsvert	0,23
1		Lars	Andresen	museumsvert	1,00
1		Hanna	Angell	museumsvert	1,00
1		Ellen Charlotte Bosch	Aulie	museumsvert	0,18
1		Lill Kathrine Stensrud	Bardum	teamassistent	1,00
1		Sissel	Bergh-Jacobsen	museumsvert	0,14
1		Liv Elisabeth	Braseth	museumsvert	1,00
1		Peder H.	Brestrup	museumsvert	1,00
1		Diana	Danaila	museumsvert	1,00
1		Nina Elisabeth	Eitrem	museumsvert	0,14
1		Vigdís Aysa	Ekeland	teamassistent	0,48
1		Fride C. Fossedal	Elnæs	museumsvert, permisjon	1,00
1		Marianne	Enger	museumsvert	0,11
1		Sri	Fråseth	museumsvert	0,23
1		Diane Jean	Garsjø	museumsvert, permisjon	1,00
1		Ellen Marie	Gartå	museumsvert	0,14
1		Anette	Gill	museumsvert	1,00
1		Ingea	Grov	museumsvert	0,50
1		Jan Inge	Janbu	museumsvert	0,33
1		Othilie	Jansen	teamassistent	1,00
1		Kanboluyib	Konlan	museumsvert	1,00
1		Baard Erik	Larsen	teamassistent	0,48
1		Linn	Lervik	museumsvert, permisjon	1,00
1		Ingrid Hollekken	Lyngmo	museumsvert	0,23
1		Liva	Mork	teamassistent, permisjon	1,00
1		Camilla	Orten	museumsvert, permisjon	0,23
1		Samoa	Remy	museumsvert, permisjon	0,23
1		Mona	Skjønhaug	museumsvert	0,46
1		Thale Fastvold	Thorbjørnsen	museumsvert	1,00
1		Ole Tom	Torjussen	teamassistent	0,82
1		Espen	Tversland	museumsvert	0,46
1		Kristine	Tønnesen	museumsvert	0,23
1		Audun	Urke	museumsvert	1,00
1		Kjetil	Wormstrand	museumsvert, permisjon	1,00
27	9				17,23
Seksjon utstillingsteknikk					
1		Jon Geir	Placht	seksjonsleder	1,00
1		Ole Torkell	Berger	utstillingstekniker	1,00
1		Matthew Simon	Games	utstillingstekniker	1,00
1		Nicholas Sullivan	Hellsegg	utstillingstekniker	1,00
1		Reinhardt	Hvidsten	utstillingstekniker	1,00
1		Geir	Korsmo	utstillingstekniker	1,00
0	6				0,00
Avdeling økonomi og regnskap					
1		Toril Fielde	Høye	avdelingsleder	1,00
1		Rannveig Fomes	Braanaas	regnskapskonsulent	1,00
1		Siri Kristin	Kristiansen	regnskapssjef	1,00
1		Hilde Ørpen	Sakshaug	regnskapskonsulent	1,00
4	0				4,00
Avdeling administrasjon					
1		Elise-Marit Tune	Laskerud	konstituert avdelingsleder og seksjonsleder personal og organisasjonsutvikling	1,00
Seksjon personal og organisasjonsutvikling					
1		Monica	Bagheri	informasjonskonsulent	0,50
1		Björg J.	Borgersen	personalkonsulent	1,00
1		Trine	Ellingsen	lønns- og personalkonsulent	1,00
1		Elisabeth	Erard	lønnskonsulent	1,00
1		Birte	Juvsett	informasjonskonsulent	1,00
1		Merethe	Nilsen	arkivansvarlig	1,00
1		Anna	Stykket	konsulent administrasjon	1,00
7	0				6,50
Seksjon forretningsdrift og markedsføring					
1		Tone Elisabeth Vesti	Wilse	seksjonsleder	1,00
1		Charlotte	Bull	markedsføringskonsulent	0,80
1		Cathrine	Grønnerød	butikkansvarlig	1,00
1		Guri Guri	Henriksen	butikkmedarbeider, permisjon	0,44
1		Gerd	Mangelrød	markedsføringskonsulent	1,00
1		Unni Beate	Olsen	bookingassistent	0,40
1		Tor Henning	Pedersen	butikkmedarbeider	0,70
1		Mette	Strømsted	butikkansvarlig	1,00
7	1				5,64
124	55				101,89
					49,49

Nasjonalmuseet for kunst,
arkitektur og design
The National Museum of Art,
Architecture and Design
Postboks 7014 St. Olavs plass
NO-0130 Oslo Norge

—

Telefon: + 47 21 98 20 00

Fax: + 47 21 98 20 91

—

info@nasjonalmuseet.no
www.nasjonalmuseet.no

**NASJONALMUSEET
FOR KUNST, ARKITEKTUR
OG DESIGN**

—